From the Journal of the Royal Asiatic Society of Bengal. Letters.
Volume VIII, 1942.
ARTICLE No. 6.

A Thousand Tibetan Proverbs and Wise Sayings with short explanations of obscure Phrases.

By REV. J. GERGAN.

English Translation by REV. WALTER ASBOE.

(Communicated by Dr. S. K. Chatterji.)

གཏམ་དཔེ་དང་དོན་འགྲེལ།

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

ཀ

༡ ཀ་ཙོན་འཕེལ་ན། ཟས་ཆོན་འཕེལ། ཞེས་པ་ནི། མཛུབ་མོར་ཀ་ཙོན་བྱ་བའི་རྨ་ཁ་འཐོན་ན་རྟགས་རྒྱལ་བ་ཡིན་ཟེར།

1 The larger the sore, the greater the feast. (A sore on the finger is said to be a good omen.)

༢ ཀན་ཛ་བས་མགོ་ལ། ཞེས་པ་ནི་ས་བུ་བཀའ་བློན་ཞིག་གིས་རང་གི་ཞབས་ཕྱི་ཀན་ཛ་བྱ་བ་ལ། སང་སྔ་དྲོ་བ་མགོར་འགྲོ་དགོས་ཡོད་བྱས་པས། དེས་འགྲོ་དགོས་པའི་དོན་མ་དྲིས་པ་སྔ་དྲོ་བ་མགོ་མཁར་ལ་སོང་བ་དང་། མཁར་དཔོན་གྱིས་དེ་དོན་མ་ཤེས་པར་འོངས་པ་བརྟགས་ཏེ། ཙོ། བཀའ་བློན་ལ་མིག་མངས་ཀྱི་རྡོ་བ་འདི་དགོས་སོ་ཟེར་ནས། དེའི་རྒྱབ་ཏུ་མིག་མངས་ཀྱི་རྡོ་བ་ཕྱི་བ་དེ་བཀལ་ནས་ས་བུར་བཏང་བས། དོན་ཇི་ཡིན་མ་ཤེས་པར་ལས་སམ་གཏམ་ལབ་དུས་སུ་ཟེར་རོ།

2 Kanja to Basgo.

༣ ཕོར་ཆག་གིས་མི་གསོ། ཕོར་པ་གས་ཆག་གི་སེར་ག་བག་ལེབ་དང་བཟན་ལྷ་བུས་བཀག་དགོས་པས། ཕོར་པ་གསོན་ཏེ་ལས་ཆག་པོ་ཡོད་པར་ཟས་འཛེབ་ཐོབ་པའི་དཔེའོ། སོ།

3 A broken cup nourishes a man.

༤ བཀལ་བཀལ་པའི་རྒྱགས་དང་། བསླབ་བསླབ་པའི་གཏམ། ཞེས་པ་ནི། ཕོར་འགྲོ་མི་ལ་ཁྱིམ་ནས་རྒྱགས་མང་ཙམ་བཀལ་ནའང་མི་ལྡང་བ་ལྟར། པགི་མཁན་གྱིས་ཤེས་སོ་མེད་པ་ལ་གཏམ་ཙམ་བསླ [illegible] ངེས་མགོ་མི་ཆོད་པའི་དཔེའོ།

4 Much food loaded, much talk exchanged.

༥ བཀའ་འགྱུར་ལ་ཤོག་ལྷན། མི་ཤེས་རྒྱ་ཆུང་བས་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བར་ཁྲིལ་བའམ་རྡོ དུས་ཟེར།

5 To patch paper on the Kangy

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦ ཀོ་སྔོངས་ཆུའི་འཁྱིལ་ས། ཁ་དམན་གཏམ་གྱི་འཁྱིལ་ས། སྒང་ཁར་ཆུ་མི་འཁྱིལ་བར་འོག་ཏུ་ཆུ་འཁྱིལ་བ་ལྟར། དབུལ་ལ་ཁ་དམན་པར་སུས་སྨད་ཀྱང་། རེས་ལན་ལྡོག་མི་ནུས་པས། ཁ་དྲག་དང་ཁ་དམན་སྤུར་དུས་དང་། ཁ་དམན་ལ་ཚོད་བཅད་དུས་ཟེར།

6 Pits for collecting water, the simple-minded for receiving provocation.

༧ རྐང་གདོང་མི་ལ་མ་སྟོན། རྐང་མཐིལ་དང་ལྷམ་མཐིལ་བསྟན་ནས་མ་སྡོད་ཅིག། དེ་ནི་གཞན་ལ་སྨད་ཅིང་མིའི་གདོང་དང་རང་གི་རྐང་མཐིལ་འདྲ་འདྲ་བྱེད་པ་ཡིན་སྙམ་དུས་ཟེར།

7 Don't display the sole of your foot to others.

༨ རྐང་འོག་གི་བལ་ལྷུད། རྐང་འོག་ཏུ་བལ་ལྷུད་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་སྐྱག་མི་རྒྱབ་ཀྱི། བལ་ལྷུད་རང་མང་དུ་ལྷུད་ལྷུད་འགྲོ་བ་ལྟར། སྟོབས་ལྡན་པས་ཉམས་སྟོབས་ཆུང་བའི་དགྲ་ལང་དུས་ཟེར།

8 Inferior *wool* underneath one's feet.

༩ རྐང་མཐིལ་ལ་ཉི་མ་མི་ཤར། ལས་གཞོང་གིས་སར་བསྡད་དེ་ཉི་མ་ཞེ་ལོང་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཟེར།

9 He has no time to let the sun shine on his soles.

༡༠ རྐུན་བྲེ་གང་ཅེས། ལས་མི་རུང་བ་ཕག་ནས་ཡང་ཡང་བྱས་པའི་མཐར་འཁེད་ཆད་པ་ཕོག་དུས་ཟེར།

10 The measure of his thefts is full.

༡༡ རྐུན་མ་གཤགས་མགོ་ལ་ཕེབ་སྐེ་གཤགས་བཏང་ཅེས། སྐྱོན་ཡོད་པས་རང་ནོངས་མེད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ། ཁྲིམས་དཔོན་ལྟར་ཕར་ལ་ངར་ངར་ཤུགས་ཤུགས་གཏོང་བའི་མི་ལ་ཟེར་རོ།

The thieving judge rose to the rank of a Chief Justice.

རྐུན་མ་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་བརྒྱ། རྐུ་མཁན་གཅིག་རང་ཡིན་རུང་། ནོར་གྱི་བདག་པོས་རེས་མ་བརྐུས་སམ། ཆེ་གེ་མོས་མ་བརྐུས་སམ་བསམ་ནས། རྐུན་མ་ལས་ནོར་བདག་གིས་ཉེས་པ་མང་པོ་སོག་པའི་དཔེའོ།

12 For one theft a hundred people are blamed.

༡༣ རྐུན་མ་ཁ་མ་ཁ་སྐྱང་ལ་མི་བསད། རྐུན་མ་སོགས་ལས་ངན་བྱེད་པ་གཡག་སྐྱ་ཆ་དུས་མི་ཡང་གསོད་པའི་དཔེའོ།

13 In his perplexity a thief killed the man.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༤ རྐུན་མགོ་ཐུར་ལ། སྤྲང་མགོ་གྱེན་ལ། སྤྲོང་མོ་པ་མགོ་ཆོད་ཀྱི། རྐུན་པོ་ཐུར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

14 The thief is reduced in circumstances, the beggar is exalted.

༡༥ རྐུ་ཤེས་ཏེ་སྦ་མ་ཤེས། ནོར་རྐུ་ཐུབ་ནས། དེ་སྦ་མ་ཤེས་པ་ལ་ཟེར་རོ།

15 He knew how to steal, but knew not how to conceal his theft.

༡༦ རྐུན་མིག་ས་ལ། ནོངས་ཡོད་པས་མགོ་འདེགས་མི་ཐུབ་པའི་དཔེའོ།

16 The eye of the thief is towards the ground.

༡༧ རྐུན་མིག་ཐོག་ལ། རྐུ་སྙིང་ཡོད་པས་ཕྱོགས་ཚང་མ་ལ་རྐུ་བྱ་འཚོལ་བའི་རག་རིག་ཅན་ལ་ཟེར།

17 The eye of the thief is towards the ceiling.

༡༨ རྐྱག་པའི་ས་བཀབ། ལས་ཞེན་དག་མི་བྱེད་པར་ཆག་ཆོག་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

18 To cover excrement with earth.

༡༩ རྐྱག་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྟང་པ། མི་ཐུ་བའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལས་ཐུ་བ་འབྱུད་མེད་པ་ལང་དུས་སུ་ཟེར།

19 Excrement takes sides with dung.

༢༠ རྐྱོང་ཙེའི་གཡོག་པོ་སྨུན་འདྲིག། གཞན་ལ་གདམས་ངག་བཟང་པོ་གཏོང་བའི་མིའི་ཁྱིམ་དང་མཛའ་བོར་བསླབ་བྱ་མི་གཏོང་བའམ་དེའི་ཉེ་འཁོར་པ་རྣམས་སྨུན་པའི་ནང་ལུས་པ་ལ་ཟེར།

20 It is dark beneath the lamp.

༢༡ སྐུད་རིང་ལམ་ལ་ཟད། སྐུད་པ་རིང་མོ་འཁྱུར་ནས་འཚོམ་ན། སྐུད་པ་ཟད་དེ་ཆད་པས་སོ།

21 The long thread came to an end on the path.

༢༢ སྐོར་བསྐོར་ཏེ་དཀོར་དཔོན་འོད་ལྡན་ཚེ་རིང་གི་མགོ་ལ། ལྷ་དྭགས་ཀྱི་མ་ལག་ཡོག་མཁན་གྱིས་ལྷད་མོ་སྐོན་དུས་སུ་པ་རེ་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཐལ་བ་བླུག་ཅིང་གོང་ལྷར་རྫོད། གང་ལ་ཞེ་ན། ཟློན་དུས་དེ་དག་གི་མེས་པོར་དཀོར་དཔོན་འོད་ལྡན་ཚེ་རིང་གིས་ངན་མང་བྱུས་པས། ད་ལྟ་ཡང་དེའི་མིང་བརྗོད་ནས་ཐལ་བ་འདུ་སྐུའི་ཐོག་ཏུ་བླུག་པས་ན། སྐྱོན་ཐོད་བསྐུས་ནས་མི་གཅིག་ལ་འགེལ་དུས་དཔེ་དེ་ཟེར་རོ།

22 Careering round and round, they laid the blame on Od Ldan Tsering the head-shepherd.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༣ རྐྱང་གི་རྫ་མ་ལ་ཕྱེ་བཏུམ་མཁན། རྐྱང་གི་རྫ་མ་ཚོད་ཚོད་ནང་ཕྱེ་མི་འཁད། འཁད་སྲིད་ནའང་དེ་དཀྲུ་བས་འཐོ། དེ་ལྟར་བསམ་མནོ་མེད་པའི་མི་གཡག་སྐྱ་ལྐྲ་རོ་ཕད་ལ་ཟེར་རོ།

23 He wrapped up flour in the tail of a wild ass.

༢༤ རྐྱན་མ་ཤི་སྐྱོན་ཤི། སེན་མོའི་བར་གྱི་ཤིག་ཤི། ཁ་དྲག་ལ་སྐྱོན་མི་འཐོག་པར། ཁ་དྲག་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཁ་དམན་འཕམ་དུས་སུ་ཟེར།

24 The beer pot was not destroyed but the fault perished; the louse died between the nails of two fingers. (When the weak are crushed in the disputes of influential people.)

༢༥ སྐྱིད་སྡུག་མི་ལ། འཛེར་པ་ཤིང་ལ། མི་ལ་སྡུག་འཐོག་དུས་སུ་སེམས་གསོ་ཕྱིར་ཟེར་རོ།

25 Joy and sorrow for man; and knots for trees.

༢༦ སྐྱིད་དེ་སྡུག་ཉོ་མཁན། སྐྱིད་པོ་ཕངས་ནས་སྡུག་པོའི་བུ་བའི་ནང་འཛུག་པ་ལ་ཟེར་རོ།

26 Whilst enjoying comfort, he bought misery upon himself.

༢༧ སྐར་མ་སྨིན་བདུན་ལན་ཆགས་ཅན། བྱང་ནས་ཤར་ཏེ་བྱང་ལ་རྒས།

27 The unlucky Great-bear (star) rises in the north, and sets in the north.

༢༨ སྐྱིད་པོ་རང་གིས་མ་བཙལ་ན། སྡུག་པོ་གཞན་གྱིས་སྟེར་ཡོང་། རང་སྐྱིད་པའི་གྲུལ་རང་གིས་མ་བྱས་ན། གཞན་མས་མི་བྱེད་པས། རང་གྲུལ་ཙོས་ཟེར་རོ།

28 He who seeks not his own good, will be troubled by others.

༢༩ ལུགས་གཅིག་ལ་ཤི་ལུགས་བརྒྱ། ནད་དང་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཤི་བ་ལ་ཟེར།

29 One way of being born, and a hundred ways of dying.

༣༠ སྐྱེ་ན་བུ་གཅིག། ཞིམ་ན་ཆང་གང་། ཕྲུ་གུ་ཉ་ལ་རྙ་ལེ་མང་པོ་བས་ཕྲུ་གུ་མགོ་ཚོད་གཅིག་རྒྱལ་བའི་དཔེར།

30 The birth of one son is enough, and one cup of delicious beer is ample.

༣༡ སྐྱེ་ཤི་གྲོས་ལ་མ་ཁྲིང་། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་དྲན་ན་གྲོས་བྱེད་མི་ནུས་པས། མ་འབྱུང་བ་དང་འདས་པའི་གཏམ་མ་དྲན་པར་གྲོས་བྱེད་དགོས་སྨྲ་བའོ།

31 Do not deliberate about birth and death.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༢ སྐྱེས་ཚད་བུ་དང་། བསགས་ཚད་ནོར། ཙིད་བུ་རང་མི་སྐྱེ་བར་བུ་མོ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལྟར།
བསགས་མཁན་ཐམས་ཅད་ནོར་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ།

32 All who are born are not sons; all that is acquired is not wealth.

༣༣ སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་པ། ཤི་དུར་ཁྲུང་། ཆུང་དུས་ཀྱི་ལོབས་ཤི་བའི་བར་དུ་ལུས་པའི་དཔེར།

33 Habits from one's birth follow one to the grave.

༣༤ སྐྲ་གཅིག་ནས་འཐེན་པ། མགོ་གཡོམ། སྐྲ་གཅིག་ནས་འཐེན་ན་མགོ་ཧྲིལ་པོ་གཡོམ་གཡོམ་
བྱེད་པ་ལྟར། མི་གཅིག་ལ་ཅི་ཞིག་ཟེར་ན་དེའི་ཕྱོགས་པ་ཀུན་ལ་འཕོག་པས་སོ།

34 The head moves when only one hair is pulled.

༣༥ རྐུན་མ་ཡང་ལོག་གིས་འཕུང་། ནད་པ་ཟས་ལོག་གིས་འཕུང་། རྐུན་མ་སླར་ཡང་རྐུར་
འོང་བས་འཕུང་བ་ལྟར་ནད་པས་འཕོག་པའི་ཟས་ཟོས་ནས་ནད་ལོག་རྒྱབ་པོ།

35 A thief is ruined by returning—a patient by wrong diet.

༣༦ རྐུན་སེམས་པ་ལ་ཉེ་རིང་མེད། རྐུ་འདོད་པ་ལ་ཉེ་རིང་དང་རང་གཞན་མེད་དེ་སྤུ་ལས་
ཕོབ་ཀུང་རྐུའོ།

36 He who desires to steal does not regard near or distant relations.

༣༧ རྐུན་མ་གཡག་མགོ་ལ་ཞོན་ཏེ། ལུག་མགོ་ལ་ག་ཤགས་གཏང་ཅེས། རྐུན་མ་ག་ཤགས་
མགོ་ལ་ཐེང་སྟེ་ག་ཤགས་གཏང་ཅེས་དང་དོན་འདྲའོ།

37 The thief mounted the head of the Yak, and judgement came forth upon the head of the sheep.

ཁ

༣༨ ཁ་ཁ་ར། སྙིང་ཨ་ར། ཁ་ཉི་ཀ་ར་ལྟར་མངར་མོ་ལ། སྙིང་ནང་གནོད་སེམས་
ཡོད་པའི་མི་ཁ་འཇམ་ལ་ཟེར།

38 A mouth like sugar, and a heart like a saw.

༣༩ ཁ་ཁོ་མགས་མ་བཙོ། གཏམ་ལབ་དགོས་ཡོད་སར་ཁ་རོག་པའི་མི་ལ། དཔལ་ཁྲུག་
ལྟར་ཁ་མ་བཙུམ་པར་གཏམ་ཚོམས་ཤིག་གི་དོན་ཡིན།

39 Don't shut your mouth like a purse.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༠ ཁ་གང་ངེ་གཏམ་ཟེར་ར་ལ། གྲལ་གང་ངེ་མི་ལ་ལྟོས། མི་ཁྲོད་དུ་མི་གཅིག་ལ་ལབ་ནའང་ཡར་བསམ་མར་བསམ་བཏང་ནས། གཞན་ལ་འཁོག་ཏུ་མ་བཏུག་པར་གཏམ་ལབ་དགོས་ཟེར་བའོ།

40 Observe the whole row of people when about to utter a mouthful of speech.

༤༡ ཁ་གཅེས་པ་ལ་ཏུ་ཏུ་ལ་གྲི། ཁ་ནས་ཉེ་ཉེ་འདྲ་བྱེད་ཅིང་ཕག་ནས་གནོད་སྐྱེལ་བའི་མི་ལ་ཟེར།

41 Whilst uttering endearing speech, he cut his throat.

༤༢ ཁ་ཆད་དང་བུ་ལོན། ཁ་ཆད་བྱས་ཟིན་པ་དང་དེ་ནི་བུ་ལོན་འདྲ་བས། ཁ་ཆད་སྲུང་དགོས་ལ་ཟེར།

42 The promise became a debt.

༤༣ ཁ་ཆེ་ལ་གཏམ་དང་ཚག་མ་ལ་ཆུ། ཁ་ཆེའི་སྙིང་ནང་གསང་གཏམ་མི་འཁོད་པའི་དོན་ཡིན།

43 Confiding a secret to a Kashmiri is like pouring water through a sieve.

༤༤ ཁ་ཆེའི་ནོར་ལ་ཟ་ལ། གཞན་གྱི་ནོར་ལུགས་མེད་ཟ་བ་དང་འཐུང་བའི་མི་ལ་ཟེར།

44 To make delicious food with the wealth of a Kashmiri.

༤༥ ཁྭ་ཏའི་ཀྱིའག་དང་ཅུང་ཀའི་ཧྲེང། ལྟད་མོར་ལྟ་དད་ཆེ་བ་ལ་ཟེར།

45 To go where crows and jackdaws caw.

༤༦ ཁ་ཏིག་པེག་མ་མྱོང་ན། མངར་མྱོང་པེག་མི་ཡོང་། བར་དོ་ཞིག་མ་མྱོང་ན། སྐྱིད་པོ་ཞིག་མི་འབྱུང་བ་ཡིན།

46 You cannot have the sweet without the bitter.

༤༧ ཁྭ་ཏ་ཤ་འཁྱེར། འབེ་ད་གཏམ་འཁྱེར། ཇི་ལྟར་ཁྭ་ཏ་ལ་ཤ་ཐོབ་ན་ལེམ་ཁུར་འཁྱེར་བ་ལྟར། འབེ་ད་ལ་གཏམ་ཞིག་ཚོར་ན། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་དུ་འཁྱེར་ཞིང་འཚོ་བ་འཚོལ་ལོ་ཟེར་བའོ།

47 Crows carry off flesh, and *musicians* are tale-bearers (i.e. musicians being beggars, and liable to carry stories about).

༤༨ ཁྭ་ཏ་ཁྲུས་ཏེ་དཀར་པོ་མི་ཆ། ནོངས་ཅན་ཇི་ཙམ་དུ་ནོངས་མེད་འདྲ་བྱེད་ཀྱང་། ནོངས་ཅན་དུ་ལུས་སོ།

48 Wash the crow, but he will not become white.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༩ ཁ་དམན་གྱི་སྐབ་སྐོབ་པོ་སྔོན་ལ། འཁྱུད་མེད་པས་རང་གི་ལས་གྲལ་སྔོན་དུ་བྱེད་དགོས་
ཟེར།

49 The humble are quick to order their affairs for themselves.

༥༠ ཁ་ནས་མུ་ཏིག་འཁྲོལ་ལི་རྟོགས་པ། ཁ་ནས་མུ་ཏིག་འགྲིལ་རྟོགས་པ་ལྟར། ཁ་བཙུམ་
ནས་གཏཾ་མི་ལབ་པ་ལ་ཟེར།

50 Hesitate to drop pearls from your mouth.

༥༡ ཁ་བཅད་དེ་སྣ་ལ་ལྷན་པ། ཕན་ཐོགས་པའི་ནོར་ཞིག་བཤིག་ནས་ཕན་མི་ཐོགས་པ་བྱེད་ན་
ཟེར།

51 Slicing his mouth, he patched his nose.

༥༢ ཁ་བཤད་ཆུའི་ལྦུ་བ་ཡིན། ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཞིགས་པ་ཡིན། ཁ་བཤད་པས་ལག་ལེན་
ནི་ལྷག་པར་ལེགས་པས། ཁ་བཤད་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཅིག་ཟེར།

52 Speech is like froth, experience like beads of gold.

༥༣ ཁ་མི་ཚུགས་ལ་མྱང་མི་ཐོབ།

53 He who cannot restrain his tongue will have nothing to taste.

༥༤ ཁ་མིག་ལ་ཁུ་ཚུར། ཁ་མིག་ལ་སྤུལ་ཐུག་རྒྱབ་པ་ལྟར་དུ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་དབང་ཆོས་ཀྱིས་
སྐྱོན་འགེལ་དུས་ཟེར།

54 To strike one's eyes and face with one's fists.

༥༥ ཁ་རོག་པ་ལ་བདེ་བ་ཐོབ། གཏམ་མང་ན་འཛིང་འཁྲབ་འབྱུང་བས། ཁ་རོག་བསྡད་ན་
འཁྲུག་པ་མེད་པར་ལུས་ཟེར།

55 He gets peace who is silent.

༥༦ ཁ་རོག་འདུག་ག་སང་ཉུང་མ་མུར། ཁ་རོག་སྨུག་སྨུན་ནེར་སྡོད་པ་བས་ཟེ་ཞིག་ལབ་
པའམ་ཟ་བ་ལེགས་ཟེར་བའོ།

56 Masticate a turnip rather than be silent.

༥༧ ཁ་ལ་ཟ་རྒྱུ་མེད་པར་སྣ་ལ་ཚ་རྒྱུ། ཕན་རྒྱུ་མེད་པའི་མིའི་དོན་དུ་བར་དོ་འབྱུང་དུས་ཟེར།

57 Nothing to eat, but only pain in the nose.

༥༨ ཁ་ལ་མར་ཁག་ལ་བསྐུས་ཀན། ཁ་འཇམ་པོའི་མི་ལ་ཟེར།

58 His mouth is smeared with fresh butter.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༩ ཁ་ཤོར་རི་ནས་གཏམ་ཤོར་རི། གསང་གཏམ་མི་འཁོད་པའི་མི་ལ་ཟེར།

59 From the cracked mouth issue cracked words.

༦༠ ཁ་ལག་པས་ཉོས་ཏེ་མེད་དེ། མགོ་པིག་མོ་མི་དགུ་ཁ་མེད། ཁ་དང་ལག་པ་འགལ་ཏེ་
མགོ་དང་པུས་མོ་ལ་དགུར་དགོས་བྱུང་བས། བྱ་བ་འཐལ་དུས་སུ་ཟེར།

60 For what one buys with the mouth and hands, one must bend one's head and knees. For what he purchased through speech and deed, he was obliged to go down on his head and knees.

༦༡ ཁ་དམན་ལྷས་སྐྱབ། མི་ནོར་མེད་དང་དབང་མེད་ཅིག་ནད་དང་བར་ཆད་སོགས་ལས་ཐར་
ན་ཟེར།

61 The humble are preserved by the gods.

༦༢ ཁ་དྲོན་མོ་ལ་རླུངས་པོ་གྲང་མོ་གཡབ་ཅེས། མི་ཞིག་ལས་མི་ཐོབ་པ་ཤེས་དུས་གཤེར་ན་
ཟེར།

62 To cause someone to blow a cold wind into his warm mouth.

༦༣ ཁང་པ་ལ་གསེར་གྱི་གྲི་གུ་དགུ་ཡོད། དགོས་དུས་སུ་མེད་པར་ངའི་ཁང་པ་ན་འདི་སོགས་
ཡོད་ཟེར་ན་དཔེ་འདི་ཟེར།

63 There are nine golden pocket knives in the home.

༦༤ ཀོ་དྲུ་ཀོ་དྲུ་མ་ཟེར། ངད་དྲུད་ཅོས། དཀོག་རང་ཟེར་གྱིན་ཆེན་ལ་མ་སྡོད་པར་ལས་
ཡང་ཅོས་ཟེར་བའོ།

64 Don't cry out 'Oh God, Oh God', but do your job.

༦༥ ཁོ་ལ་ནོར་ཡོད་ད་དང། ཁྱི་ལ་ཁོ་ལུ་ཡོད་ད་ཙོགས། གཞན་ལ་མི་ཕན་པའི་མི་ཞིག་
ལ་ནོར་ཡོད་ན་ཟེར་རོ།

65 For him to possess wealth is as if a dog had fine fleece.

༦༦ ཁུར་ཚན་རྒྱལ་པོ་ལ་འང་མི་སྨུང། བག་ལེབ་དྲོན་མོ་རྒྱལ་པོ་ལ་འང་མི་སླེབ་པས། བག་ལེབ་
དྲོན་མོ་ལ་ཐོབ་དུས་ཟེར་རོ།

66 Even the king could not get hot bread.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༧ ཁང་ཏུ་ཁྲུ་ཏུ། ཤ་ཁྲུ་ཏུ་མར་ཁྲུ་ཏུ། ཁང་བུར་བོན་པའི་ཕ་མའམ་ཁང་ཆུང་པ་ཁྲལ་བུད་མེད་པ་ལ་ཟེར།

67 Huts and cottages are hut of meat and cottage of butter. (Of old people who according to Ladakhi custom, when a son gets married, retire to small apartments of their own.)

༦༨ ཁབ་ཀྱི་མལ་ལ་འདེབས། ཁབ་བཙུག་པའི་ལན་དུ་འདེབས་འཛུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དགྲ་ལན་ལེན་པ་ལ་ཟེར།

68 To use an awl instead of a needle.

༦༩ ཁམ་གཅིག་གིས་སྲོག་སྐྱུལ་ཅེས། རང་ལ་གནོད་པའི་ཁ་ཟས་ཞིམ་པོ་ཤེས་ཏེ་ཟ་མཁན་ལ་ཟེར།

69 To lose one's life through taking a mouthful of meal.

༧༠ ཁམ་པ་བརྒྱ་ཤི་ནའང་། ཁམ་ཕྲུག་སྟོང་། བརྒྱུད་མང་ཡོད་པ་ལས་མི་རེ་ཤི་ན་ཟེར།

70 Though a hundred Khampas die, there are still a thousand children of Khampas.

༧༡ ཁའི་ནང་ལ་མར་གཏང་ནའང་མི་བཞུ་མཁན། མི་དྲང་པོ་གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཚིག་མི་ཟེར་བ་ལ་ཟེར།

71 Butter would not melt in his mouth.

༧༢ ཁའི་དཔང་པོ་ལ་ལྕེ། རང་གིས་རང་ལའམ། རང་གི་མིས་རང་ལ་གནོད་པའི་གཏམ་བྱེད་དམ་དཔང་པོ་གཏོང་ན་ཟེར།

72 His tongue bears witness against his mouth.

༧༣ ཁའི་ནང་ལ་མི་ཤོང་ཅེས་སེ་ཁམ་བུ་མ་རྒྱང་། ཚོད་ལས་འཐལ་བའི་ཉམ་པ་ཆེན་མོ་མ་བྱེད་ཟེར་བཅོ།

73 Don't take a bite (morsel) too large for your mouth.

༧༤ ཁའི་ནང་ལ་ཟན་ཡོངས་ཏེ། ལྕེ་དང་འཕུལ་ཅེས། ནོར་རམ་ལས་ཤིག་ཐོབ་ནས་མི་དགོས་ཟེར་བ་ལ་ཟེར།

74 He thrust out with his tongue the food which came to his mouth.

༧༥ ཁའི་སང་མིག་ཆེའ། མི་ཧམ་སེམས་ཅན་ལ་ཟེར།

75 His eyes are larger than his mouth.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༦ ཁལ་གཅིག་ལ་ཆོག་པའི་ཕབས། གཏམ་ལན་ཚ་ལ་འགོད་སང་ལབ་དུས་སུ་ཟེར།

76 Hops sufficient for a bushel.

༧༧ ཁྱི་གུ་ལ་མིག་ཡོད་ན། རྒྱལ་བུ་ལ་ཙམ་ལྟ་ལྟ། ཁྱི་གུས་རྒྱལ་བུར་ཙམ་དགའ་ལྟ་ནུས་པས། མ་ལྟ་ཟེར་བའི་ལན་དུ་ཟེར།

77 If pups have eyes they may look at the king to repletion.

༧༨ ཁྱི་གུ་དང་ཕྲུ་གུ་ལ་ཙུག་བསླབ། ན་སོ་ཆུང་དུས་སུ་ཙུག་སློབ་ནའང་ཡོང་སླ་བས། བྱིས་པ་ལ་སྤྱོད་ལུགས་སློབས་ཟེར་བ་འདྲའོ།

78 You can teach pups and children anything.

༧༩ ཁྱི་རྒན་ལ་སློག་རག། ཁྱི་རྒན་སོ་དུབ་པར་པགས་པ་སྙིང་པ་ཐོབ་ནའང་མི་ཟན་པ་ལྟར། རང་ལ་ཟན་མི་ཐོགས་པའི་དོན་ནམ་ཆོར་སོག་པ་ལ་སྙིགས་པ་ལ་ཟེར།

79 An old hide for an old dog.

༨༠ ཁྱི་ཁྱོད་རང་གི་འཐམ་རྩལ་མན། ང་ལ་གཏར་ཀ་བཏང་མཁན་ཙོགས་སོང་། ཁྲག་གཏར་དགོས་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་ལ་ཁྱིས་འཐམས་པས་དེ་འདྲ་སྨྲས་པས། གཞན་གྱིས་གནོད་བསྐྱལ་བ་དེ་རྒྱུར་ཕན་ན་ཟེར།

80 Oh dog, it is not reasonable for you to bite me, but it did me good to bleed.

༨༡ ཁྱི་དཀར་པོའང་ཁྱི། ཁྱི་ནག་པོའང་ཁྱི། ཆོས་བཟང་ཡོད་པའི་ཁ་འཆོས་པ་དང་ཆོས་མེད་པ་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ།

81 White or black, a dog is still a dog.

༨༢ ཁྱི་དང་བི་ལ། མི་གཉིས་རྒྱུན་དུ་འཛིང་འཐབ་བྱེད་ཀྱིན་སྡོད་པ་ལ་ཟེར།

82 Like cat and dog.

༨༣ ཁྱི་དང་འགྲུན་ན། ཁྱི་རྐྱག་གདོང་ལ། ཁྱི་ལྟ་བུའི་མི་དང་འགྲུན་ན། རང་གི་ཁྲིལ་ཡང་ཤོར་བའི་དཔེའི།

83 If you associate with a dog, he will cast his excrement on your face.

༨༤ ཁྱི་ཕག་ཚང་གཅིག། རྟ་ལུག་བྲེས་གཅིག། ཁྱི་ལོ་པ་དང་ཕག་ལོ་པ། རྟ་ལོ་པ་དང་ལུག་ལོ་པ་ཁྱི་ཤུག་ཏུ་འཛོམ་པའི་དཔེའོ།

84 One bed for a dog and a pig; one manger for a horse and a sheep.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༥ ཁྱི་འཁོན་ལོ་དགུ། ཁྱིའི་ཚེ་ཚད་ལོ་དགུ་ཟེར་བས། ཁྱིས་ཤི་རིང་བར་དུ་འཁོན་འཁྲུར་བ་དང་། མི་འཁོན་ཅན་ལའང་ཟེར།

85 A dog's hatred lasts nine years.

༨༦ ཁྱི་ཉལ་ལ་བེར་ག། ཅབ་བེར་རྡོད་པའི་ཁྱིའམ་མི་ལ་འཚོག་པ་སྡིག་ན་ཟེར།

86 To hit a dog when he is lying down.

༨༧ ཁྱི་འགྲང་ས་ལ་གྲོ་བ་ཁམ་གཅིག། གྲོ་བ་ཁམ་བུ་གཅིག་གིས་ཁྱིའི་རེ་བ་རྫོགས་པ་ལྟར། མི་ལ་ཁ་ཟས་ཅུང་ཟད་སྦྱིན་ནའང་འཐད་པའི་དཔེར།

87 One morsel of food suffices for a dog.

༨༨ ཁྱི་ལ་དབང་ཐོབ་ན། གོ་ག་ཐལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྐང་། མི་ངན་ལ་དབང་ཐོབ་ན། ཉེ་ཞིངས་དང་ཟེང་ངོལ་ཆེན་མོ་འབྱུང་ཟེར་བའོ།

88 A dog which gains the upper hand will cover the hearth with dust.

༨༩ ཁྱི་ལྟོ་ལ་ཞག་མི་འཁོད། མར་ཟོས་ནས་ཁྱི་སྐྱུག་པའམ། ཁ་ཟས་ཞིམ་པོ་མར་ཁྲུ་ཤིགས་པ་འཇོག་པའི་མིར་ཟེར།

89 The dog *could not retain* the grease in his stomach.

༩༠ ཁྱི་ལ་ཁལ་དང་འབེད་ལ་གཤོལ། གང་ལས་ཀྱི་ཡོབས་མེད་པའི་མི་ལ་ལས་དེ་སྐྱོ་དུས་སུ་ཟེར།

90 A load for a dog, and a plough for a musician.

༩༡ ཁྱི་ལྟོ་ཆུས་སྐོང་། ཁྱི་ཐུག་སྣ་སེང་སེང་གཏོང་བའང་འགྲིག་པའི་དཔེར།

91 To fill the stomach of a dog with water.

༩༢ ཁྱི་ཁྱི་ལྟོང་ནས་འབུད་དུ་ཙོགས། བཏགས་པའི་ཁྱི་འབུད་པའམ། ལས་མི་ལམ་པ་ལས་དང་དབང་ལས་འབུད་དུས་ཟེར།

92 Like a dog, he broke away from his chain.

༩༣ ཁྱི་ལྗེ་སྨན། ཁྱིས་རང་གི་རྨ་ཁ་ལྗེ་དང་ལྡག་ནས་ཕན་པས་སོ།

93 A dog's tongue is his own cure.

༩༤ ཁྱི་ཤི་ཝ་ཤི་གད་པའི་གཡོག། ཁྱི་རོ་ཝ་རོ་གད་འོག་འཇེན་པ་ལྟར། ངའི་རོ་ལའང་ཅི་ཆ་ནའང་སོང་ཟེར་བའོ།

94 Bury dead dogs and foxes at the bottom of a cliff.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༥ ཁྱི་སོ་དང་ཁྱི་ཞླགས། ཁྱིས་རྨུག་དུས་རང་གི་མཆེ་བས་རང་གི་ཁ་ཞླགས་ལ་སོ་འདེབས་པ་ལྟར། ཁྱོ་ཤུག་རྒྱུན་དུ་འཐབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

95 A dog's teeth bite into his own lips.

༩༦ ཁྱིས་ཝ་ལ། ཝས་ཛ་མ་ལ། ཛ་མས་ས་འབྲུ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ལས་བྱེད་པ་ལ་འགྲན་ཚ་ན་ཟེར།

96 The dog calls the fox, the fox calls his tail, and his tail scratches the soil.

༩༧ ཁྱི་ཁྲོ་ལང་ན། ཁྱི་ཐུག་ལྷག། མི་ཞིག་ཁྲོ་ལངས་ཏེ་ཁ་ཟས་མ་ཟ་ན་འདི་ཟེར་རོ།

97 If a dog gets angry, his soup remains untasted.

༩༨ འཁྱིལ་ལོ་མེད་པའི་རི་ལ་འཛེགས་མཁན། རང་གིས་མི་སྒྲུགས་པའི་བྱ་བར་ཏམ་ན་ཟེར།

98 To climb a mountain you cannot scale.

༩༩ ཁྱི་མེད་པའི་མི་ལ་སྒྲུགས་ཆེན་མོ། ཏང་མེད་པའི་མི་ལ་ཏིང་ཆེན་མོ། སྟོབས་དང་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་མིས་ཁ་ཆེན་མོའི་དཔེ་ར་ལབ་དུས་སུ་ཟེར།

99 He breathes heavily who has no strength; he makes much commotion who has no character.

༡༠༠ ཁྱི་མེད་དེ་གྲོག་པོ་ལ་ཏང་ར་ཆེན་མོ། འཁྲུད་མེད་པའི་མིས་ཀུ་སྒྲ་ཆེན་མོ་བཏོན་ན་ཟེར།

100 Little brooks make much noise.

༡༠༡ ཁྱོག་ཤོང་ཏོག་སྟོང་། གཞོན་ཆུར་བསམ་པ་དང་བློ་གྲོས་ཆུང་ཟེར་བའོ།

101 Lads are hollow.

༡༠༢ ཁྲ་ཤ་ཟོས་ཏེ་ནམ་ལངས། ཁྭ་ཏ་རྐྱག་པ་ཟོས་ཏེ་ནམ་ལངས། གཅིག་ལས་བཟང་གིས་ཚོ་ཕྱིད་ཀྱི། གཅིག་ལས་ངན་གྱིས་ཚོ་ཕྱིད་པའི་དོན་ནོ། (ནམ་ལངས་པའི་དོན་ཚོ་ཕྱིད་པའོ)།

102 Kites subsist on flesh, and crows on excrement.

༡༠༣ ཁྲག་དང་ལག་པ་ཁྲུས་ཏེ་བཟན་ཟ་མཁན། དཀའ་ལས་འཁྱུར་ཞིང་ཤ་འབད་ཁྲག་འབད་བཏང་མཁན་ལ་ཟེར།

103 He who eats his food after having washed his hands in blood.

༡༠༤ ཁྲི་ལྕོག་གི་ཕག་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྨུལ་ཐུག། ཕག་དང་རྒྱབ་ནས་སུ་ལ་འང་འབྱུག་པས། སྙིང་རྟགས་མ་བྱེད་ཟེར་བའོ།

104 Shake your fist behind the table against the king.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༠༥ ཁྲམ་དང་ངབ་ལག་པོ་ཆེ་ན། བསོད་བདེ་དང་བསོད་ནམས་པོ་ཆུང་དུ། ཁྲམ་དང་སྒྲ་ལག་
འཕེལ་རིམ་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གི་བྱིན་རླབས་དང་ཐུགས་རྗེ་འབྲི་བའི་དོན་ནོ།

105 Add to yourself lies and cunning, and destiny and fortune will decrease.

༡༠༦ མཁར་རི་རྒྱབ་བ་སོང་སྐེ་ཁྲུ་བཅབ་བ་ཙོགས། གཅིག་ལ་རྒྱལ་པོས་གསོལ་རས་སུ་སྐམ་བུ་ཞིག་
གནང་བ་དང་། དེས་རིང་ཐུང་དཔག་ཏུ་རིངས་ནས་མཁར་རྒྱབ་ཏུ་ཁྲུ་བཅབ་པས། རིན་
མེད་ཚོན་ལ་ཐོབ་པའི་ནོར་ལ་བཟང་ངན་ལྟ་ཞིང་ལེགས་པ་མི་འདུག་ཟེར་དུས་དེ་ལ་ཟེརོ།

106 To measure a thing with a cubit (measure) at the rear of a palace.

༡༠༧ མཁར་རི་རྒྱལ་པོའང་འཐད། འབྲོག་པ་ཁུ་ཤལ་ཡང་འཐད། ཡུ་རུ་རོང་ཊེ་ཝ་ཙོ་ཡང་
འཐད། སྔོན་དུས་ཟླ་དགས་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་ཁུ་ཤལ་ལ་ཏྲ་རིད་པ་ཞིག་གསོལ་རས་སུ་
གནང་བས་ཁོ་འཐད་སོང་། ཡུ་རུ་རོང་དུ་ཏྲ་དེ་ཤི་འའི་རོ་ཝ་ཙོ་ལ་ཐོབ་པས་ཝ་ཡང་
འཐད་པས། གསུམ་འཐད་འབྱུང་ན་ཟེར།

107 The king in his palace, the Dard Kushal, and the foxes of Yuru vale were all pleased.

༡༠༨ མཁར་ཆུད་དེ་ཁང་པ་དང་། རྫིང་གཡོག་གི་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཞིང་དང་ཁང་པར་སྐྱོད་དུས་
ཟེར་རོ།

108 A house within the city wall, and a field beneath a dam.

༡༠༩ མཁར་ལས་སྔ་བ་ཁ་ལ་ཙེ། ཡུལ་ལས་སྔ་བ་མི་རུ། ཟླ་དགས་ནང་མཁར་དང་པོ་ཁ་ལ་ཙེ་
དང་། ཡུལ་དང་པོ་མི་རུ་ཆགས་པའི་དཔེར།

109 Khalatse possesses the first palace and Miru the first village.

༡༡༠ མཁར་ལེན་མན། བཟན་ལེན་ཡིན། མཁར་ལས་ནང་ནས་བཟན་མང་པོ་ཟེན་ནོ་ཟེར་བ་ཡིན།

110 It is not in the building, but the expending of food-stuff.

༡༡༡ ཁྲིག་སེའི་མཁན་པོའ་འཇིགས་ས། ཞ་པའི་ཇོ་མོའ་འཇིགས། ཕན་ཚུན་གཉིས་ན་འཇིགས་
པ་འཁྱུར་དགོས་ན་ཟེར།

111 To fear the abbot of Trigtse or the nun of Zhapa.

༡༡༢ མཁལ་མའི་དོན་ལ་གཡག་གསད་ཅེས། མི་གཅིག་གི་དོན་དུ་ནོར་མང་པོ་བཤིག་སྐྱེ་མགྲོན་
བྱེད་ན་ཟེར།

112 To kill a Yak for a kidney.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༡༣ འཁོར་བའི་ལས་ལ་ཟིན་དུས་མེད། གཏི་སྨུག་གཉིད་ལ་ཚིམ་དུས་མེད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་དང་གཉིད་གཉིས་ལ་ཚོད་འཛིན་དགོས་པའི་དཔེའོ།

113 No end to the endless round of work, and no satisfaction in the sleep of ignorance.

༡༡༤ འཁྲུག་པ་ལན་གསུམ་བཏངས་པ། ཐུགས་སེ་དཀྱིལ་ལ། མི་གཉིས་ཡང་ཡང་འཛིང་མོ་བཏང་བའི་རོག་ཏུ། གཉིས་ཀ་མཛའ་བོ་ཉེ་མོ་འགྲོ་སྲིད་པའི་དཔེའོ།

114 Those who quarrel thrice afterwards become intimate.

༡༡༥ ཁ་ཆེ་ལྟོགས་པ་བུ་ལོན་དྲན། རང་ལ་ནོར་ཡོད་དུས་སུ་བུ་ལོན་མ་རྩོད་པར། དུས་འཀྱངས་ནས་ནོར་ཟད་དུས་སུ་བུ་ལོན་རྩོད་ན་ཟེར།

115 When the Kashmiri is starving, he remembers loans.

༡༡༦ ཁྲོམ་བཤོལ་ཏེ། ལྟད་མོ་ལ། ལས་དང་གྲོས་ལྟ་བུའི་དུས་བུད་ནས་མི་ཞིག་སླེབ་འོང་ན་ཟེར།

116 To set out to watch a performance when the crowd has dispersed.

༡༡༧ ཁ་སུར་མེད་པའི་སྣ་སུར། ཁར་སྤྱོང་དུ་མེད་པའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་དྲི་སྣུམ་ན་ཟེར།

117 Nothing to eat, but a nose to smell. (Reference to savoury food which you are not permitted to eat.)

ག

༡༡༨ ག་དར་ལ་ལྷ་མཉེས། ཕྱི་ར་དང་ཐོན་བྱེད་པ་ཚོས་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་དཔེའོ།

118 Caution is esteemed by the gods.

༡༡༩ གང་དགྲ་ཡིན་ནའང་མ་འཐུང་། ཇ་ཆང་ཐུག་པ་སོགས་དགྲས་ཀྱང་ཕོར་པ་གང་ལས་ལྷག་པར་འཐུང་དགོས་པ་སྟེ། ཕོར་པ་གཅིག་འཐུང་ནས་ཡང་མི་འཐུང་ཟེར་མཁན་ལ་ཟེར་རོ།

119 Though you should be my enemy, you must drink another cup.

༡༢༠ ཕོ་གའི་ལ་མ་རྒྱབས་མཁན། ཕོག་མཐའ་ནས་མ་བྲལ་བར་རྒྱལ་ཁམས་མ་འགྲིམ་པ་ལ་ཟེར།

120 He who has not crossed the pass of his own hearth.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༢༡ གོ་བ་མེད་པའི་གླང་ཆེན་ལ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བས་དབྱུག་པ་ཆེ། མི་གོ་བ་མེད་པའི་གླེན་པ་ལ་ཁ་བཀྲི་བ་བས་རྡུང་བ་ཕན་པའི་དོན་ནོ།

121 Better a stick to a stupid ox than the edict of a king.

༡༢༢ གོས་ཀྱི་མཇུག་ལེབ་ས་ལ་མི་ཐུག་མཁན། འདུག་ཏུ་མི་བཟོད་ཅིང་ཙབ་ཙོབ་བྱེད་དེ་རྒྱུ་ལ་གླིང་སྐོར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

122 The hem of whose garment does not touch the ground.

༡༢༣ གོས་མེད་ཅིག་གིས་དཔལ་སྐུམ། ཟས་མེད་ཅིག་གིས་སྐྱེད་སྐུམ། གོས་མེད་ན་ཟིལ་འབུད། ཟ་རྒྱུ་མེད་ན་སྐྱེད་མ་ཐང་ཆད་ནས་འགྲུལ་མི་ནུས་ཟེར་བའོ།

123 For lack of clothes his splendour declines, and for lack of food the strength of his shin bone fails.

༡༢༤ གྲོད་པ་ལ་ཚོད་མ་བཙོ་ན། པིག་མོ་གྱེན་ཆད་གྲོད་པ་ཡིན། བཟའ་བཏུང་ལ་ཚོད་འཛིན་ཏེ་ཉུང་ངུ་ཟོ་ཟེར་བའོ།

124 Indiscretion in eating produces all belly above the knees.

༡༢༥ གླང་སྒྲུན་ཆུ་འཐུང་། མི་སྒྲུན་ཚེར་མང་བཏོན། གླང་སྒྲུན་དང་མི་སྒྲུན་སྟོན་པའོ།

125 An artful ox pretends to drink, a crafty man pretends to extract a thorn (from his foot).

༡༢༦ གར་ཞ་མཁའ་འགྲོའི་གླིང་། མགོ་མཆོད་ཁྲུང་གླིང་། རྐང་སོག་མ་གླིང་། ཤི་ན་དམྱལ་བ་གླིང་། གཞན་ཡུལ་གྱི་མིས་གཡེངས་པར་གར་ཞ་པར་ཟེར་རོ།

126 Lahoul is a fairy land where women's heads are adorned with a lamp, and where the feet are ornamented with straw shoes. To die in this country is hell.

༡༢༧ རྒན་བེར་ས་ལ་མི་ཟུག། རྒན་གཏམ་མི་ལ་མི་ཟུག། མི་རྒས་ན་དེའི་གཏམ་ཡང་མི་རྒྱུག་པའི་དོན་ནོ།

127 The staff of the aged will not stick in the ground; and the conversation of old people makes no impression on others.

༡༢༨ སྒ་སྟོང་ཏེ་ཀ་བྱ་མི་ཐག། རྟ་ཐོག་ཏུ་མ་བརྟད་པར་ས་ལ་བོར་ཡོད་པའི་སྒའི་ཐོག་ཏུ་མ་སྡོད་ཟེར་བའོ།

128 An unsaddled saddle could not carry a bird.

རིམ་གྲངས
Serial
Number

༡༢༩ སྐུ་བརྗོད་ནི་ཇོ་དང་། སྲོག་བརྗོད་ནི་པ་ར། བཙོན་ཁང་ལས་ཇོ་བོས་སྐྱེལ་ཉུས་པ་ལྟར་དང་། སྲོག་བཙུག་ནས་ཆོ་ལོ་རྩེ་དུས་པ་ར(+)འཐོན་ན་སྲོག་ཐར་བ་ལྟར། སྲོག་སྐྱབ་པའི་མི་དྲིན་ཅན་ལ་སྟོད་དུས་ཟེར།

129 He is my lord who redeemed my body, the dice which saved my life.

༡༣༠ སྒོ་ནས་ཡོངས་ཏེ། དཀར་ཁུང་ནས་འཐིང་ཆ་ཅེས། སྒོ་གཅིག་ནས་ནང་དུ་འོངས་པ་དཀར་ཁུང་མང་པོ་ནས་འཐོན་ན། འོང་བ་ལས་འགྲོ་བ་མགྱོགས་པ་ལྟར། ནོར་ཇི་ཙམ་ཁང་པར་སོག་ཀྱང་མཁྱེན་པར་ཟད་པའི་དོན་དུ་ཟེར།

130 Coming in at the door and going out through the windows.

༡༣༡ སྒོག་པ་མང་ཟོས་ཉུང་ཟོས་སྒོག་རི་(དྲི)བྲོ། ཉེ་བ་ངན་པའི་ནང་ཉུང་ཟད་འདྲིས་ཀྱང་མང་པོ་འདྲིས་པ་དང་ཁྱད་མེད་ཟེར་བའོ།

131 He smells of garlic whether he eats much or little. (A fault is a fault whether it be great or small.)

༡༣༢ རྒྱ་གར་ལ་ཉིན་ལོག་བཏང་ཀན། རྒྱ་གར་ལ་ཞག་གཅིག་ནང་འགྲོ་འོང་གཉིས་པོ་སྒྲུབ་པ་ལྟར། བྱེས་ནས་མྱུར་པོར་ལོག་པ་ལ་ཟེར།

132 He who returns from India in one day.

༡༣༣ རྒྱ་ནག་རྟོག་པས་འཕུང་། བོད་རེ་བས་འབུང་། རྣམ་རྟོག་དང་རེ་བ་བྱས་ནས་འཕུང་ན་ཟེར།

133 China is spoilt through suspicion, Tibet through hope.

༡༣༤ རྒྱ་ནག་ཀོ་རྡོལ་ཤིང་རྡོལ། རྒྱ་ནག་ལ་དམག་མི་མང་བས། ཀོ་བ་དང་ཤིང་གི་མ་ཐེམ་ལས་ལན་གཅིག་འགྲུལ་ན་རྡོལ་ཟེར་བའོ།

134 China pierces skin and wood. (It is said that there are so many soldiers in China that if they pass a door made of wood-slips or a threshold covered with hides they would be broken.)

༡༣༥ རྒྱ་མཚོའི་ལྦུ་བ་ལ། ཆུ་སྲིན་ནི་སེར་སྣ། དཔོན་པོས་བསྒོ་བ་ལས་གཡོག་པོས་གཞན་ལ་ཕྱིས་ནས་སྦྱིན་ན་ཟེར།

135 The sea-serpent envies the foam of the sea.

༡༣༦ རྒྱ་མཚོའི་ཀ་བོང་གཅིན་སྣན་མ། ཕྱུག་པོར་དབུལ་པོའི་ནོར་སྟེར་དུས་སམ། དབུལ་བས་ཕྱུག་པོར་སྟེར་ན་ཟེར།

136 To add the urine of an ass to the sea.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༣༧ རྒྱ་མི་རུ་འགྲིམ་པའི་ཕྲུག་ཤོང་ཀུན། སྔོན་དུས་ཟླ་དགས་གཞུང་འཁོར་པ་ཞིག་རྒྱ་དང་མི་རུ་བར་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོག་ཡོང་དུས་ཁ་ལས་པས། སྔོན་དུས་དང་ད་ལྟའི་མིའི་འགྲུལ་ལུགས་སྒྱུར་དུས་ཟེར།

137 Young man, you have travelled as far as Rgya and Miru.

༡༣༨ རྒྱགས་ཏེ་ཚིལ་མི་འཁུར། རྒུད་དེ་ཁང་མི་ཆད། ཕྱུག་སྐྱེ་ཕོ་མོ་ཅན་དང་། དབུལ་པོ་སོང་ནས་ཡི་མི་ཆད་ཟེར་བའོ།

138 Through being stout I shall not carry much fat, and through being debilitated I shall not grow tired. (To denote firmness of mind, and indifference to wealth.)

༡༣༩ རྒྱན་དང་མེན་ཏོག་ཆུང་ན་མཛེས། རྒྱན་ཆ་ཉལ་ཉིལ་མང་པོ་བས་ཆུང་ཆུང་མཛེས་ཟེར་བའོ།

139 It is seemly if your ornaments and flowers are small.

༡༤༠ རྒྱབ་པ་སང་སྙམ་པ་སྡུ། ཇོ་བ་ལྷ་བུ་རྒྱབ་ན་ཚོད་ཐུས་ནས་རྒྱབ་པས་མི་སྟོ་ཡང་། འཇིགས་པ་སྟོན་དུ་ཆེ་བ་ཉེན་ཅན་ཞིག་སྙམ་པས། དེ་ལག་ནས་འབུད་ན་ལག་འཐལ་དུ་འགྲོ་སྲིད་པས། རྒྱབ་རྫུན་བྱེད་པ་བས་རྒྱབ་པའི་ནང་ཉེན་ཆུང་ཟེར་བའོ།

140 Brandishing is worse than striking.

༡༤༡ རྒྱལ་ཆོས་ལ་ཏགས་པ་མེད། ཨ་ལི་མིར་རི་རྟ་ལ་ཞགས་པ་མེད། ཕྱིར་ཐག་ཞགས་པ་མེད་པའི་རྟ་གར་འཐད་རྒྱུ་བ་ལྟར། མི་ཆེན་ཡང་ཚ་བཞག་མེད་ཟེར་བའོ།

141 A king's temper is uncertain; Ali Mir's pony has no rein.

༡༤༢ རྒྱལ་པོའི་ས་ལ་སྤྲང་པོའི་ཐིག། ནོར་གྱི་བདག་པོ་མ་ཡིན་པས་བདག་པོ་འདྲ་བྱེད་དུས་སུ་ཟེར།

142 The beggar stretched a line on the king's territory.

༡༤༣ རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ནང་མི་ཤོང་། དབང་འདོད་ཅན་གཉིས་གནས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུན་ཟེར་བའོ།

143 There is no room for two kings in one country.

༡༤༤ རྒྱལ་པོའི་ཞགས་པ་མཐའ་ནས། རྒྱལ་པོ་དང་དཔོན་པོས་མཐའ་ནས་ཐོད་བཅད་དེ་ཉེས་པ་ཅན་འཛིན་ཟེར།

144 The lasso of the king encompasses one from afar.

༡༤༥ རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དང་ནམ་མཁའི་ཐོག་འདྲ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དབང་ཆེ་ལ་བཙན་པའི་དོན་ནོ།

145 The edict of a king is like lightning.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༤༦ རྒྱལ་པོ་ལ་ལྟ་ན་སྐྲ་གཅིག ། བློན་པོ་ལ་ལྟ་ན་སྐྲ་གཉིས ། དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚིག་གཏོང་བའི་གཏམ་ལ་ཟེར །

146 The king's speech has but one meaning: a minister of State's speech is ambiguous.

༡༤༧ རྒྱལ་མཚན་ཕྱེ་མི་འགམ ། འཚིག་པ་ཤིག་དུས་སུ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ཟ་མི་འོང་ཟེར་ནས་ཟེར་མི་འཇུག་པ་དང ། ངས་འདི་མི་ཟ་ཟེར་བ་ལ་ཁྲེལ་ན་ཟེར །

147 Rgyaltsan does not eat brown flour.

༡༤༨ རྒྱུན་གྱི་ལྷ་ཛ ། འབེ་དུས་ཉིན་རེར་དཔོན་པོར་ལྷ་ཛ་གཏོང་བ་ལྟར ། རྒྱུན་གྱི་ཁ་ཟས་འགངས་ཅན་མེད་པ་ལ་ཟེར་རོ །

148 The daily music of homage (i.e. the usual round of daily meals).

༡༤༩ རྒྱུས་མེད་གོག་ཐུག་ག ། ནང་གི་རྒྱུས་མེད་ཞིག་ཐོ་མེད་དུ་སློབ་ན་ཟེར །

149 A stranger invades the privacy of the best room.

༡༥༠ སྒང་གླས་སེ་སྲན་མ་ལ་ལྟ་ལྟའ ། སྤི་ཐུག་གི་སོ་རྐོབ་པོའང་བུད ། ཡག་པོ་ཞིག་ལ་ཉམ་ལ་ཐུ་བ་དེ་ཡང་ལག་པ་ནས་འབུད་ན་ཟེར །

150 When searching for peas at Sganglas village, he lost the unhusked barley at Spitug.

༡༥༡ སྒྱིད་པུ་གསུམ་མི་བདག་པོ ། རྡོ་བ་སྒྱིད་པུ་གསུམ་ལས་གཞན་ནོར་ཅིའང་མེད་རུང ། སྤོང་མོ་མི་སྤོང་བར་རང་ཟན་ཟ་བའི་མི་ལའམ་མིས་ཟེར །

151 He is the possessor of three stones to form a fireplace.

༡༥༢ སྒྱིད་པུ་གསུམ་བྲང་ལ་ཟུག་སྟེ་མ་ནི་ནང་བཅོ་མི་ཤེས ། ཁང་པའི་འཁྱག་སྒོ་དང་འབུད་སྒོའི་དགོས་ཆ་ན་མ་ཞོག་གོང་དུ་ཤ་ཚ་ཡིས་ལས་མི་བྱེད་པའི་དཔེར །

152 He could not arrange his family affairs until he had hurt himself on the three stones which formed his fireplace.

༡༥༣ རྒྱུ་མ་རིང་མོ ། སྙིང་བ་རིང་བ་གཡེལ་པོ་ཅན་ལ་ཟེར །

153 He who has long bowels.

༡༥༤ ར་ལ་རོ ། རོ་ལ་ཤོག་པ ། (སྒྲ་ལ་སྒྲོ ། སྒྲོ་ལ་ཤོག་པ) ། གཏམ་ཆུང་བ་ཞིག་ལ་ཉམས་བཏང་ནས་ཆེན་མོ་བྱེད་ན་ཟེར །

154 To attach feathers to a word, and to add wings to feathers.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༥༥ གྲལ་མེད་ན། འགོམ་ནོག་མེད། ལས་སྔེ་ནང་མེད་ན་ཟེར་རྒྱུ་དང་སྨད་སྤྲང་མི་འགྲུང་གི། ཡོད་ན་ཡོང་བའི་དཔེ།

155 He who is outside the row (of guests) has no one to supersede him.

༡༥༦ དགུ་རྫི་བཤལ་ཏེ་བཙོད་ནི་ཅེས། སྣམ་བུ་དགུ་ཟླབ་ཀྱི་རྫིད་ཀྱི་རིན་བཏང་ནས་སྣམ་བུ་འཚོད་པའི་བཙོད་ནི་བ་ལྟར། རིན་ཚོད་མེད་བཙལ་ཏེ་ཅི་ཞིག་ནི་ན་ཟེར།

156 He paid the price of nine pieces of cloth, with which to dye one piece of cloth.

༡༥༧ དགུན་ཉིན་ལོག་སྔེ་མ་ནི་གྲང་མི་ཤར། དབྱར་ཉིན་ལོག་སྔེ་མ་ནི་དྲོད་མི་འབབ། དེ་ཉི་དེ་བཞིན་ནོ།

157 It will not be cold before winter solstice and not warm before summer solstice.

༡༥༨ མགར་ར་འཐད་ན། ཁབ་སྐམ་པའི་མགོ་ལ། ལག་ཤེས་འཐད་ན་སྤྱིབ་གཅིག་ནང་ལས་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།

158 If a blacksmith is satisfied, the needle will be on the tip of his pincers.

༡༥༩ མགལ་གཅིག་ལ་མེ་མི་འབར། ཤིང་མགལ་ཐོ་གཅིག་ལ་མེ་མི་འབར་ཟེར།

159 You cannot kindle a fire with but one stick.

༡༦༠ མགོ་ཆག་གི་མགོ་ལ། སྣད་ནས་ཡོད་སར་ཡང་ཡང་འཐོག་པའི་དོན་ནོ།

160 On top of the broken head.

༡༦༡ མགོ་མཐོ་བར་པུས་མོ་མ་དགའ། རང་གི་ནང་ནས་མི་ཞིག་ཆེ་བར་གྱུར་ནས། རང་གི་མི་མི་འཐད་ན་ཟེར།

161 The knees do not like the head to be above them.

༡༦༢ མགོ་མ་ཚོས་པར་གླད་པའི་ཟ་རིངས། དུས་ལས་སྔོན་དུ་ཟ་བར་རིངས་ན་ཟེར།

162 To be eager to eat the brains before the head is cooked.

༡༦༣ མགོ་མེད་དཔུང་པའི་རོག་རོག། མགོ་རི་བྱེད་མཁན་གང་ཡང་མེད་པར་རྫོད་རང་འཐད་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ཟེར།

163 Many rude shoulders without a head.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༦༤ མགོ་ལ་གཡུ་གཞུང་བཏག་པ་བསམ་པའི་མགོ་བསྐོར་ཡིན། མནའ་མ་མནའ་མ་ཟེར་བ་མིའི་གཡོག་པོ་ཡིན། བག་མར་འགྲོ་བའི་བུ་མོར་ཟེར།

164 In wearing the best turquoises she merely deceived herself: for she was a servant who called herself a bride.

༡༦༥ མགོ་ཤ་རི་ལ་ཆ་ཅས། བཀྱིད་པ་སྐྱུར་བའམ་ཡི་མུག་ནས་ལས་བྱེད་སྙིང་མེད་པ་འགྲོ་བ་ལ་ཟེར།

165 One's scalp escapes to the hills. (To give up one's courage.)

༡༦༦ མགོ་ཤ་ཟ་ནའང་སྡེར་གཅིག། མ་ཟ་ནའང་སྡེར་གཅིག། ར་ལུག་གི་མགོ་ཤ་ཟོས་ཀྱང་འབོངས་མཐལ་དུ་ལུས་པའི་དཔེར།

166 The dish is full whether you eat the flesh of the sheep's head or not.

༡༦༧ མགོའི་ནང་ང་ཀླད་མེད། སྙིང་དེ་ནང་ང་བསམ་མེད། བསམ་བློ་མེད་པ་ལ་ཟེར།

167 No brains in his head; no thoughts in his mind.

༡༦༨ མགོའི་ནང་ང་གངས་འཁུར་མཁན། བསམ་པ་མེད་པའི་ན་སོ་གཞོན་པ་མགོ་མཁྲང་བ་ལ་ཟེར།

168 He carries ice in his head.

༡༦༩ མགྱོགས་མགྱོགས་པ་འཐོ། འཐོ་འཐོ་པ་བཏུ། རིངས་པ་ཏབ་ཏོབ་བྱེད་ན་མང་དུ་འགོར་བའི་དོན་ནོ།

169 Through haste the contents fell on the ground, and through falling, he collected them again (i.e. more haste less speed).

༡༧༠ མགྲོན་པོ་གཅེས་པ་ལ་ནེ་རེ། མགྲོན་པོ་སོགས་ལ་ཆང་གི་ནེ་རེ་སྟེར་ན་ཟེར།

170 The dregs of beer go to the favoured guest.

༡༧༡ འགྲང་ན་བུ་རམ་ཁན་ཏི། འགྲངས་ན་མངར་བ་ཡང་ཁན་ཏི་ཚོར་བ་ལ་ཟེར།

171 When you have eaten to repletion, even the syrup tastes bitter.

༡༧༢ དགོན་པའི་ཁྱི་ལ་རྡུངས་པ། བླ་མའི་ཐུགས་ལ་ཐོག ། ཁྱིར་བརྡུང་ན་བདག་པོའི་སེམས་ལ་འཐོག་པས། མིས་གཡོག་པོར་རྡུང་བ་སོགས་ཀྱིས་དཔོན་པོ་ཁྲོས་ན་ཟེར།

172 Beat the monastery dog, and you will incur the resentment of the priest.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༧༣ དགུ་བཅུའི་ཁ་ནས་ལྡོག་མཁན། གཏམ་སྨྲ་རི་བི་རི་ཟློག་པའི་མི་ཁྲམ་པ་ལ་ཟེར།

173 He who turns the tables at the ninetieth opportunity (i.e. defeating an opponent in argument at the eleventh hour).

༡༧༤ རྒྱལ་པོ་དགའ་མ་བསམ། གནམ་ཐང་མ་བསམ། རྒྱལ་པོ་དང་གནམ་ལ་ཆ་བཞག་མེད་ཟེར་བའོ།

174 Think not that the king delights in you, or that the sky is clear.

༡༧༥ རྒྱལ་ལུ་ཡོད་ཡིན། རྒྱལ་ས་ག་ནས་སྟོངས་ཡིན། འབྱུང་པ་ཅན་གར་སླེབ་ཀྱང་མགོ་ཆོད་ཅིང་སྐྱིད་པའི་དོན་ནོ།

175 Whilst there is a prince, how can the capital be ruined ?

༡༧༦ ཀ་ལག་གི་མི་བཅོ་དུས། སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་ལས་དུས་སུ་མི་ལག་དཀོན་པས་ཟེར།

176 The time to make men with clay. (When work is very pressing in spring-time and autumn.)

༡༧༧ བརྒྱ་སྐྱེས་སང་གཅིག་སྐྱུར་ཐུ། ཕྲུ་གུ་བརྒྱ་སྐྱེ་བ་བས་ཕྲུ་གུ་གཅིག་སྐྱུར་བ་ཉེན་ཅན་ཡིན་ཟེར།

177 One miscarriage is worse than bearing a hundred children. (It is thought that a miscarriage renders a mother incapable of bearing many children.)

༡༧༨ གྲོད་པོ་ཆེ་དང་སྡེར་མ་གཅིག། གྲོད་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་དུ་ཁ་ཟས་ཐ་ལི་གཅིག་ནང་མ་ཟ། ཟ་ན་ཁྱོད་ངོ་ཚ་བར་འགྱུར།

178 Don't share a plate with a glutton. (Otherwise you will be identified with a glutton.)

༡༧༩ གོས་ཆེན་ནི་གུར་ལ་ཕ་ཚའི་ལྷན་པ།

179 To patch rough cloth on a silk tent.

ང

༡༨༠ ང་རྒྱལ་གྱི་མགོ་ལ་རང་མཐོང་གི་རྭ་ཅོ་སྐྱེ་ན། ཤིང་མཁན་མཁས་པའི་སོག་ལེས་ཀྱང་མི་ཆོད།

180 The horn of haughtiness could not be sawn with the saw of a clever carpenter.

༡༨༡ ང་ལ་བརྒྱད་ཅུ། ང་ལ་ཐོང་ཞིག་ཟེར་གྱིན་སྡོད་པ་ལ་ཟེར།

181 He who says 'give me eighty times' (e.g. an insatiable egotist).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༨༢ ངན་པ་དགུ་འཛོམ། བར་ཆད་སྣ་ཚོགས་དུས་གཅིག་ལ་འོང་ན་ཟེར། ལོ་གསར་གྱི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལ་འདང་ངན་པ་དགུ་འཛོམ་ཟེར། བོད་པས་ཞག་དེར་སྐྱེས་པའི་ཕྲུ་གུ་ལ་བཀྲ་མི་ཤིས་ཟེར་རོ།

182 The assembling of nine evils.

༡༨༣ ཛ་མ་བཏག་ཡོང་མི་འདུག ! ལྗུ་གཏང་ཡོང་ག་ནས། ལས་འཛོམ་ནང་ན་ང་ལ་ཡོང་མེད་ཟེར་བ་ཡིན།

183 If a cow has no time to elevate her tail, how can she drop her dung? (When a man has too much work to do.)

༡༨༤ སྔ་དྲོའི་འཚལ་མ་དང་། ཉིན་གཅིག་གི་སྐྱ་ཡལ། མི་ལག་གིས་འཚལ་མ་ཟོས་ཟེར་ན། ཉིན་གང་ལས་བྱེད་དགོས་ཟེར།

184 Through partaking of breakfast he became a slave for the rest of the day.

༡༨༥ སྔན་མ་སྐྱག་རྒྱབ་ན། རྗེས་མ་དགོད་མ་སྡོར། གཞན་ཞིག་འཛུགས་ན་མ་ཁྲེལ། ཁྱོད་ཀྱང་འཛུགས་སྲིད་ཟེར་བ་ཡིན།

185 If the one in front stumbles, do not laugh at him who is behind.

༡༨༦ སྔན་མ་ཐུད་པ་གྲོགས་ཀྱི་མཆོག། སྔར་ཐུད་པའི་མཆེད་གྲོགས་དང་ཆུང་མ་ཕྲུ་སོགས་རྒྱལ་བ་ཡིན་ཟེར།

186 He is your best friend whom you meet first.

༡༨༧ སྔན་མ་ཤ་ཟ་མཁན། རྗེས་མ་ཁྲག་འཐུང་མཁན། དཔོན་པོ་སྔ་མ་བས་རྗེས་མ་ཤེབ་ངན་པའོ་ཟེར།

187 The first were cannibals, and their successors blood-drinkers. (Used of corrupt officials.)

༡༨༨ སྔར་བྱས་རྒྱབ་སྐུར། ད་བྱ་པང་ལེན། སྔར་ཙི་བྱས་གྲངས་ཏེ། ད་བྱེད་དགོས་པ་དང་འོས་པ་དང་དུ་ལེན་ཟེར།

188 Cast your former deeds behind you, and take to your bosom what you have to do now.

༡༨༩ ཛོམ་མི་ཛོམ་ཤིང་དང་། འཕྱུར་རི་འཕྱུར་ཤིང་། རང་གི་མི་ཛོམ་ཐུབ་པ་ལ་སྟོད་དུས་སུ་ཟེར།

189 The stock of pride and the stock of boasting.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༡༩༠ ཇོས་ངན་ཅན་ལ་དར་རི་མེན་ཏོག། བུད་མེད་ལྷ་བུས་སྟར་ལས་ངན་བྱས་ཏེ་གཏམ་ངན་ཐོག་ནས། ཕྱིས་དེ་འདྲ་བྱ་བ་ངན་པ་སྤྲངས་པའི་འོག་ཏུ་གཏམ་ངན་དོན་མེད་དུ་འབྱུང་ན་ཟེར།

190 The Ladar flower (Convolvulus) has an evil aspect.

༡༩༡ ཛན་བརྒྱ་མི་ལ་བཏབ་ན། ཛན་སྟོང་རང་ལ། གཞན་ལ་ཛན་བཏབ་ན་རང་ལ་དེ་བས་ཤེབ་གནོད་ཟེར།

191 He who curses others a hundred times collects a thousand curses for himself.

༡༩༢ ངོ་མི་ཐོད། མགོ་མི་ཆོད། མིའི་ངོ་ལ་བལྟས་ཏེ་འཐད་བཅུག་པས་ལས་གང་ཡང་མི་འགྲུབ་ཟེར།

192 He who cannot refuse (a request) cannot succeed.

༡༩༣ ཧུ་མ་ཧུའ་ཨ་མས་ཕྲུ་གུའང་པི་པི་མི་གཏང་། རང་ལ་དགོས་པ་ཁ་ནས་ཞུས་ནས་མིན་མི་ཐོབ་ཟེར་བའོ།

193 A mother does not suckle her child until it cries.

༡༩༤ སྟར་དཔེ་ཕྱི་ལམ། རང་གི་ཁ་ནས་སྟར་སློས་པ་ལྟར། ཕྱིས་སུ་ཡང་རང་གིས་དེ་ལ་ཉན་དགོས་ཟེར་བའོ།

194 A man's precepts must become the line of action he follows.

༡༩༥ ངན་པའི་འཚེར་མ་བཅད་ན། བདེན་པའི་ཡིད་མི་ཆེས། བྱ་བ་བདེ་བ་འདོད་ན་སྟར་ངན་པ་ལ་ཆད་པས་གཅོད་དགོས་པའི་དཔེའོ།

195 If evil is not utterly eradicated, there is no assurance of betterment.

ཅ

༡༩༦ ཙ་རི་བང་ང་གང་ང་ཚུ་ཚན་བླུག་མཁན། ཁྲིལ་དང་ངོ་ཚ་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་སྐད་དུ་ཟེར།

196 To pour hot water on a binful of bugs.

༡༩༧ ཅང་ཏེའི་དཔང་པོ། མཛའ་བོ་གཉིས་འཚོང་བྱེད་དུ་སོང་ནས། ཆར་པ་ཡོང་ནས་བྲང་སའི་ནང་དུ་ཅང་ཏེ་ཡོང་བས་གཅིག་གིས་གཞན་དེ་བསད་དེ་ཁོའི་ནོར་ཐོད་ཁྱེར་ནས། ལོ་མང་འོག་ཏུ་མི་དེ་རང་གི་ཆུང་མ་མཉམ་ཉལ་ནས་ཡོད་དུས་སུ་དགོད་ཤོར་བས། སེམས་ཡང་ཡང་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དྲིས་པ་དང་། མཐར་དེས་ངས་མི་དེ་བསད་དུས་སུ་ཁོས" དེ་

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

རིང་ཙང་ཧེ་ཁྱོད་རང་དཔང་པོ་ཡིན་”སྨྲས་པ་དེ་དྲན་ནས་དགོད་པ་ཡིན། ཅི་ལ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་འདིར་ཡང་ཙང་ཧེ་འོང་བས་སོ་བྱས་སོ། མོས་གཞན་མཛའ་མོ་ཀུན་ལ་གཏམ་དེ་བཤད་པས། ཁྱིས་མི་དེ་ལས་དགྲ་ཤ་ལངས་ཧེ་དེ་ཡང་བསད་པས་གཏམ་དཔེར་ལུས་སོ།

197 The witness of a leaking roof. (Once two friends travelling on a trading expedition quarrelled, and the one killed the other when the roof under which they lived was leaking. No one was there to witness the deed. The dying man said: 'You drops of water shall be my witness'. The friend then got all the wealth of the deceased. After many years when he was sleeping with his wife he smiled, and his wife asked him the reason for this, and at last he gave his reason for smiling. He said: 'Just as to-day the roof was leaking when I killed a man, and he called upon the drops of water to be his witness, so this reminded me of the incident.' His wife told her friends about this, and her husband was convicted of murder, and had to pay the penalty of his crime.)

༡༩༨ ཙུབ་བཙད་པའི་མི་དང། ཁ་བཙད་པའི་ཛ་མ། ཁ་བཀག་ཡོད་པའི་ཛ་མའི་ཆང་ངད་ཅན་འགྱོ་བ་ལྟར། ཁ་རོག་པའི་མི་ཡང་དཀན་ཅན་འོང་བའི་དོན་ནོ།

198 A silent man is like a corked bottle. (Liquor kept in a corked bottle is supposed to gain in strength, so a silent man is thought to be good at repartee.)

༡༩༩ ཆོག་ལམ་ས་ཀ་གའི་ཚོག་ཚོག། ཀ་ཀ་དང་ཅོ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཟེར།

199 Choglamsar is full of men of good birth. (When there are many men in a village of high birth.)

༢༠༠ ཅི་ལ་སྦྱང་ན། དེ་ལ་མཁས། བྱ་བ་ཅི་ནང་སྦྱང་ན་དེ་ནང་མཁས་པ་འགྲོ་ཟེར།

200 You become clever in that which you practise.

༢༠༡ ལྕུ་གུ་དང་བུ་གུ་ཆུང་ངུ་ནས་སྦྱོང། ལྕུག་གུ་ཆུང་ངུ་སྦྱང་བ་སླ་བ་ལྟར་བུ་གུ་ཡང་ཆུང་ངུ་ནས་སྦྱང་སླ་ཟེར།

201 Straighten the saplings, and train a child when he is young.

༢༠༢ ལྕེ་དམར་ཆུང་ལ་ཉ་ར་མ་བཙོན། མགོ་རིལ་རིལ་ལ་ཚ་བརྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱུ་རེ། ལྕེ་ལ་ཉ་ར་ཚོས་ཟེར།

202 Fail to control his small red tongue, and his round head will suffer sorely.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༠༣ ལྕེ་ཅན་ལ་མི་འཐད། རྣང་འཛག་ལ་ཁྱི་འཐད། མི་ལྕེ་པ་ལའམ་ཛོ་གསོའི་གཏམ་ལབ་ཅིང་
འཐད་འདུག་པ་ལ་ཟེར།

203 Men like flatterers, and dogs like those afflicted with dysentery.

༢༠༤ ལྕེའི་ཁ་ཞིང་རྨོ་མཁན། མི་བཙུན་ཅན་ཧོབ་ཅན་གྱི་གཏམ་ལབ་པ་ལ་ཟེར།

204 He who ploughs on his tongue.

༢༠༥ ལྕགས་གཡའ་སྨན། ཟངས་གཡའ་དུག། ལྕགས་གཡའ་དང་ཟངས་གཡའི་ཕྱིར་ཟེར།

205 The rust of iron is a remedy, and that of copper a poison.

ཆ

༢༠༦ ཆ་ཆ་འགྲོ་འགྲོ་སྲིད་ལ་གཟན། ཞེས་སུ་འགྲོ་ན། རྒྱུགས་ཕྱིར་བས་སྲིད་ལ་གནོད་ཟེར།

206 Going to and fro is hurtful to a livelihood.

༢༠༧ ཆ་མཁན་ལ་མེ་རིལ་མ་ཆུག། འདུག་མཁན་ལ་སྒལ་བཀལ་མ་བཅུག། འདུག་མཁན་ལ་
འདུག་པའི་གྲུལ་དང་འགྲོ་མཁན་ལ་འགྲོ་བའི་གྲུལ་བྱེད་དུ་ཆུག་ཟེར།

207 Don't let a wayfarer cover the fire, and don't let the one who stays at home, load the animal. (The wayfarer cares little for a fire, and the 'stay-at-home' person dislikes preparing for a journey.)

༢༠༨ ཆང་རིན་སང་ཛ་རིན་ཐུ། ཆང་གི་རིན་བཅད་ནས་ཉོ་བས། ཛ་མ་ཆག་ན་དེའི་རིན་ཆང་མས་
ཇི་བཅད་འཇལ་དགོས་ཟེར།

208 The price of the bottle is greater than that of the beer. (The price of the liquor is fixed, but break the bottle and you will have to pay what the owner demands.)

༢༠༩ ཆགས་ཞོ། མ་ཆགས་དར་ར། ང་ལུས་ན་ལུས། མ་ལུས་ན་མ་ལུས། ཅི་ཆ་ནའང་སོང་
ཟེར་བའི་དོན་ནོ།

209 Coagulated milk becomes curds, and if not congealed it becomes buttermilk. (When a man is in difficulties. It means 'Let happen what will'.)

༢༡༠ ཆག་ཟོས་གས་ཟོ་ལ་ཁྲེལ་ཅེས། སྐྱོན་མང་ཡོད་པས་སྐྱོན་ཆུང་ཡོད་པ་ལ་ཁྲེལ་ན་ཟེར།

210 The broken article blamed the cracked one.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༡༡ ཆུ་ཁྱོད་རང་འཁོལ་ཡིན་འདུག། ཕེ་ངས་ནི་འགམ་ཚར། ངའི་དོན་འགྲུབ་ཚར། ཁྱོད་ཁྲོ་
འཁོལ་ནའང་ཁོལ་ཟེར་བའོ།

211 The flour is eaten, so the water may go on boiling (i.e. I have fulfilled my task, so you may be angry if you like).

༢༡༢ ཆུ་ཆུང་ངུ་དང་རྒྱལ་པོ་ཆུང་ངུ་ལ་ཚོད་མ་བཅད། དོན་གོ་བ་སླ་མོ་ཡིན།

212 Don't belittle the petty king, or belittle the tiny stream.

༢༡༣ ཆུ་མ་མཐོང་ང་ལྷམ། གཙང་པོའི་རྒྱར་མ་ཕྱིན་ཏེ་ལྷམ་ཕུད་པ་ལྟར། དུས་ལས་སྔོན་དུ་
འཇིགས་པ་འམ་གྲལ་བྱེད་ན་ཟེར།

213 To shed one's shoes before seeing the water.

༢༡༤ ཆུ་མ་ཡོང་བར་ཆུ་སྒྲ། ཆུ་ལས་སྔོན་དུ་སྐད་ཐོས་པ་ལྟར། མི་མ་སླེབ་གོང་དུ་དེའི་གཏམ་འབྱུང་
བ་སོགས་ལ་ཟེར།

214 The sound of running water may be heard before it reaches you.

༢༡༥ ཆུ་མང་པོ་ལ་རབས་མེད། དཔེ་ར་མང་པོ་ལ་རིན་མེད། གཏམ་བརྗོད་ཅན་ཅུང་ཙམ་ལབ་
དགོས་ཟེར།

215 No ford in deep waters; no value in much talk.

༢༡༦ ཆུ་མིག་རང་བཞིན་མ་སྐམ་ན། ས་རྡོ་རི་རབ་བཀབ་ནའང་མི་སྐམ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་ཞིག་
གི་སྐྱབས་མ་ཉམས་ན། གཞན་གྱིས་གནོན་པའམ་འཚེ་བས་དེའི་སྐྱབས་མི་འབུད་ཟེར།

216 If a spring does not of itself dry up, covering it with earth, stones, or even a mountain range will not dry it up.

༢༡༧ ཆུ་ཚབ་ཞ་མར་ཁུ། ཟས་ཁ་ལན་དང་རྟགས་ལན་ལེགས་པ་གཏང་དགོས་ཟེར།

217 Melted butter instead of water. (Offering something better in return for a meal or gift.)

༢༡༨ ཆུའི་ཐལ་རྡུབ། ཆུ་ཐོག་གི་ཐལ་རྡུབ་ད་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་སྟོར་བ་ལྟར། རྟག་གཞི་མེད་པའི་
མི་ལ་ཟེར།

218 A speck of dust on the water. (To denote unsteadiness.)

༢༡༩ ཆུ་སང་སེང་ང། ཉ་སང་འཇམ་མ། ཉེར་མེད་ལ་སླད་དུས་སུ་ཟེར།

219 Thinner than water, and softer than a fish (i.e. a dissolute person).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༢༠ ཆུ་ཞིག་འཕེ་ན་རྒྱལ། མི་ཞིག་འདུམ་ན་རྒྱལ། མཐུན་མོར་སྤྱོད་དུ་ཟེར།

220 It is better to divert a stream, and to be reconciled to another. (Diverting a stream makes it easier to cross.)

༢༢༡ ཆུས་ཁྱེར་མཁན་ཞང་ལ་འཐེན་ཅེས། འདས་ཤིང་བུད་ཟིན་པ་དག་ཡོད་པ་འདྲ་བྱེད་ཅིང་གཏཾ་བྱེད་ན་ཟེར།

221 To draw in one's breath which the water has washed away (i.e. talking of things which you once possessed).

༢༢༢ ཆུས་ཁྱེར་གྱི་ར་གི། ཆུས་འཁྱེར་བའི་མིའི་ལག་ཏུ་རལ་གྲི་ཡོད་ན་སུ་ལའང་མི་ལྟ་བར་རྒྱབ་པ་ལྟར། མི་གཡག་སྐྱ་ཡིས་ཀྱང་རང་གཞན་གང་ལའང་མི་ལྟ་ཟེར་བའོ།

222 As a sword in the hand of a drowning man (i.e. he would strike anyone whom he would encounter. Said of an unscrupulous person.)

༢༢༣ ཆེ་ད་འབྲོང་ཆེ། བྲོ་མེད་ན་ཁྱིས་མི་ཟ། ཆེ་བ་ཡིན་རུང་བྲོད་མེད་ན་སུ་ལའང་མི་དགོས་ཟེར།

223 If a wild Yak is tasteless, a dog will not eat it (i.e. not quantity but quality which counts).

༢༢༤ ཆོད་ན་སོ་དང་དུད་ཡིན། མ་ཆོད་ན་རྙིལ་དང་ལྡད་ཡིན། ཤ་དང་དགྲ་ལ་བལྟས་ནས་ཟེར།

224 If I cannot chew it with my teeth, I shall masticate it with my gums. (To denote enemy, or when you have to eat tough meat.)

༢༢༥ ཆོས་ཀྱི་དཔང་པོ་དགེ་འདུན། དཔང་པོ་བདེན་པ་ལ་ལྟས་ནས་ཟེར།

225 The priests are they who bear witness for religion.

༢༢༦ ཆོས་ཀྱི་ཡ་ཏ་རྟིང་ནས། ཆེ་མི་འགྲོ་དུས་སམ་རྟིང་ནས་བར་ནོ་དང་ལྟད་མོ་ལྟ་ཅེས་ཡོང་ཡིན་ཟེར།

226 The religious feast comes at the end. (Ironical proverb meaning that the religious feast is the prelude to trouble.)

༢༢༧ ཆོས་བཅོ་ས་ལ་བདུད། ཆོས་བྱེད་དུས་སུ་འཛིང་འཁྲབ་དང་། ལས་བཟང་བྱེད་སར་དེ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་འོང་ན་ཟེར།

227 The devil is on hallowed ground.

༢༢༨ ཆོས་བཟང་ཞིག་གི་སང་། སེམས་བཟང་ཞིག་རྒྱལ། སེམས་བཟང་སྐྱིད་དུ་ཟེར།

228 A good heart is better than sound belief.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༢༨ མཆོང་དཔང་བརྒྱ་གཏང་ནའང༌། འབབ་ཐང་གཅིག། ཀྱིན་དུ་ཚོམ་མཆོང་ཡང་ས་ལ་འབབ་པ་ལྟར། གཏམ་གྱི་ནང་དུ་རང་སྐྱོན་དང་དོན་ལས་ཚོམ་འཁྱོལ་ཡང༌། མཐར་དེ་ཀར་འབབ་པོ།

229 Though he rise a hundred times, the result is the same.

༢༣༠ ཆུ་འཐོན་འཐོན་བླ་མ་མཁྱེན། ཆུ་ཐོན་པ་བླ་མ་ཕྱེད། ཆུ་རྐལ་དུས་སུ་ཆད་མེད་པར་བླ་མ་མཁྱེན་ཟེར་གྱི། ཆུ་ཐོན་པ་དང་བླ་མའི་མིང་མ་ལེན་པ་ལྟར། རང་དོན་འགྲུབ་པ་དང་དྲིན་མི་དྲན་པའི་མི་ལ་ཟེར།

230 When fording a river he cries 'Oh God', but having crossed it, he flees from Him.

༢༣༡ ཆའི་རེད་ལ་སྐོར་ར། གཞན་ལས་ཀྱི་ཞོར་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

231 To circumambulate when engaged in the business of walking (i.e. combining religion with worldly activities).

༢༣༢ ཆང་མལ་ལ་ཆང༌། ཆང་འཐུང་བས་མགོ་ཟུག་འབྱུང་ན། ཡང་ཆང་འཐུང་ན་འབྱུད་པའི་དོན་ནོ།

232 Wine on the top of wine (i.e. a headache through drinking liquor counteracted by drinking again).

༢༣༣ ཚོག་པ་ནོར་གྱི་མཆོག། ཚོམ་པ་དང་ཛོམ་པ་ནི་ནོར་ཀུན་གྱི་མཆོག་གི་ནོར་ཡིན་ཟེར།

233 A sufficiency is the greatest wealth.

༢༣༤ ཆུང་ངུས་ཞུས་ཏེ། ཆེ་འཁྲུགས། ཕྲུ་གུ་དང་ཕྲུ་གུ་འཁྲུག་པ་བཏང་བའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕ་མ་ཀུན་འཁྲུགས་སོ།

234 Seniors contend for the causes of juniors.

༢༣༥ ཆུའི་འཁོལ་རྫུན་རང༌། བག་མའི་ངུ་རྫུན། ཆུ་མ་འཁོལ་ཁར་འཁོལ་འདྲའི་སྐད་ཤིལ་ལི་ལི་ཟེར་བ་དང་བག་མའི་ངུ་བ་ལ་ཟེར།

235 Water pretends to boil, and a bride simulates weeping. (When speaking of a bride who simulates grief at a wedding.)

ཛ

༢༣༦ ཇ་ཁ་དམའ། ཆང་ཁ་མཐོ། ཇ་ནི་ཕོར་པ་མ་གང་ཙམ་དང༌། ཆང་ལྟེམ་ལྟེམ་ལྡུག་དགོས་ཟེར།

236 Tea lower than the brim, and beer up to the brim of the cup.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༣༧ ཇ་དང་དགེ་རྒན་ཚ་ན་རྒྱལ། ཇ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་པོ་ཚ་བ་ཡོད་ན་རྒྱལ་ཟེར།

237 It is well to have one's tea hot, and one's teacher ardent.

༢༣༨ ཇ་འཚར་པ་སོ་པ་རི། གསོལ་དཔོན་འཚར་པ་ཉ་མ་ཇུ། ཡ་རབས་ཀྱི་མལ་དུ་མ་རབས་སླེབ་ན་ཟེར།

238 When one's tea is exhausted then use betel nut, when no cooks Nyamaju becomes cook.

༢༣༩ ཇ་རིན་གྱི་གྲ་གུ་ལ། རྟ་རིན་ནི་ཉག་ར། རིན་ཆུང་བའི་ཆོར་ཕྱིར་ཆོར་མང་པོ་སྐྱག་དུས་སུ་ཟེར།

239 To build a wall the price of a pony, round a field worth a farthing.

༢༤༠ ཇི་ཐོབ་པོ་གསེར། ལེགས་སྐྱོད་ཅི་ལག་ཏུ་སླེབ་པ་ནི་གསེར་འདྲ་ཅིས་ཤིག་ཟེར་བརྗོ།

240 What you have already obtained is as gold.

༢༤༡ ཇོ་ཇོ་འབྲུག་གུ་མའི་འཐགས་ཚོགས། ཇོའི་འབྲུག་གུ་མས་ལོ་རེ་ནང་བཀད་རེ་འཐག་གོ་ཞེས་བོད་པས་སེམས་པས། ལས་འགྲུབ་ཏུ་འགོར་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

241 Like the weaving of Jo-Jo Druguma. It is supposed that Druguma, the wife of Kesar, wore some home-spun cloth at which time she crossed her shuttle once in a year, so that the cloth could only be completely woven by the time the world came to an end. So the saying denotes work which is accomplished exceedingly slowly.

༢༤༢ ཇོ་ཇོ་ལྟོགས་པ་བྲ་ཕེ་འགམ། མི་ཞིག་ལྟོགས་ནས་ཟས་ཞིམ་མེད་ཟ་ན་ཟེར།

242 Her ladyship eats buckwheat flour when she is hungry.

༢༤༣ ཇོའི་བཟན་ཟ་བ་ལ། བྲན་གྱི་ཚེ་འཁྱེར། དཔོན་པོས་གཞན་ལ་བཏང་བའི་ཟན་དང་གསོལ་རས་ལ་གཡོག་པོ་འཚིག་ན་ཟེར།

243 Servants are horrified when someone else eats their master's food. (Denotes jealousy.)

༢༤༤ ཇི་ཤེས་མི་ཤེས་ངས་ཤེས་སད། ཇི་སྐྱིད་མི་སྐྱིད་ང་ལ་སྐྱིད་འདུག། ལག་ལས་སྣ་ཚོགས་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་ཆོར་མ་ཅོར་བར་དབུལ་པོར་ལུས་ཏེ། ནང་ཆེད་མི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར།

244 I can do all sorts of things but all sorts of want assails me.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

ཉ

༢༤༥ ཉ་བདེ་ཆུ་བདེ། ཕན་ཚུན་གཉིས་པོར་བདེ་པཙུག་ནས་བཟང་སྡིག་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

245 Peace to the fish, and tranquillity to the water.

༢༤༦ ཉ་རི་བསད་ད་ལ་ཤ་རི། ཉ་དྲི་སེལ་དུ་ཁ་ཚའི་ཤ་རི་བྱ་བའི་སྨན་སྦྱོད་དགོས་ཟེར།

246 Spice is needed to counteract the smell of fish.

༢༤༧ ཉ་ལ་བལ་མེད། ནོར་མེད་པའི་མི་དབུལ་པོ་ནས་ཁ་མི་འབྱུང་ཟེར།

247 A fish has no fleece (i.e. an indigent person).

༢༤༨ ཉ་དང་ཉུང་མ། ཁྲག་དང་ཕྱོ་(སྒོ)། ཉ་དང་ཉུང་མ་སྲེས་ནས་བསྐོལ་ཏེ་ཟ་ན་གནོད་དོ་སེམས་པས། ཕན་ཚུན་འཁྲུགས་བཙུག་ནས་ཁྲག་དང་སྒོ་བསྲེས་འདྲར་མིག་ཏུ་མི་མཛེས་པའི་གནོད་སྐྱེལ་བའི་མི་འཁྲུག་སྐྱེལ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

248 Fish, turnip, blood, and the contents of the stomach.

༢༤༩ ཉལ་མཁན་ལ་སྐལ་ལ་མེད། ཤི་མཁན་ལ་འགྲོས་མེད།

249 There is no portion for the sleeper, and a dead man does not walk.

༢༥༠ ཉི་མ་རྒས་ནའང་། དམར་ཐག་མ་ཡོལ་ལ་ཡོད། ང་ལ་གྲོགས་བྱེད་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཤི་ནའང་ད་རུང་གཞན་རེ་ཡོད། ཞེས་མིས་ཚོད་བཙད་དུས་སུ་ཟེར།

250 Though the sun sets, its rays play on the mountain (of one who has lost his chief friend but gets others).

༢༥༡ ཉ་བསད་དེ་ཁྱི་ལ་སྦྱིན་པའ། ཁ་དམན་དབུལ་པོ་བཙོམ་ནས་མི་ནོར་ཡོད་ལ་སྦྱིན་ན་ཟེར།

251 To kill a fish and give it to a dog as an alm (of one who robs the poor and feeds the rich).

༢༥༢ རྨི་ལམ་བག་ཆགས་རྫུ་མ་འཁྲུལ་ཙམ། རང་གི་བསམ་པའི་བག་ཆགས་བཞིན་དུ་རྨི་བས་དེ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཟེར།

252 A dream is only a natural delusion (or illusion).

༢༥༣ ཉིན་མོར་གཉིད་ལོག་སྟེ། མཚན་མོར་ཤིག་བཏུ་ཙས། ཉིན་མོའི་ལས་མཚན་མོར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

253 To sleep during the day, and search for lice at night.

༢༥༤ ཉིན་ལ་སློང་མཁན། མཚན་ལ་རྐུ་མཁན། དེ་འདྲའི་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སློང་མོ་པ་ལ་ཟེར།

254 A beggar during the day, and a thief at night.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༥༥ སྐྲང་ངེ་ཁར་རེད་པ། ནད་ཅིག་མ་དྭངས་པར་གཞན་ནད་ཅིག་འབྱུང་ན་ཟེར།

255 When suffering from diarrhoea, he became torpid. (One suffering more than one malady at the same time.)

༢༥༦ ཉིན་ལ་རྐུན་མ་མ་རྐུ། རི་ག་ཚང་མ་མིག་ཡིན། མཚན་ལ་ཕག་གཏམ་མ་ལབ། རྩིག་མིག་ཚང་མ་རྣམ་ཅོག་ཡིན།

256 Steal not during the day, for the mountains are eyes; utter no secrets at night, for the crevice in the walls are ears.

༢༥༧ ཉུང་མ་ལ་རྒྱབ། ཉུང་མ་འཇུ་དཀའ་སྐྱེ། ཉུང་མ་ཟོས་ནས་འགྲུལ་དགོས་ཟེར།

257 Cross a pass after eating turnips. (They are indigestible, so exercise is necessary.)

༢༥༨ ཉ་བོ་ལ་ཕུག་དུད། ཟླ་དྭགས་ནང་གཉའ་བོ་པ་ལ་ཕུག་མའི་དུད་པ་མང་པོ་གཏོང་བས། དུ་བ་མང་པོ་ཡོད་སར་ཟེར།

258 The smoke from burning straw for those who fetch the bride.

༢༥༩ ཉེ་ཉེ་སྡེ་འཁོན། ཟོ་ཟོས་ཧ་སྐྱུག། སེམས་ཉེ་བའི་མཛའ་བོ་དང་འཛིང་དུས་སུ་གཞན་གྱིས་ཟེར།

259 To be spiteful after an intimate friendship, and to vomit after much eating.

༢༦༠ སྙིང་གཏམ་ལུ་གུ་རྒྱུད། རང་གི་ཉེ་སོར་སྙིང་གཏམ་བཤད་ན། དེས་གཞན་ལ་བཤད་དེ། རིམ་གྱིས་དགྲ་བོས་ཀྱང་ཚོར།

260 Intimate confidences are like the links of a chain.

༢༦༡ སྙིང་སྙིང་ཚིལ་ཞི་བཏུམ་སྐྱེ་འདུག། སྙིང་ཚིལ་གྱིས་བཏུམ་འདུར། རང་དོན་གྲུབ་ནས་སེམས་སྐྱིད་རེར་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

261 The heart is enveloped in fat (of a successful person enjoying peace of mind).

༢༦༢ སྙིང་ལ་སྙིང་ཚེར་མེད་ན། མིག་ལ་མིག་ཆུ་ཅི་ལ་འཁོར་ཡིན། ཁྱི་ཕོ་སིལ་ལྡིང་། སྔོན་ཟླ་དྭགས་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཁྱི་ཤི་བ་དང་། བུད་མེད་རེ་བཀུག་ནས་ངུས་མང་བཏང་བཅུག་པས། བུད་མེད་ཅིག་གིས་ཁོང་གི་བཤད་པ་བཏང་བ་དེ་གཏམ་དཔེར་ལུས་ཏེ། ངུ་རྫུན་བྱེད་དུས་ཟེར།

262 Oh Silding you dog, if one is free of sorrow, can one shed tears ? (i.e. a happy person cannot enter into the sorrows of others).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༦༣ གཉིད་མ་ལོག་ག་ཉི་ལམ། སྔོན་སྔོན་དུ་གཅང་བསྐུལ་བྱས་ནས་ཕྱིས་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་དུས་སུ་ཟེར།

263 To dream before sleeping (of a person who gets a premonition of some future event).

༢༦༤ གཉིད་ལོག་པ་ལ་སྐལ་ལ་མེད། གཉིད་ལོག་ཡོད་པ་ལ་ཟས་སྐལ་སྦྱིན་མི་དྲང་ཟེར་བའོ།

264 There is no portion for the sleeper.

༢༦༥ གཉེན་བཟང་ནའང་ཏོ་སྐོར། ཞིང་ངན་ནའང་རྒྱབ་ཁུར། གཉེན་བཟང་པོ་བས་ཞིང་ངན་པ་ལས་ཕན་ཆེ་ཟེར་བའི་དཔེའོ།

265 From a good relative a cake; from a bad field a load. (A bad field produces more than good relatives do.)

༢༦༦ གཉེན་གྱི་མཐའ་རྒྱས་ན། མུ་གེའི་མཚོ་རྡོལ། གཉེན་མང་ན་ཟ་མཁན་མང་བས་མུ་གེ་འབྱུང་ཟེར།

266 Possess many relations, and the sea of famine will flow upon you.

༢༦༧ གཉེན་རྩིས་མེད་པའི་ཕྱིན་རྩིས། ད་ར་སྦུར་མོའི་མགྲོན་ཐོམ། ཁ་ནས་གཉེན་རྩི་ཞིང་ལག་ནས་དར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྦྱིན་ན་ཟེར།

267 Let him who regards his relations as the wind, prepare a meal cf buttermilk.

༢༦༨ མཉམ་པོ་འདུག་ན་བླ་མ་ལ་ཁྱོད། མཉམ་དུ་དུས་མང་ཙམ་སྡོད་པར་སྤྱི་སྣང་མི་འབྱུང་ཟེར།

268 Through familiarity with his own priest, he used the term ‘Thou’.

༢༦༩ ཉི་མ་ཤིག་གི་སོ་གང་། དགུན་གྱི་ཉི་མ་ཐུང་བ་ལ་ཟེར།

269 The days are as short as the span of a flee.

༢༧༠ སྙིང་གཏམ་མ་བཤད་ན། གྲོགས་ཕྱུགས་མི་ཞེངས། སྙིང་གཏམ་མ་བཤད་པར་མཛའ་བོར་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ།

270 Unless you exchange confidences, you cannot be a real friend.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

5

༢༧༡ ཏེ་ཕེ་ཁྲུ་གང་པོ་ཡར་ལ་བཏང་ནའང་ང་རང་འཐད། མར་ལ་བཏང་ནའང་ང་རང་འཐད། རང་དོར་ལ་རང་འཐད་བྱེད་ཚོག་ཟེར།

271 It is my own pleasure whether I turn the flaps of my cubit long hat upwards or downwards.

༢༧༢ ཏེ་ཙོས་མ་ཞིང་བཙོས་ཏེ་བག་མ་འཁྱེར་ཅེས། བུ་མོའི་སེམས་སླུ་རུ་ཅི་ཟེར་གང་ཟེར་ཟེར་བའི་དཔེར། ཏེ་ཙོས་ནི་ལྷ་དྭགས་རྒྱལ་པོའི་མ་ཞིང་ངོ།

272 To take a bride by pretending that Tetses is his chief field. (Tetses was the largest field belonging to the King of Ladakh, now it is the Leh bazar. This saying means that a man can deceive a woman by pretentious talk in order to marry her.)

༢༧༣ རྟ་གཡོག་ནས་ཆུ་མ་འཐུངས། མི་གཡོག་ནས་བཟན་མ་ཟོས། མིའི་གཡོག་གམ་གཞན་གྱི་ཞབས་ཀྱིས་བཟན་མ་ཟ་བར་གཞན་དྲིན་མི་འཁུར་བའི་མིས་རང་ཟན་ཟ་བ་ལ་ཟེར།

273 I have not drunk water beneath a pony, nor ate my food under another man. (Used when a man declares his independence.)

༢༧༤ རྟ་རྒན་ལ་བཙོ་བ་བཙོ་ཅེས།

274 The aged horse simulates a young colt.

༢༧༥ རྟ་རྒན་ལ་ཡོར་ག། ན་སོ་ཡོལ་ནས་རྒྱས་ཁར་ཡོན་ཏན་བསླབ་ན་ཟེར།

275 The old horse learns to trot.

༢༧༦ རྟ་གཅིག་ལ་སྒ་གཉིས། མི་ཞིག་ལ་ཁྲལ་ལམ་ལས་ཀ་གཉིས་ལྷབ་བཀལ་ན་ཟེར།

276 Two saddles on one horse. (When a double share of work is demanded.)

༢༧༧ རྟ་ཚོས་ལ་ཞོན་ཏེ། བོང་ཚོས་ལ་བཀོལ་ཅེས། ཅི་ཟེར་ལ་ཉན་པའི་མི་ཁ་ཁྲུ་འབོལ་མོ་རྟ་འདྲར་ཞོན་པ་དང་བོང་བུ་ལྟར་བཀོལ་ཉན་པ་ལ་ཟེར།

277 To be ridden on as upon a horse; and to be used as if one were a donkey (of servants who act the rôle of 'the willing horse').

༢༧༨ རྟ་ཤོག་ག་ལྡིང་སྐྱེ། མི་ཤོག་ག་འཁྱུར་པེན། རྟར་ཞོན་ཏེ་མིའི་དཔོན་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་རང་སྟོད་བྱེད་པའོ།

278 I rode on horses, and was glorious in the eyes of the people (a boast).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༧༨ རྟ་བསམ་བ་དང་གཡག་བསམ་བ། བོང་བུའི་བསམ་པ་ཕྲེད་ལ། རང་གི་སེམས་དྲང་བོའི་
གཏམ་བྱེད་པ་དེ་གཞན་གྱིས་ལོག་པར་དུ་ཏ་གོ་ན་ཟེར། (རྟ་དང་གཡག་གི་བསམ་པ་དྲང་
ཡང་བོང་བུའི་བསམ་པ་ལོག་པར་ཅན་ཟེར་བའོ)།

279 The mind of a horse, or yak, is not as crooked as that of a donkey.

༢༨༠ སྟོག་འཁོར་ན་ཀུན་འཁོར། ཕྱིའང་ཐང་ན་ཀུན་ཐང་། གྲི་པས་གནམ་ཐང་འཁོར་གྱི་རྟགས་
སུ་ཟེར།

280 If it is cloudy at Stok, the sky will be cloudy everywhere, and if it is clear at Piang, it will be clear everywhere.

༢༨༡ ཏོག་ལྕག་ལ་སྣ་འཐེར། འཐེར་དགོས་པའི་ཡུ་བ་མ་འཐེར་བར་ཏོག་ལྕག་འཐེར་བ་ལྟར། བྲེལ་
མོད་པའི་མི་ཁྲིས་ན་ཟེར།

281 The head of the mattock vibrates.

༢༨༢ རྟ་མེད་དེ་ཡུལ་ལ་བོང་བུའི་སང་རག། སྒྱུ་རྩལ་ཅན་མེད་པའི་ཡུལ་ནང་མི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་
ལ་རྒྱུགས་འབྱུང་ན་ཟེར།

282 Donkey races are held where there are no horses. (When a fool becomes influential among fools.)

༢༨༣ རྟ་ལྕག་གི་ཁ་ཁུ་བའི་ནང་ལ། ཁུ་བ་ངན་པའི་ནང་ལ་ཅུང་ཟད་འདྲེས་ཀྱང་མང་པོ་འདྲེས་པ་དང་
ཁྱད་མེད་པའི་དཔེའོ།

283 The tip of the whip in the juice.

༢༨༤ རྟ་བརྒྱའི་བདག་པོ་རྟ་ལྕག་མི་ལ་རེ། ཅི་ཙམ་ཕྱུག་ཀྱང་གཞན་ལ་རེ་དགོས་དང་གཡར་དགོས་
འབྱུང་བ་ལ་ཟེར།

284 The owner of a hundred horses borrowed a whip. (A wealthy man dependent on other people's help.)

༢༨༥ རྟ་ཚོད་མི་ཚོད་གོམ་བདུན། མི་དང་རྟ་སོགས་ཀྱི་བཟང་ངན་མགྱོགས་པར་ཤེས་པ་སླ་ཟེར།

285 Seven paces suffice to test a man and a horse.

༢༨༦ རྟའི་ཕྲེས་ལ་བོང་བུ་སྐྱོབ་ཅེས། མི་ཉམས་ཆུང་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ་དང་འགྲན་ན་ཟེར།

286 A donkey attempts to reach up to the horse's manger.

༢༨༧ རྟ་ལ་རྨིག་པ་རྒྱབ་བ་མཐོང་སྟེ། བོང་བུས་ར་སྒྲིལ་རྐན་འདུག། མི་འཕྲུད་མེད་ཅིག་གིས་འཕྲུད་
ཅན་གྱི་ལད་མོ་བྱེད་དུས་སུ་ཟེར།

287 The ass shows his hoof when watching a horse being shoed.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༨༨ རྟ་ཤ་ཟོས་ཏེ་ཁ་མཆུ་ཡོག་ནའང་ཡོག། རང་གི་འདོད་པ་གྲུབ་ནས་གནོད་པ་འབྱུང་ནའང་
འབྱུང་ཟེར།

288 If my bill gets blunt, let it become so through pecking at the flesh of a horse.

༢༨༩ རྟ་སླེབ་བོང་སླེབ་མཉམ་དུ། རྟའི་རྗེས་བཞིན་བོང་བུའང་སླེབ་པ་ལྟར། མི་ཕོགས་པོའི་བླར་
བུལ་པོའང་ནོན་པའི་དཔེའོ།

289 The pony and the donkey arrived together (i.e. the donkey follows in the steps of the pony).

༢༩༠ རྟ་རིན་བང་དང་། གཡུ་རིན་མདོག། རྟའི་བང་དང་གཡུའི་མདོག་བཞིན་རིན་འབྱུང་ཟེར།

290 The price of a horse depends upon its paces, and that of the turquoise upon its colour.

༢༩༡ རྟགས་ཅིའི་རྟགས། མི་བརྗེད་པའི་རྟགས། རྟགས་ནི་མི་བརྗེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། རིན་ཅན་
མེད་ནའང་འགྲིག་ཟེར་བའོ།

291 What does a gift indicate? It indicates remembrance.

༢༩༢ རྟས་འཕང་སྐྱོང་ང་། དཔོན་པོས་བཀྱོན་སྐྱོང་ང་། རྟས་འཕང་དུས་དང་གཡོག་པོར་ཁ་འཕོག་
དུས་སུ་ཟེར།

292 I suffered a fall from a horse, and a rebuke from my master.

༢༩༣ རྟས་བང་བཏང་བ་ལ། ཡན་ལག་གད་པ་ལ་འཁད། ལས་བྱེད་དུས་དང་འགྲུལ་དུས་སུ་
གེགས་ཤིག་འབྱུང་ན་ཟེར།

293 As the horse was galloping, his course was arrested by a precipice.

༢༩༤ ལྟད་མོ་མིག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན། ལྟད་མོ་མིག་འབའ་ཞིག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་ཟེར།

294 A performance is the joy of the eyes.

༢༩༥ ལྟ་རག་ལ་ཐ་གུ་ཁྲུ་གང་ཐོར་ན། ཕྱུག་པོ་ལ་ནམ་མི་ལངས། དབུལ་པོའི་ནོར་ལ་ཕྱུག་པོས་
གཉག་རོག་བྱེད་ན་ཟེར།

295 If the poor obtain a cubit length of rope, the rich cannot sleep.

༢༩༦ ལྟ་རག་ཕྱུག་པོ་ཆ་ན་ས་མི་མཐོང་། ཕྱུག་པོ་ལྟ་རག་ཆ་ན་གནམ་མི་མཐོང་། ནོར་ལས་
གྲོབས་པ་དང་ནོར་ཟད་པ་ལས་གྲོབས་པ་ཤོར་ཟེར།

296 If a pauper becomes rich, he cannot see the ground, and if a rich man becomes poor he cannot see the sky.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༢༩༧ ལྟེ་ཁྲག་ཤིག་སའི་མ་ཁང༌། རང་སྐྱེས་ནས་ལྟེ་བ་བཅད་དེ་ཁྲག་ཤིགས་པའི་མ་ཁང་དང་འབྲེལ་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་ཟེར།

297 The home where blood from my navel has fallen.

༢༩༨ སྟག་སྣ་ནས་ཁྱི་ཡོང་འདུག་ཟེར་ཏེ། ཞ་འབུག་ནས་རྡོ་བ་འཁུར་ཅེས། དུས་ལས་སྔོན་དུ་མི་རིགས་པའི་གྲལ་བྱེད་ན་ཟེར།

298 To carry stones from Zhabuk village on hearing there is a dog at Stagna (i.e. making preparation prematurely).

༢༩༩ སྟག་གི་རི་མོ་ཕྱི་ནས། མིའི་རི་མོ་ནང་ནས། མིའི་ཡོན་ཏན་ནི་ནང་གི་བློ་གྲོས་ཡིན། ཕྱི་གཟིག་པོ་བྱེད་པ་ནི་མིའི་ཡོན་ཏན་མན་ཟེར་བའོ།

299 The pattern of the tiger is on the outside, and that of a man on the inside.

༣༠༠ སྟག་པའི་མཐལ་ལ་སྟག་པ། ཤུག་པའི་མཐལ་ལ་ཤུག་པ། ཕའི་མཐལ་དུ་བུ་ཚོ་དང་། མའི་མཐལ་དུ་བུ་ཡོད་ཟེར།

300 A birch tree where there was a birch; a cedar where there was a cedar.

༣༠༡ སྟན་གྱི་གཡོག་ནས་ཁྱི་ཤིག་འཕར་ཅེས། འཁྲུད་དང་འདོར་བདེ་མེད་པ་ཞིག་གིས་མི་འཁྲུད་པ་ཅན་དང་འགྲན་ཏེ་འབར་ཙོ་ན་ཟེར།

301 The flee hopped up from under the carpet. (When a man tries to argue with his betters.)

༣༠༢ སྟོད་ན་རང་སང་རྒྱལ་བས་སྟོད། སྨད་ན་རང་སང་ཐུ་བས་སྨད། མི་བཟང་པོས་སྟོད་པར་དགའ་བ་དང་ངན་པས་སྨད་པར་དགའ་ཟེར།

302 If you are praised, it will be by one better than yourself; if you are defamed, it will be by one worse than yourself.

༣༠༣ སྟོར་པའི་སྟ་རི་ཕ་ལམ་པ། གཡར་ཁྱུངས་པ་ཞིག་སྟོར་ན། བདག་པོས་རིན་གང་བཅད་འཛལ་དགོས་པའི་དཔེའོ།

303 It was an axe made of a diamond which was lost. (When an article is lost, and the owner demands heavy restitution.)

༣༠༤ གཏམ་མཁས་པས་བུ་ལོན་མི་འཁོར། མཁས་པའི་ཚིག་ནི་དངུལ་ཚབ་མི་འགྱུར་ཟེར་བ་ཡིན།

304 Wise talk does not pay a debt.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༠༥ གཏམ་པོ་ཙོས་ལ། སྐྲ་ལོ་རྒྱབ་ལ། སྐྲ་ལོ་རྒྱབ་ཏུ་མཛོས་པ་ལྟར། གཏམ་ཟེར་དགོས་ཡོད་པ་མདུན་ལ་ཟེར་བ་ལེགས་པའི་དོན་ནོ།

305 Straight forward speech, and one's hair on the back of one's head.

༣༠༦ ཏམ་ཏམ་ཏ་མ་ཤཱ། བཱ་བཱ་མ་མ་ཤཱ། རིབ་ཞའི་པོ་ལ་མ་ནེ་ཟ་མི་ཤེས། ཇ་ལག་མོ་མ་ནེ་འཐུང་མི་ཤེས། ཁ་ཟས་ཞིམ་པོ་ཟ་དུས་སུ་ཟེར།

306 Baba Mohammad Shah is peculiar. He knows only how to eat Pilao, or drink tea from China.

༣༠༧ གཏམ་གསུམ་མ་ལབ་ན། ཕ་དང་བུའི་བར་མི་འཕྲོད། གོམ་གསུམ་མ་རྒྱབ་ན། ལུང་པ་གསུམ་མི་ཚོ་མི་ཕེད། གཏམ་གསལ་པོ་མ་ཟེར་ན། ཕ་དང་བུའི་བར་དུ་གོ་བ་ལོག་སྲིད་ཟེར།

307 If not even three syllables are uttered one could not distinguish between father and son; and if you do not walk three paces, one could not recognize the three valleys.

༣༠༨ སྟོན་ལ་བོང་བུས་ཀྱང་ནས་ཟ། སྟོན་དུས་དབུལ་པོ་ལ་ཡང་ཟ་རྒྱུ་མོད་ཟེར།

308 In autumn even the donkeys feed on barley (i.e. in autumn even the poor are satisfied if they may glean the fields).

༣༠༩ སྟོན་དར་ཁྱི་ལ་མ་བཏང་། ནམ་ཟླ་བསིལ་བ་ཡོད་པས་འཕོག་ཡོང་ཟེར།

309 Don't give your dog buttermilk in the autumn. (In autumn the milk is specially rich.)

༣༡༠ གཏམ་ཚང་ཆང་གིས་བཏོན། ཤིག་ཚང་ཉི་མས་བཏོན། ཤིག་ཡོད་པའི་གོས་ཉི་མར་བཞག་ན། ཤིག་ཚང་གི་ནང་ནས་འཐོན་པ་ལྟར། རས་བཟེས་པའི་ཁ་ནང་ནས་གསང་གཏམ་འཐོན་ཟེར།

310 Beer disturbs the nest of speech; the sun stirs up the nest of lice.

༣༡༡ གཏམ་མང་འཚོལ་བ་ཡིན། ཟས་མང་སྐྱུག་པ་ཡིན།

311 Much talk is useless; much food the cause of vomiting.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༡༢ ཏ་རུ་ཏང་ཏང་མེད་ན་རགས་མེད། ཏ་ལི་ལང་ལང་མེད་ན་སྙགས་མེད། རགས་དང་སྙགས་
སློབ་པར་ཟེར།

312 No tarutang-tang no tune: no talilanglang no melady. (These are songs which Ladakhis first begin to learn.)

༣༡༣ སྟོན་མཚན་ཕེད་དེ་ཟས་མི་དགོས། དབྱར་ཉིན་ཕེད་དེ་གཉིད་མི་དགོས།

313 During autumn you don't need food at midnight: in summer, you do not want sleep at midday.

ཐ

༣༡༤ ཐག་པ་ཆད་ན་ཁུར་པ་ཡང་། གཏཾ་ཐག་ཆོད་ན་སེམས་ཁམས་སང་འགྲོ་བའི་དོན་ནོ།

314 If the rope snaps the load will be light. (If you can decide a matter through discussion one's mind feels lighter.)

༣༡༥ ཐབས་གཅིག་དོན་གཉིས། བྱ་བ་གཅིག་གི་ནང་ན་ལས་དོན་གཉིས་འགྲུབ་ན་ཟེར།

315 Two purposes achieved by one method (i.e. when travelling you see the country and also improve your health).

༣༡༦ ཐིགས་པ་བསགས་པ་རྒྱ་མཚོ། ཅུང་ཟ་ནས་སོག་ན་མང་པོར་འགྱུར་བའི་དོན་ནོ།

316 Many drops make an ocean.

༣༡༧ ཐུ་ན་ཨ་མའི་བུ་གཞུང་ལ་ཐུ། བར་དོ་འབྱུང་ན་ནང་གི་དོ་དམ་པ་ལ་འབྱུང་ངོ་ཟེར།

317 If harm comes, it will fall upon the beloved son (i.e. if difficulties arise, they will fall on the principal and not on the worker).

༣༡༨ ཐུ་ཟེར་ན་རང་ངེ་གདོང་ངེ་ཁ། གཞན་ལ་སྨད་པའམ་ཁྲེལ་བའི་གཏམ་དེ་རང་ལ་འཁོག་ཀྱུ་
ཡོད་ན་ཟེར།

318 If he spits, his spittle will recoil on his own face.

༣༡༩ ཐུ་མི་ཐུ། ཐུ་ན་རང་རང་ཐུ། ཐུ་ན་རང་གི་གཉེན་ཟླང་དང་རང་མིས་ལྷག་པར་དགྲ་བྱེད་པ་
འབྱུང་ངོ་ཟེར།

319 Perhaps one's friend will not do one harm; but if he does so, he will inflict the greatest injury to you.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༢༠ ཐོད་པའི་ཁ་མིག་འཁྱུར་མཁན། མི་ཧར་ཧུར་ཐབ་ཐོབ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

320 He has his eyes in his forehead. (To be careless and thoughtless.)

༣༢༡ ཐོ་བ་ལ་གནོན་མེད་ན། ལྕགས་ལ་ཟེན་ལངས། དཔོན་པོ་ལ་འཁྲུད་མེད་ན་བྲན་འཁོར་ནང་དུ་
འཁྲུག་པ་འབྱུང་ཟེར།

321 The iron will rise up, if there is not the pressure of the hammer. (Of a weak king or master who exerts no control over underlings.)

༣༢༢ ཐོས་ཚད་གཏམ་མིན། མཐོང་ཚད་ཟས་མིན། གཏམ་ཚང་མ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ཟེར་རོ།

322 All that one hears is not speech: all that one sees is not food.

༣༢༣ ཐོའག་ཟེར་པ་རྐུན་མའི་མགོ་ལ། མི་ཆོངས་ཡོད་པ་ལ་ཆོན་ལ་གཏམ་ཞིག་འཐོག་ན་ཟེར།

323 A thwack on the head of a thief.

༣༢༤ ཐག་རིང་ངེ་གཉེན་སང་། ཉེ་སོའི་དགྲ་རྒྱལ། དཀག་སྡུག་གི་དུས་སུ་ཐག་རིང་གི་གཉེན་ལས་
མདུན་གྱི་དགྲ་བོས་ཕན་འདོགས་སོ་ཟེར།

324 Better a nearby enemy than a relation far away.

༣༢༥ ཐོད་པའི་ཁ་ཁྱི་བྲིས་ཀན། བསོད་བདེ་མེད་པའི་ཐོད་པའི་ཁར་བོད་ཀྱིས་ཁྱི་བྲིས་ཡོད་སེམས་སོ།

325 The word 'dog' is written on his forehead.

༣༢༦ མཐོན་པོས་བཙད་པའི་དམའ་བཟང་པོ། ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་བཙད་པའི་འཕམ་ལ་དགོ་ཟེར་བའི་
དོན་ཡིན།

326 Abasement is the better policy when it is decreed by a higher authority.

༣༢༧ མཐོ་རྩེ་མཁར་རི་ཁ་ཐེང་སྐྱེ། ཏ་མག་ཐོབ་གང་འབུད་ཅེས་ཆ་ནའང་སོང་། ལས་སྣེ་ཆེན་པོ་
ཞིག་སྒྲིབ་ཙམ་ཐོབ་ནའང་འགྲིག་ཟེར།

327 One pipeful of tobacco suffices, provided I reach the lofty castle.

༣༢༨ མཐོན་པོ་ནས་རྩྭ་ཟོས་ཏེ། དམའ་མོ་ནས་ཆུ་འཐུང་མཁན། གཞན་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་མི་བྱེད་
པར་འཁྲུག་པའི་ནང་མི་འདྲིས་པ་ལ་ཟེར།

328 He ate herbs on high ground, and drank water on low ground.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༢༩ མཐོ་སྙེ་ཆ་ན་རྭ་ཙེ་ལ་འཐོག། དམའ་སྙེ་ཆ་ན་ཙ་རྭ་ལ་འཐོག། གཏམ་ཟེར་བ་ལས་མཐོས་ན་མི་ཆེན་དང༌། དམའ་བར་གྱུར་ན་མི་ཆུང་བ་དག་ལ་འཐོག་ཀྱུ་ཡོད་ན་ཟེར།

329 If you aim high it will strike the horn, and if low it will hit the base of the horn.

༣༣༠ མཐོན་པོ་ནས་ཆུ་ལ་མ་ལྟ། དམའ་མོ་ནས་རི་ལ་མ་ལྟ། ཐག་རིང་ནས་རི་དང་ཆུ་སྣ་མོ་མཐོང་ཡང༌། ཉེ་བར་ཕྱིན་ནས་མི་ཐར་ཟེར་བའོ།

330 Look not at a river from an elevation, or a mountain from a plain.

ད

༣༣༡ ད་རུང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་གར། ད་རུང་ཐག་རིང་ཡོད་ཟེར་བའི་དོན་ནོ།

331 Trashi Hlunpo is still far away. (When one's destination is still a long way off.)

༣༣༢ དྭ་ཚེ་མགོ་རྒྱལ། མ་ཤི་གོག་ཡངས། དྭ་ཚེ་ཕ་མེད་པ་ང་རྒྱལ་ཅན་དང༌། མ་ཤི་ན་གོ་ག་ཡང་སང་སང་སོང་ནས། ཕྲུ་གུ་རང་འཐད་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

332 The orphan grew obstinate, and the motherless heart became desolate.

༣༣༣ ཧྲུག་པོ་ལ་གཉེན་མང་པོ། གོས་ཧྲུལ་ཆད་པོ་ལ་ཤིང་དང་ཚེར་མ་སོགས་འཁད་པས་དེ་འདྲ་ཟེར་རོ།

333 Rags have many relations. (Of old clothes which get caught on thorns and other obstacles.)

༣༣༤ ཧྲུག་པོའི་འོག་ན་རྒྱལ་བའི་སྐུ། གོས་རྙིང་གོན་པའི་མི་མཁས་པ་ལ་ཟེར།

334 The Buddha underneath rags. (The good man who wears old clothes and is not conceited.)

༣༣༥ དེང་སང་ངེ་མི་དང་རང་འཐག་རླུང་སྐོར་འདྲ། དེང་སང་གི་མི་ཆ་བཞག་མེད་པ་ཡིན་ཟེར་རོ།

335 The people of today are like a windmill (i.e. changeable).

༣༣༦ དང་ར་སྒོ་མེད། ཨ་ནེ་ཁྱོག་མེད། ཁྱོ་མེད་པའི་བུད་མེད་ལ་བཟླས་ནས་ཟེར།

336 A stable without a door; a woman without a husband (of an unmarried woman).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༣༧ དུས་རྣམས་མི་འགྱུར། མི་རྣམས་འགྱུར། དོན་སྣ་མོ་ཡིན།

337 The times do not change; it is men who change.

༣༣༨ དུག་ཟ་གཅིག་ཤི། མནའ་ཟ་བརྒྱ་ཤི། མནའ་འཁྲུར་ན་བུ་བརྒྱུད་ཀུན་ལའང་གནོད་པས། མནའ་ནི་དུག་པས་ཉེན་ཆེ་བ་ཡིན་ཟེར།

338 One man dies through taking poison: a hundred through swearing oaths. (Tibetans think that swearing an oath is more dangerous than taking poison as a false oath re-acts on a man's descendants.)

༣༣༩ དུས་གཅིག་ལ་ལས་གཅིག། མགོ་རལ་པ་ཅན་ལ་སྔས་གཅིག། དུས་ཀྱི་ཁར་ཕོ་མོ་ཁྲི་ཤུག་ཏུ་འཛོམ་པ་ལ་ཟེར།

339 One deed at a time; and one pillow for hairy heads.

༣༤༠ དོན་མེད་དེ་མི་ལ་དགོས་མེད་དེ་ཁོང་འཁྲོ། བྲེལ་བ་མེད་པའི་མིས་འབར་བ་དང་ཁྲོས་ན་ཟེར།

340 Needless anger towards him who is unconnected with it.

༣༤༡ དོམ་སྙིང་ངེས་མ་བསམས་ན། ཀོར་མིག་གིས་མི་མཐོང་། སྙིང་དོམ་དོམ་གྱིས་མ་བསཾ་ན། མིག་ཀོར་ཀོར་གྱིས་མི་མཐོང་ཟེར།

341 You cannot see with your round eyes, if you do not think with your oval heart.

༣༤༢ དྲང་རྡི་ལ་སྐག་རྒྱབ་ཅེས། སེམས་རབ་ཏུ་འཐད་དེ་འགྲུལ་བའི་མི་ལ་ཟེར།

342 To stumble over a pebble (of a man in exuberant spirits).

༣༤༣ དྲང་པོའི་བསྟན་པ་ཆུས་ཀྱང་མི་འཁྱེར། མེས་ཀྱང་མི་འཁྱེར། མི་ཤིན་ཏུ་དྲང་པོ་ལ་གནོད་པ་མི་འབྱུང་ཟེར།

343 Truth cannot be destroyed by water or fire.

༣༤༤ རྡོ་ཆེན་བཏག་ག་ལ་རྡོ་ཆུང་དགོས། མི་ཆེན་བཏག་ག་ལ་མི་ཆུང་དགོས། མི་ཆུང་ཏུ་མེད་ན་མི་ཆེན་ཡང་མེད་ཟེར།

344 Small stones to raise large ones, insignificant men to lift up the great.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༤༥ རྡོ་སྐམ་ལ་མེ་མི་འབར། ཤིང་རློན་ལ་མེ་འབར། ཤིང་རློན་པ་ཡོད་ནའང་མེར་འཕུ་ཐུབ་ཟེར།

345 Wet wood can be burned, though dry stones cannot be consumed. (When a man has to burn wet fuel.)

༣༤༦ རྡོ་བ་ལ་གདོང་དགུ། རྡོ་བ་ཞིག་ཇི་ལྟར་བཟོ་མེད་ཡོད་རུང་ལ་ཡོག་ཟློ་ཡིན་རྩིག་རྡོར་འགོད་ཟེར།

346 A stone has nine facets (i.e. even the worst stone can be used for building a wall).

༣༤༧ སྡུག་པོར་འཁོར། སྐྱིད་པོར་འབོད། སྡུག་པོའི་དུས་ལ་མ་འབོད་པར་སོང་། མགྲོན་ལྷ་བུར་བོས་ནས་མ་གཏོགས་པར་མ་འགྲོ་ཟེར།

347 Meet those who are in trouble, but wait to be called by those in prosperity.

༣༤༨ གདོང་བཏུམ་སྟེ་འདུག་མཁན། མགྲོན་ལན་མི་གཏང་མཁན་ལ་ཟེར།

348 He who lives with his face covered. (Of a man who does not return a feast.)

༣༤༩ གདོང་འཐུག་མོ། མི་ཁྲེལ་མེད་ཅིག་ལ་ཟེར།

349 Thick-faced. (Of a shameless person.)

༣༥༠ གདོང་ལ་ཆུ་སེར་མེད་མཁན། ཁྲེལ་ངོ་ཚ་མེད་པ་ལ་ཟེར།

350 He has no serum on his face (i.e. shameless and unfaithful person).

༣༥༡ གདོང་ལ་ཀོ་བ་བཏུམ་མཁན།

351 His face is covered with leather (i.e. shameless and unfaithful person).

༣༥༢ གདོང་ལེགས་ཀྱི་མེ་ཤོར། བུད་གཟུགས་མཛེས་པས་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེད་ན་ཟེར།

352 The beautiful face was burnt with fire (of a beautiful woman who commits evil deeds).

༣༥༣ བདེ་སྡུག་གཉིས་ལ་མ་ལྟ་ན། ཀོ་བའི་ཞྭ་མོ་ལོ་དགུ། མཛེས་པོར་མ་ལྟ་ན། ཀོ་བའི་ཞྭ་མོ་ལོ་མང་འཚོ་འོ་ཟེར།

353 He who does not regard that which is becoming and beautiful, can always wear a coarse skin hat.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༥༤ བདུན་ཙོག། བརྒྱད་ཙེར། དགུར་ལང་། ཕྲུ་གུ་ལ་ཟླ་བ་བདུན་ལོན་དུས་ཙོག་ཙུ་སྡོད།
ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་ཙེར་ཙེར་ལང་། དགུ་པར་ཀག་ལང་བའི་གནམ་དཔེར།

354 A child of seven months can sit up, at eight months he can lift himself up, at nine months he can stand up.

༣༥༥ མདའ་གཞུ་མེད་ན་གཏམ་ངན་མེད། མིག་མེད་ན་ཞིང་ཏོག་མེད། ལས་སྣེ་སོགས་ཡོད་པ་
བས་མེད་པ་རྒྱལ་ཟེར།

355 No bow and arrow, no slander; no eyes, no cataract. (A man without rank cannot be degraded.)

༣༥༦ མདུན་གྱི་མེ་དང་རྒྱང་གི་ཉི་མ། ས་ཐག་རིང་གི་གཉེན་བཟང་ལས། ཉེ་སྐོར་ཡོད་པའི་གཉེན་
ལས་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཟེར།

356 The fire is in front of you, and the sun in the distance. (The poor friend near you is better than a—relation far away.)

༣༥༧ འདོམ་ན་ཁྱི་རྐྱག་རྫས་ལ་མི་འཚོར། དགོས་དུས་སུ་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་མི་ཐོབ་
ཟེར།

357 When a thing is wanted, one cannot even collect a dog's excrement.

༣༥༨ འདོམ་བ་འདོམ་གང་། འདོམ་པ་འགྱུག་པའི་དུས་ནི་སྤྲིབ་གཅིག་འབྱུང་ཟེར།

358 The length of necessity is only one fathom.

༣༥༩ འདུ་ཤེས་གསུམ་པ། དུད་འགྲོས་ཟ་བ་དང་འཐུང་དང་ཉལ་བ་གསུམ་ལས་མི་ཤེས་པས་མི་
གྲིན་པ་དང་དུད་འགྲོ་ལ་ཟེར།

359 He possesses only three ideas (i.e. to eat, drink and sleep).

༣༦༠ འདྲེ་ཕྱི་མིག་མི་ལོག། དྲིན་མི་དྲན་པར་རྗེད་པ་ལ་ཟེར།

360 Ghosts do not look behind them.

༣༦༡ གདོང་ཤིང་བཅག་ཅེས། གཞན་གྱི་གདོང་གི་ཐད་ཀར་ཤིང་གཅོག་པ་ལྟར། མིའི་ངོ་ལ་མ་
ལྟ་བར་ཁ་དྲང་ལ་གཏམ་བྱེད་མཁན་ལ་ཟེར།

361 To snap a twig in the face of a man (of an honest man who speak truth without regard of man).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༦༢ ལྡུམ་ར་ལྕགས་ཀྱི་དོང་མོ། ཞུགས་ས་ལ་སླ་མོ། འབིང་བ་ལ་དཀགས་པོ། ལྡུམ་ར་ཡུལ་སྐྱིད་པས། དེར་ཕྱིན་སླ་ཡང་འཐོན་པ་དཀའ་ཟེར་རོ།

362 Nubra is like an iron pipe; it is easy to enter it, but difficult to get out of it. (A pleasant country from which one is reluctant to depart.)

༣༦༣ སྡུག་པོའི་ཁ་སྐྱུག་པ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁར་གཞན་སྡུག་བསྔལ་འོང་ན་ཟེར།

363 To be bitten by a dog when one is in trouble.

༣༦༤ རྡོ་བ་འབབ་ནའང་འབབ། ཀུ་ཤུ་འབབ་ནའང་འབབ། ཁྲིམས་ཐག་བཟང་ངན་ཅི་ཆོད་ནའང་ཆོད་ཟེར།

364 Be it a stone or an apple, let it fall.

༣༦༥ དུད་པ་ཅན་གྱི་མེ་དྲོན་མོ། རུས་པ་ཅན་གྱི་ཤ་ཞིམ་པོ། དུ་བ་འབྱུང་དུས་དང་རུས་པ་ཅན་གྱི་ཤ་ཟ་དུས་སུ་ཟེརོ།

365 A smoky fire is warm, and meat with much bone is delicious.

༣༦༦ དེ་རིང་ཤི་ན་ཚེ་ཐུང་ཡིན། ཐོ་ར་ཤི་ན་ཚེ་རིང་ཡིན། འཛིང་འཐབ་ཀྱི་དུས་ལ་རང་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བས་ཟེརོ།

366 If I die to-day life will be short, if to-morrow, it will be long. (When in a quarrel a man is careless of his life.)

༣༦༧ འདུག་འདུགས་པའི་བོང་བུ་རྩྭ་མི་ཟ། ལས་བྱེད་ཡོབས་མེད་པས་ལས་བྱེད་ནས་ཨུ་ཐུག་དུས་ཟེརོ།

367 A lazy donkey cannot even eat grass (of a man who gets tired easily).

༣༦༨ སྡིག་ཅན་བླ་མས་སྐྱབ་མི་ཐུབ། གནག་ཅན་དཔོན་པོས་སྐྱབ་མི་ཐུབ།

368 A priest cannot save the sinner, nor a judge acquit the criminal.

ན

༣༦༩ ན་མཁན་ནི་ཁྲོད་ལ་མི་ན་མཁན། གཞན་གྱི་འཁྲུག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ནང་འདྲེས་པ་ལ་ཟེརོ།

369 A healthy man amongst sick people.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༧༠ ན་ནིང་ངེ་ལོ་བཟང་པོ། ཤི་མཁན་ནི་མི་བཟང་པོ། འདས་པའི་ལོ་ཐོག་དང་མི་ངན་པ་ལ་སྟོད་ན་ཟེར།

370 Last year was a good year; and the deceased was a good man.

༣༧༡ ནང་པོ་སྨུན་འཐིག་ག་བོར་ཏེ། མས་ཇིད་ལ་གཟིམས་ཏིང་། རང་ལ་ཟ་ཀྲུ་མེད་དེ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་ན་ཟེར།

371 Leaving his house in darkness, he lit a lamp in the mosque.

༣༧༢ ནང་ལ་སེང་གེ། ཕྱི་ལ་ཝ་ཙེ། རང་གི་མི་ལ་དྲག་པོ་དང་ཕྱིའི་མི་ལ་འཇིགས་མཁན་ལ་ཟེར།

372 Inside his house he is a lion, outside it he is like a fox. (One who is a terror to his kith and kin, and to outsiders a sycophant.)

༣༧༣ ནངས་མེད་ལ་གཏང་ན། ཆ་མེད་ལ་འཕོག།

373 If you strike at random, you may hit someone unconsciously.

༣༧༤ ནལ་བུ་མི་མན། གློ་བ་ཤ་མན། མཆིན་པ་ཁྲག་མན། ནལ་བུ་ལ་སྨད་དུས་སུ་ཟེར།

374 A bastard is not a man, the lung is not meat, and the liver is not blood. (When scoffing at a bastard.)

༣༧༥ ཐུ་སྐལ་ལ་ཁ་གཉིས། མི་ལ་ཁ་གཅིག། ཁ་ཆད་མི་སྲུང་བའི་མི་ལ་ཟེར་རོ།

375 A sheep-bag has two mouths, but man has one mouth. (When a man breaks his promise.)

༣༧༦ ནོར་ཕྱུག་པའི་སྒོ་ལ། མི་ཕྱུག་པོར་ནོར་ཁྲི་མོར་ཐོབ་དུས་སུའམ་ཆེན་ལ་ཐོབ་དུས་སུ་ཟེར།

376 Wealth comes to the doorstep of the rich. (When a rich man increases his wealth.)

༣༧༧ ནང་ལ་མཚལ་བོར་ཏེ། ཕྱི་ནས་བཙག་བཙལ་ཅེས། རང་གི་ནང་ལ་རྒྱལ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ་ཕྱི་ནས་དེ་ལས་ཞུ་བ་བཙལ་ན་ཟེར།

377 Whilst having vermilion in his house, he went off to seek red ochre outside. (When a man seeks an inferior thing whilst possessing something superior.)

༣༧༨ ནོངས་མེད་ན་གཤིན་རྗེ་ཆོས་སེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཅི་ལ་འཇིགས་ཡིན། ནོངས་མེད་ན་གང་ལའང་འཇིགས་དགོས་མེད་ཟེར་རོ།

378 If you are innocent, then why should you fear the judge of the dead ?

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༧༩ ནོར་མེད་ལ་རྐུན་མ་མེད། ཁུར་མེད་ལ་ཇག་པ་མེད། ནོར་མེད་ལ་ཇག་རྐུན་གྱི་འཇིགས་པ་མེད་ཟེར།

379 No thief to him who is without wealth, no robber of one who is unencumbered with possessions.

༣༨༠ ནོར་བུ་ལ་ས་གནམ་གྱིས་སྡང་། ནོར་བུ་ལ་མི་མ་ཟད་ས་དང་གནམ་གྱིས་ཀྱང་སྡུག་རོག་བྱེད་ཟེར།

380 Even earth and sky covet a gem. (When a valuable article is lost.)

༣༨༡ ནོར་བོ་ཨ་ཞི། མི་བོ་རྫིག་པོ། སུ་གང་གི་ནོར་ལས་ཟ་ཞིང་ནོར་བདག་ལ་སྨད་ན་ཟེར།

381 Wealth is fascinating: and its owner is ugly (of one who benefits from riches, but bears malice to him who provides it).

༣༨༢ ནོར་ཕྱུག་མན། པགས་ཕྱུག་ཡིན། དུད་འགྲོ་མང་ཡང་ཤི་ནས་པགས་པ་ལུས་པའི་དཔེའོ།

382 It is not wealth in cattle, but wealth in hides. (When many cattle die.)

༣༨༣ ནོར་འབེ་ད་ལའང་འབྱོར་ཆེན། ནོར་ཡོད་པ་འཇིགས་པོ་མན་ཟེར་རོ།

383 Even musicians can acquire wealth. (Musicians are regarded as low caste in Ladakh.)

༣༨༤ ནོར་འཁྱུག་དུས་སེམས་མ་ཁྱུགས། སེམས་འཁྱུག་དུས་ནོར་མ་ཁྱུགས། ནོར་ཡོད་དུས་སུ་བསམ་པ་མ་ཡོངས། བསམ་པ་རྒྱུད་དུས་ནོར་ཚར་ཟེར་རོ།

384 When riches are acquired, the mind is impoverished, and when the mind is under control, one is without riches.

༣༨༥ ནོར་མེད་སང་ཉམས་མེད་བུ། ནོར་གྱི་ཉམས་མེད་པ་ནི་ནོར་མེད་པ་བས་བུ་ཟེར་རོ།

385 To be inexperienced is worse than to lack money.

༣༨༦ ནོར་ཨ་ཞི་ཡོད་ན། ལྷམ་བག་མ་འཐད་འཐད། ནོར་ཡོད་ན་ཇི་དགོས་ཚང་མ་ཐོབ་ཐུབ་ཟེར་རོ།

386 For a wealthy man there are many brides. (A man with money can obtain anything he likes.)

༣༨༧ གནམ་ཐང་ལ་གོང་མོ། བདེ་བར་ཡོད་དུས་སུ་མི་བདེ་བ་ཞིག་འབྱུང་ན་ཟེར།

387 A ptarmigan on a fine day. (If a ptarmigan flees into a village it is thought to be an ill-omen—Also when a man becomes angry suddenly.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༨༨ གནམ་ལ་ཅི་ཤར་མི་ཤར་མ་ཤར་ཞིག། སྐར་མ་དུ་བ་མཇུག་རིང་མ་ཤར་ཞིག། ས་ལ་ཅི་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ཞིག། དུག་གི་ལོ་མ་མ་སྐྱེས་ཞིག། གནམ་ལ་དུ་བ་མཇུག་རིང་ཤར་ན་ལྟས་ངན་བརྩིས་ཏེ་ཟེར།

388 May nothing appear in the sky, neither a comet, nor may nothing grow on the earth, nor even a poisonous plant.

༣༨༩ གནམ་དང་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་མིས་མི་ཤེས། སེང་གེ་ཉལ་ས་ཝས་མི་ཤེས། གནམ་དང་རྒྱལ་པོའི་ཚོད་འཛིན་མི་ནུས་པའི་དོན་ནོ།

389 Common people do not understand the affairs of the heavens and the king, nor does the fox know the lion's lair.

༣༩༠ གནོད་ན་ཁ་ནང་གི་སོ་ཡང་ཕུད། གནོད་ན་རང་གི་མི་མ་ཟད་སོ་ཡང་ཕྱུང་ཟེར།

390 If it is harmful, then pull out even the tooth from your mouth. (Don't hesitate to expel an obnoxious relation or child from your house and society if his influence is harmful.)

༣༩༡ རྣམ་རྟོག་དགྲ་ལང་། རྣམ་རྟོག་བྱས་ཏེ་གནོད་པ་འབྱུང་ན་ཟེར།

391 Doubt rises up as your enemy.

༣༩༢ སྣ་ཁུང་ལ་བསེ་རྡུ་ཕོག་སྐྱེ་མ་ནེ་ཏ་མི་གོ། ནང་གི་དགུན་ཚ་ན་ཕོག་ནས་ནང་བྱེད་ལུགས་ཏ་གོ་ཡང་ཟེར།

392 You cannot understand until the cold wind blows upon your nose.

༣༩༣ སྣམ་སྦྲག་ནས་མེ་ཐེང་སྐྱེ་སམ་འདལ་འཚིག་ཅེས། རང་གི་མིའི་ནང་ནས་དགྲ་ལངས་ཏེ་ཁྲིལ་ཕུད་དུས་ཟེར།

393 Fire issued from his pocket and singed his beard (of friends and relations who give evidence in court against a man).

༣༩༤ ནོར་མེད་འཚོང་ས་ལ་ཆ་ན་ཉོ་འདོད། ནོར་མེད་པས་ནོར་མཐོང་སྐྱེ་ཉོ་ཅེས་འཐད་ན་ཟེར།

394 Being without money, he arrived at the market and wished to buy things.

༣༩༥ ནོར་ལག་པའི་དྲི་མ་ཡིན། ནོར་ལ་གོད་འབྱུང་དུས་ཟེར།

395 Wealth is the dirt of your hands.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༣༩༦ ཆུ་རྟའི་ལན་ལ་ཀློ་ཉེའི་ཏྲེ། བཟང་ལན་ངན་པས་འཇལ་ན་ཟེར། སྦྲུལ་ཉིའི་གཏམ་དཔེ་ཧྲ་
དྭགས་པས་ཟེར།

396 In return for good, he rendered evil.

༣༩༧ སྣོད་བརྒྱ་ལ་ཁ་ལེབ་སུས་བཀབ་ཡིན། མི་མང་གི་ཁ་ལ་ལག་པ་བཀབ་མི་ཐུབ་ཟེར།

397 Who can put a lid on a hundred pots? (Used when many people speak ill of one. You can silence a few, but impossible when there are many excuses.)

༣༩༨ གནམ་ཐོག་ན་མཛུག་གུས་སྟང་མི་ཐུབ། དབང་ཅན་གྱིས་གནོད་སྐྱེལ་ན། ཞན་པས་དེ་ལྡོག་
མི་ཐུབ་ཟེར།

398 When the sky falls on you, you cannot lift it up with your fingers. (If the powerful influential afflict you, you cannot do anything against them.)

ང་

༣༩༩ མནན་དང་ཁྲུག་རུ་ཐུག་ཅེས། ལས་གཉིས་འཛོམ་དུས་སུ་ཟེར།

399 The end of the strap met the buckle.

༤༠༠ ནད་དང་བུ་ལོན་ཆུང་དུས་སོས།

400 Cure the disease at the onset, and pay the debt when it is small.

༤༠༡ ཐོལ་སྒོང་གཅིག་ལ། བཟན་སྒོང་གཉིས། ཁོ་ལག་པས་བཟན་གཡོ་བ་ཁེ་ཟེར།

401 One ball of dough makes two cakes.

༤༠༢ པ་ལེ་མ་ལ་བམ་བཙོ་ན། གྲུ་བཞི་མ་ལ་བཟོ་འགྲོན། དལ་བུར་ལས་བྱེད་ན་མགོ་ཆོད་ཟེར།

402 If you arrange the pieces slowly, they will form a square.

༤༠༣ པོ་ལོ་གོང་ཀ་མེད་ན་རུབ་ཤོ་ལ་མེད་ཡིན།

403 Apart from the Polokongka there is no pass in Rupsho.

༤༠༤ དཔེ་ར་ཚང་མ་དཔེར་མེན་ཡིན། རུབ་ཤོ་འགང་འཇོར་རི་དཔེ་ར་དཔེ་ར་ཡིན། གཞན་གྱི་
གཏམ་ལ་འཕྱ་བའི་མི་ལ་ཟེར།

404 All other conversation is worthless, but the speech of Gangjor of Rupshu is worth while.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༠༥ དཔེ་ར་ཙམ་ལུས་ནའང་མི་རུལ། གཏམ་མི་རུལ་བས། ཀུ་ལེར་ཐག་ཆོད་ནའང་མི་སྐྱ་ཟེར་རོ།

405 No matter how much is left over for discussion, it will not rot. (A decision will be reached at long last.)

༤༠༦ དཔོན་པོ་དང་མཇལ་ན་ཅི་ཞུ་དང་གང་ཞུ། བླ་མ་དང་མཇལ་ན་ཅི་ཕུལ་དང་གང་ཕུལ། གཏམ་ཡིན་མིན་ཀུན་དཔོན་པོ་དང་བླ་མར་ཞུ་ན་ཟེར།

406 When meeting his master he tells all sorts of stories, and when meeting his priest he offers every gift he possesses.

༤༠༧ དཔོན་པོ་ལ་བཀྱོན་སྙིང་འགྲོ་ན་ཇ་ལ་འཚིག་རི་བྲོ། སྙད་བཏག་ནས་ཉོན་མེད་ལ་གཡོག་པོ་སོགས་ལ་ཁ་བཀྱི་ན་ཟེར།

407 If one's master intends to find fault, even the tea will have a burnt smell.

༤༠༨ དཔོན་པོའི་བསང་རབ་དང༌། གངས་ཀྱི་ཞིགས་པ་འདྲ། མི་ཆེན་གྱིས་གནང་བའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་གསོལ་རས་ཉུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་རིན་ཅན་ཡིན་ཟེར།

408 The master's gift of food is like drops from ice (i.e. appreciation of a small gift).

༤༠༩ དཔོན་གཡོག་ཤོབ་མ་བཏང༌། གཉེན་ཉུང་འཚོང་མ་བཏང༌། གཏང་ན་མི་འགྲིག་པ་འབྱུང་ཟེར།

409 Master and servant should not joke together; and don't transact business with your relations.

༤༡༠ དཔྱིད་ཉིན་རིང་མོ་ལ་གྲང་གསུམ་དྲོ་གསུམ། མི་ཚེ་རིང་མོ་ལ་སྐྱིད་གསུམ་སྡུག་གསུམ། གྲང་དྲོ་སྒྲིལ་མ་ལྷར་སྐྱིད་སྡུག་ཀྱང་སྒྲིལ་མ་འབྱུང་ཟེར།

410 There are three cold and three warm periods in a spring day; and in a man's long lifetime there are three joys and three sorrows (i.e. joy and misery come in their turn to a man).

༤༡༡ དཔྱིད་འབད་དུས་ལ་མ་འབད་ན། སྟོན་སྡུ་དུས་ལ་ཅི་སྡུ་ཡིན། དཔྱིད་ཀ་ལ་ལས་བྱེད་དགོས་ཟེར།

411 If you do not labour in spring, what will you reap in autumn?

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༡༢ སྤྱང་ཀུ་སོས་ཏེ་སྒོ་ཁྱི་མི་ལྷུན། མི་བུ་སོས་ཏེ་རང་བུ་མི་ལྷུན། བུ་དོད་དང་སོས་བུར་བསྐོས་ཏེ་ཟེར།

412 By nourishing a wolf, he will not become a dog; and by adopting a child, he cannot become as one of your own.

༤༡༣ སྤྱང་ཀུ་དོང་ལ་ལྷུངས་པ་ར་ལ་ཨ་ཇོ་མི་ཟེར་ཁ་མེད། མི་དབང་ཆེ་བའང་ཨ་ཀས་ཆ་ན་མི་ཆུང་ལ་བཙོལ་དགོས་འབྱུང་ཟེར།

413 When the wolf fell into the pit, he was obliged to say 'please, sir' to the goat.

༤༡༤ སྤྱང་ཀུ་མི་ལྟོགས་པ་ཞིག། ལུ་གུ་མི་ཤི་ཙམ་ཤིག། ཁྲིམས་ནང་པན་ཚུན་གཉིས་པོར་སྙོམས་པོ་བྱོས་ཟེར་རོ།

414 Not to starve the wolf and to keep the lamb alive. (When laws are applied fairly to both sides.)

༤༡༥ སྤྱང་ཤུལ་ལ་ཁྱི། ཀུན་མའི་ཚོག་ཏུ་དེར་གཞན་ཞིག་བསླེབ་ནས་འཁད་ན་ཟེར།

415 A dog after a wolf. (A wolf carried off a sheep. Soon after a dog came, and the people thinking the dog a thief, caught and killed him.)

༤༡༦ སྤྱང་ཞེངས་སེ་ནང་ལ་བེར་ཞེངས། ལས་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་དུ་གཞན་ཞིག་གིས་ཟེང་ཊིལ་འཁྱོང་ན་ཟེར།

416 Whilst hunting a wolf, he fought with a stick.

༤༡༧ སྤྱི་ཏེ་ཐེས་མ་ཡིན། ནམ་མཇུག་ཁུ་ནུའི་བཙོལ་མ་ཡིན། དོན་ནི་དེ་ཀ་ཡིན། (ཐེས་མ་ means ཕྱིད་མ).

417 Spite is but the part property of two masters. It is the legacy of the termination of the Kuna war.

༤༡༨ སྤྲེའུ་ལ་ཤོད་པ་སྣ་དགུ། ཏ་མག་དང་སྣ་ཐག་དང་སོ་ཐག་ལྟ་བུའི་ལོབས་ངན་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

418 A monkey has nine bad habits. (Used of people who smoke tobacco and take snuff and indulge in other vices.)

༤༡༩ དཔྱིད་ཉིན་རིང་དུ་རིང་དུ། ཨ་མའི་ཏོ་གོར་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ།

419 Spring days grow longer and longer; and mother's bread becomes smaller and smaller (i.e. in spring foodstuffs become scarce).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

ཕ

༤༢༠ ཕ་ལྷམ་མཁན་གྱི་བུ་རྐང་རྗེན་པ། བཟོ་པ་དང་ལག་ཤེས་ཀྱི་བཟོ་རང་ལ་མ་ཕན་ན་ཟེར།

420 The shoemaker's son walks barefoot (i.e. the shoemaker's wife is the worst shod).

༤༢༡ ཕ་མགོ་དཀར་ལ་བུ་རྐང་དམར། རྒས་ཁར་བུ་འཚོར་ན་ཟེར།

421 The hoary headed father has a child with red legs. (A proverb denoting derision, when an old man marries.)

༤༢༢ ཕ་གོས་བུ་ལ་འགད་ན། བུ་ལ་ཁ་བརྡ་མ་བཏང་། ཆེ་མི་སོང་བའི་བུ་ལ་རང་ཤེས་ཡོང་
དགོས་ཏེ་བསླབ་བྱུས་མི་ཕན་ཟེར།

422 When a father's coat fits his son, don't give him advice.

༤༢༣ ཕ་མ་ལ་ཅི་དཀགས། བུ་ལ་མནའ་མ་དཀགས། བུ་ལ་མནའ་མ་ལེགས་པ་ཐོབ་པ་དཀའ་བ་
ཡིན་ཟེར།

423 What is the difficulty with parents? It is difficult for them to get a wife for their son.

༤༢༤ ཕ་མའི་ལ་ཡོགས་རི་རབ། གྲོགས་ཀྱི་ལ་ཡོགས་མཛུབ་གུ། ཕ་མའི་ལ་ཡོགས་སང་ཕྱི་
ཕྲུག་གི་ལ་ཡོགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུར་པོ་འབྱུང་ཟེར། (རི་རབ་དང་མཛུབ་མོ་ལ་སྐོར་བ་སྐོར་
བའི་ཁྱད་ཆེ་བ་དང་འདྲའོ།)

424 The retribution of parents is as the circumambulation of Mount Miru and of a married couple as a journey round a finger.

༤༢༥ ཕ་སྨྱུག་བུ་ལ་མི་ཀྲུག། གཅིག་གི་སྨྱུ་གུ་གཞན་གྱིས་འབྲི་མི་ནུས་ཟེར།

425 The son could not write with his father's pen (i.e. you can't write with another person's pen).

༤༢༦ ཕ་ཙན་དན་ལ་བུ་ཆུ་ཤིང་། ཕ་ཡ་རབས་ལ་བུ་མ་རབས་འཐོན་ན་ཟེར།

426 The father of sandalwood got a child of reed (i.e. if a highborn father has a lowbred son).

༤༢༧ ཕ་ཚ་སྟོང་པའི་རང་ལང་ཐུས་ཀྱང་མི་ཐུབ། གྲོད་པ་ལྟོགས་རེར་ཐུས་ཀྱང་ལས་བྱེད་མི་ནུས་
ཟེར།

427 No one can make an empty sack stand upright (i.e. a man cannot work on an empty stomach).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༢༨ ཕ་ཤི་སང་ལུད་སྐྱས་བྱ། ཕ་ཤི་དུས་སུ་ཡང་ཞིང་ལས་བྱེད་དགོས། དུས་ཡོལ་ན་མི་ཆུས་ཟེར།

428 The carrying of manure is more important than father's death.

༤༢༩ ཕ་ཤི་མ་ཤི་སེམས་ཀྱིས་བཟོད། གྲོད་པ་ལྟོགས་པ་སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད། ལྟོགས་པ་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་པས་ཆེ་ཟེར།

429 One can endure the death of one's parents, but one cannot endure hunger.

༤༣༠ ཕ་ཤི་མཆེར་པ་ཟ། མ་ཤི་ནུ་མ་ཟ། ད་བར་དུ་བོད་པས་ཕ་དང་མ་གསོན་པོར་ཡོད་ན་མཆེར་པ་དང་ནུ་མ་མི་ཟ།

430 When father dies, you may eat spleen, and when mother dies, you may eat udder.

༤༣༡ ཕ་སྤུན་གྱི་རྩིབ་མ་ལོག་པར་ལ། རང་གི་གཉེན་གྱིས་དགྲ་བྱེད་ཅིང། གཉེན་མིན་པའི་ཕྱོགས་བྱེད་ན་ཟེར།

431 The ribs of father's lineage are reversed. (When there is enmity against a relative.)

༤༣༢ ཕག་ཉན་མཁན། ལྷག་ཉན་ཡིན། ཕག་ཉན་གཏོང་བའི་མཛིང་ལྷག་ལ་རྡུང་ཟེར་རོ།

432 He is not one who listens in secret, but one who overhears.

༤༣༣ ཕག་ཤ་སོ་མས་ནད་རོ་རྙིང་པ་སློང། འཛིང་མོ་སོ་མས་གཞན་འཛིང་བའི་གཏམ་ངན་རྙིང་པ་ཡང་འདོན་ནོ་ཟེར།

433 Fresh pork causes the old malady to reappear. (A new quarrel revives an old one.)

༤༣༤ ཕར་ལ་ཕུ་ཟེར་ན་ཚུར་ལ་ཐུ། གཅིག་གིས་ཅུམ་ཤིང་གཤེར་པ་མེར་ཕུས་པས། རེས་ཚོ་རི་རྩུ་སུ་སུ་བྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཕར་བསླབ་བྱ་བཏང་བའི་ལན་དུ་ཚིག་ངན་ཟེར་ན་ཟེར།

434 If you blow on anything it will spit back upon you. (One who refuses admonition.)

༤༣༥ ཕལ་ཆེར་ཡི་གེ་གོ་བས་དཔྱད། ཡི་གེའི་དོན་ལ་ལྟས་ཏེ་འདུ་གཅོད་དགོས་ཟེར།

435 As a rule a letter can be read by understanding the sense (i.e. as regards bad calligraphy).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༣༦ ཕྱི་ཐོག་སྤྲིན་དམར་འཁོར་ན། ཕྱུག་པོའི་ལས་ཐབས་འགྲིག། ཕྱི་དྲོ་སྤྲིན་དམར་འཁོར་ན་ གནམ་ཐང་གི་རྟགས་ཡིན་པས། ཕྱུག་པོས་སང་ཉིན་ཕྱིར་ལས་གྲལ་བྱེད་ཆུས་ཟེར།

436 If the sky is red in the evening, the rich can make their plans.

༤༣༧ ཕྱི་ཕི་ཙི་ཡོངས་ཏེ། ནང་ཕི་ཙི་ཕྱིངས། ཉིང་ནས་བསྐྱིབ་པའི་མནའ་མའམ་མག་པ་ལྟ་བུས་ ཕ་མ་དང་གཞི་སྐྱིད་སོགས་ཕྱིར་འདོན་ན་ཟེར།

437 The mouse which was outside came in and drove out the one which was inside. (When a son-in-law is brought into the house, and the old father has to retire to a separate apartment in the house.)

༤༣༨ ཕྱི་ཐོག་ཨ་བ་བྱང་ཐང་ལ། སྔ་མོ་ཨ་བ་མལ་སའི་ནང་ལ། ཕྱི་དྲོ་སང་ངས་འདི་ཟུག་དེ་ ཟུག་བྱའོ་ཟེར་ནས། སྔ་དྲོ་མལ་སའི་ནང་གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུ་འཚུང་ན་ཟེར།

438 In the evening father was at Changtang, and in the morning he was in bed.

༤༣༩ ཕྱི་གཟིག་ནང་རུལ། ནོར་དང་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་མི་གཟིག་པོ་འདབ་ཅན་ལ་ཟེར་རོ།

439 He is smart cutwardly, and rotten inwardly.

༤༤༠ ཕྱི་ལ་ཐོས་པའི་ཐལ་བ། མི་སློར་འཁྱིམ་པའི་བུ་དང་བུ་མོ་ལས་ལ་མི་ཕན་ཟེར་རོ།

440 Dust which is already thrown away. (Of a son or daughter already given away in marriage.)

༤༤༡ ཕྱིད་ཕྱིད་ཟེར་ཡིན་ཕྱི་སྐྱ་ལ། ཚུད་ཚུད་ཟེར་ཡིན་ནང་ལ། ཆུང་མ་ལྟ་བུ་རེས་ཕྱིར་འདོན་ཞིང་ རེས་ནང་དུ་འཁྱེར་ན་ཟེར་རོ།

441 He made her leave him by saying 'Go away', and call her back by saying 'Come in'. (When a man has divorced his wife and then brings her back again.)

༤༤༢ ཕྱིའི་ཆར་པའི་སང་ནང་ངེ་ཙང་ཏི་ཐུ། ཕྱིའི་འཁྲུག་པ་བས་ནང་གི་འཁྲུག་པ་སྡུ་ཟེར་རོ།

442 The leaking of a roof is worse than the rain outside.

༤༤༣ ཕུ་ལ་གངས་རི་ཡོད་ན། མདོ་ལ་ཞིགས་པ། མི་རྒྱལ་པ་ཞིག་ལ་ནོར་ཡོད་ན་དབུལ་པ་ཅན་ ལ་ཕན་ཟེར་རོ།

443 If there is a glacier in the upper part of the valley, drops from it will come to the lower part of it. (Part of the rich man's wealth comes to the poor.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༤༤ ཕུག་མའི་ནང་གི་རྒྱ་ཁབ། བུ་ཕྲུག་མེད་པ་ལ་བུ་གཅིག་འཁྱོར་ན་ཟེར།

444 A needle from China in the straw. (Of childless parents who finally get a son.)

༤༤༥ ཕེ་བཀལ་ཏེ་གཏང་ན། ཆུ་མི་ཐོབ། མི་མགོ་མི་ཚོད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

445 If you send him off with some flour, he cannot obtain water. (Used of a stupid person who cannot manage for himself.)

༤༤༦ ཕེ་ཕྱོགས་མཁན་པ་ཆུ་ཕྱོགས་སུས་ཀྱང་མི་བཙོ། ཕྱུག་པོའི་ཕྱོགས་འཛིན་པ་དབུལ་པོའི་ཕྱོགས་སུས་ཀྱང་མི་བྱེད་ཟེར།

446 Everybody will take sides with flour, but none with water. (Taking sides with the rich and treating the poor with contempt.)

༤༤༧ ཕེ་ལྷུར་པོ་ལོག་པར་ལ། རང་གི་མིར་ཕན་མ་ཐོགས་པར་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་གཉེན་ལ་ཟེར།

447 To cast away fine flour in the wrong direction. (Of relations who help others rather than their own home-folk.)

༤༤༨ ཕོ་དང་སྤྱང་ཀུ་འགྲང་ན་ངུ། མི་ཆང་གིས་བཟེས་ཏེ་ངུ་ན་ཟེར།

448 A man and a wolf weep when they are filled to repletion. (When a drunkard begins to weep.)

༤༤༩ ཕོ་སྐྱུར་རྟ་དང་། མོ་སྐྱུར་བ། མག་པ་གཅོད་ན་རྟ་དང་མནའ་མ་གཅོད་ན་བླ་དྭགས་པས་བ་གླང་ཞིག་སྤྲིན་དགོས་པས་ཟེར་རོ།

449 A pony to divorce a man, and a cow to divorce a woman. (This custom of paying a horse or cow is still in vogue when divorces occur in Ladakh.)

༤༥༠ ཕོ་རོག་ལ་ཁབ་འཁྱོར་ན། མིག་ལ་བཙུག་ག་སྙིང་ལ་བཙུག ཕྲུ་གུ་ལྷ་བུར་ཅི་ཞིག་ཐོབ་ནས་དེ་ལ་ལག་པ་རྩེ་ཡིན་བརྡུང་ན་ཟེར།

450 If a crow gets a needle, he will pierce it into his eyes or heart.

༤༥༡ ཕོ་བརྒྱའི་སྣངས་དང་། མོ་བརྒྱའི་མཛངས། ཕོ་ལས་དང་མོ་ལས་ཚང་མ་ཤེས་པའི་མི་ལ་ཟེར་རོ།

451 He who possesses a hundred talents of a man and a hundred attributes of a woman. (The accomplished person.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༥༢ ཕོ་ཞིག་འགྲུལ་ན་རྒྱལ། མོ་ཞིག་འདུག་ན་རྒྱལ། ཕོའི་ལས་ཁྱིམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་དང་མོའི་ལས་ནང་ན་ཡོད་ཟེར།

452 Better for a man to go abroad, and a woman to stay at home.

༤༥༣ ཕོ་རང་ལོ་གསུམ་འདུག་ན། ཆ་ཤྲིབ་གདང་ལ་བཀལ། བུད་མེད་པས་ཀྱང་ཕོ་རང་བྱ་དག་ཆེ་བ་འབྱུང་བའི་དཔེའོ།

453 A bachelor for three years, hangs up the clout.

༤༥༤ ཕྱག་འཚལ་གྱི་མགོ་ལ་སུས་ཀྱང་རྡོ་བ་མི་རྒྱབ། གུས་པ་དང་བབས་མོ་བྱེད་པ་ལ་སུས་ཀྱང་མི་རྡེག་ཟེར།

454 No one will stone a man on the head who bows down before him.

༤༥༥ ཕྱུག་པོའི་ངོ་གསོ་ལ། ལྟོ་རག་གི་སྙིང་རྩ་ཆད། མི་ནོར་ཡོད་པའི་ངོ་གསོ་བྱེད་དུ་དབུལ་པོས་ཞ་ཆད་ཆད་ལས་བྱེད་ན་ཟེར།

455 Through pleasing the rich man, the pauper burst a blood vessel.

༤༥༦ འཕྱུང་འགྲོ་ལ་འཕྱུང་། ནོར་ཕྱུགས་ལ་རྒྱུ་རྒྱུགས་མང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ན་ཟེར།

456 Decay upon decay. (Misfortune following in quick succession.)

༤༥༧ འཕྱུགས་ན་འཕྱུགས་ན་མཁས་པ་འཕྱུགས། མཁས་པ་འཕྱུགས་ན་བཅོ་ཐབས་མེད། མཁས་པ་འཕྱུགས་ན། ཡང་བཅོ་ཉན་པ་མི་འདུག་ཟེར།

457 The wise man does not err, but if he does err there is no way of mending the matter.

༤༥༨ ཕྱོགས་ལ་མི་མེད་ན། ཞེ་ཏི་ལ་བཟན་མེད། ཕྱོགས་པ་མེད་ན་བཟན་ཐོབ་ཅེས་དཀགས་པོ་ཡིན་ཟེར

458 If you have no one to take your part, there will be no food in front of you.

༤༥༩ ཕྱུག་གསར་ནས་བུ་ལོན་མ་སྐྱི། ཕྱུག་པོ་སོ་མས་ཕོ་སོ་བྱེད་པས། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ནོར་མ་སྐྱི་ཟེར་རོ།

459 Don't borrow from the ' Nouvean riche '.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༦༠ ཕྲུ་གུའི་ཆུང་དུས། ཕ་མའི་རྒུད་དུས། བུ་ཕྲུག་ན་སོ་ཆུང་དུས་མི་ལག་དཀོན་པས། ཕ་མ་
ལ་རྒུད་པ་འབྱུང་ཟེར།

460 When the children are small, then parents become weak.

༤༦༡ ཕྲུ་གུ་སྲུ་ན། ཕྱིན་དང་སྲུས། ཕྲུ་གུ་སྲུ་བའི་ཐབས་སྣ་མོ་ཡིན་ཟེར།

461 If you want to soothe a child, soothe him with the wind. (Any distraction will suffice to keep a child from crying.)

༤༦༢ ཕྲུ་གུ་ལ་ཡེ་ནེ་དང་། བཙུན་ཆུང་ལ་ཛཨུ། ཕྲུ་གུ་ཆུང་བ་ལ་ཡེ་ནེ་མི་དགོས་པས། དེའི་ལག་
ཏུ་ཡེ་ནེ་མ་གཏང་ཟེར།

462 Money to children and a shilling to a monk. (Children do not want money, but food and clothing.)

༤༦༣ ཕྲུ་གུ་དགུ་སྐྱེས་པའི་ཨ་ནེ་ལ་སྙིང་གཏམ་མ་ཤུག། ཉེན་ཅན་གྱི་སྙིང་གཏམ་ནི་བུ་དགུ་སྐྱེས་
མཁན་གྱི་ཆུང་མ་ལའང་མ་བཤད་ཟེར།

463 Don't confide a secret to your wife who has borne nine children.

༤༦༤ ཕྲུ་གུའི་ཁྲིམས་བདག་ཕ་མ། ཕྲུ་གུའི་དབང་ཕ་མ་ལ་ཡོད་ཟེར།

464 Parents are the judges of their children. (Tibetans got this custom from the Chinese whose judges would condemn a disobedient child to death at the instigation of its parents.)

༤༦༥ ཕོ་རོག་གིས་རྐན་བརྡབ་པ་སང་། ཨུག་པའི་མིག་འཕྲུལ། གཞན་གྱི་ཟེད་ལུགས་ལ་འཛིགས་
ན་ཟེར།

465 The smacking sound made by the raven against his palate made the owl blink his eyes. (These birds are known to be enemies of each other.)

༤༦༦ ཕྲུ་གུ་དང་ལྗང་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ནས་ཤེས། ཕྲུ་གུ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཇི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཡིན་ཤེས་ཟེར།

466 The nature of a child and that of a blade of corn can be ascertained by the way they grow.

༤༦༧ ཕྱེད་ལྷ་རྗེ་རང་། ཕྱེད་ལྷ་རྗེ་མི། རང་གི་ནད་ཀྱི་ཐབས་ཕྱེད་རང་གིས་ཚོས་ཟེར།

467 One is partly one's own doctor and partly a physician to another.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

བ

༤༦༨ བ་ངན་འབུག་ཡིན་བཞོ། འོ་མ་ཙུང་ཏྭ་གཏོང་བའི་བ་ལ་ཁ་བཀྲུ་བཞིན་དེའི་འོ་མ་འཚིར་བ་ལྟར།
གཅིག་ལ་འབུག་གིན་དེ་ལས་ཕན་ཐོགས་ན་ཟེར།

468 Whilst grumbling at her, he milked the cow.

༤༦༩ བ་མ་བཞོ། རྩྭ་བཞོ། འོ་མ་མང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་རྩྭ་མང་པོ་ཐོང་ཟེར།

469 Don't milk the cow, but milk the grass.

༤༧༠ བ་བཞོས་ཏེ་པ་རི་གང་ནའངསྐང། ར་བཞོས་ཏེ་པ་རི་གང་ནའང་གང་། པ་རི་གང་དགོས།
རང་དོན་གང་ལས་འགྲུབ་ནའང་འགྲིག་ཟེར།

470 The pot must be filled, whether by milking the cow or the goat.

༤༧༡ བ་ལུ་མེད་པ་མེད་ཐབས་མེད། བསད་དུ་མི་རྒྱལ་བཀོལ་བ་རྒྱལ། ལས་ནང་ཁྲམ་པ་ཡོད་
པའི་ལས་པ་མ་བསད་པར་ཁོལ་ཟེར།

471 A dwarf is indispensable, so better not kill him but let him work for you. (A hard worker should not be dismissed.)

༤༧༢ བ་གསོ་བ་ལ་ཕྱུག་རགས་དགོས། ཆུང་མ་སྐྱོལ་བར་ནོར་ཟན་དགོས་ཟེར།

472 To feed a cow you need a store of grass. (A man must have money to keep a wife.)

༤༧༣ བ་རྒན་གྱི་ལྷ་བ་ཐལ། དུས་ཀྱི་ལོ་མ་བུད། ད་རྒས་ནས་ལས་བྱེད་པའི་དུས་ཟིན་ཟེར་རོ།

473 The old man is beyond work, the leaf of time has fallen.

༤༧༤ བག་མའི་ཕྱུག་ཁྱི་བི་ལ་ལ། བག་མ་སོ་མས་མི་ཆེ་ཆུང་ཚང་མ་མ་ཟད་ཁྱི་དང་བྱི་ལ་ལ་ཡང་
ཕྱུག་བྱེད་དགོས་སོ་ཟེར།

474 The bride must pay her respects even to dogs and cats. (A bride in Ladakh is obliged to pay her respects to every one.)

༤༧༥ བག་ལམ་ཁ་བས་གཅོད་ན་ངན། རོ་ལམ་ཁ་བས་གཅོད་ན་བཟང་། བག་མ་དང་རོ་འཁྱེར་
བའི་ཐོག་ཏུ་ཁ་འབབ་ན། བོད་པས་ལྟས་སུ་འཛིན་ནོ།

475 Unlucky for the snow to cut off the progress of a bridal party; lucky when the snow cuts off the road to a funeral pyre.

༤༧༦ བག་མ་བདེ་མོ་ལ་སྣ་གཡོན་ཏེ།

476 The beautiful bride has a curved nose (i.e. a beautiful face or thing with one defect).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༧༧ བི་ལ་ཙོགས་ལ་མིག་བཙུམ་སྟེ་ཟ་ཅེས། མིག་གིས་མ་ལྟ་བར་རང་གི་ཁ་ཟས་ཟ་ན་ཟེར།

477 To eat whilst closing one's eyes like a cat.

༤༧༨ བི་ལ་ཤོར་ཏེ་དཀར་ཁུང་བཀག་ཅེས། གནོད་པ་ཞིག་སོང་ཟིན་ཏེ་ག་དར་བྱེད་ན་ཟེར།

478 To shut the window after the cat has escaped.

༤༧༩ བི་ལའི་ལག་པ་ལ་ཚིལ་བཅོལ་མཁན། མི་ངན་ནོར་འདོད་ཅན་གྱི་ལག་ཏུ་ནོར་བཅོལ་ན་ཟེར།

479 He who gives suet in trust to a cat.

༤༨༠ བལ་གྱི་རྩུས་པ་མི་ལ་མི་ཟུག། བལ་ཇི་ལྟར་རྩིང་ཡང་མིའི་གཟུགས་པོར་མི་ཟུག་པས་ཁོལ་
ཟེར།

480 The coarse wool will not prick anyone.

༤༨༡ བུ་ངན་གསད་ད། ལག་ངན་གཏུབ། རང་ཕྲུག་ཙོ་ག་པོ་འཐོན་ན་ཟེར།

481 May I kill my son, or may I cut off my own bad hand ?

༤༨༢ བུ་འཚར་ན་པང་ལ་མི་ཤོང་། བུ་ཞིག་ཆེ་མེར་གྱུར་ནས་ཕ་མས་འཇུན་མི་ཐུབ་ཟེར།

482 There is no room for the grown-up son on his father's lap.

༤༨༣ བུ་ལོན་མེད་ན་ལག་མི་ལ་འདུག། ཚེར་ཀ་མེད་ན་རྟ་རྒན་ཉོས། ལག་མི་དང་འཚོང་
མེན་མ་གཏང་ཟེར།

483 If you are not in debt, then become a surety. If free from trouble, buy an old horse.

༤༨༤ བུ་ལོན་གྱི་མཆེ་བ་ཤེབས་ན་འབུད་ཅེས་དཀགས་པོ།

484 If in the grip of debt, it is hard to get free from it.

༤༨༥ བུ་ཚེ་ལ་ཤི་ས་མེད། བུ་མོ་ལ་མ་ཁང་མེད། སྐྱེས་པ་བྱེས་དང་བུད་མེད་བག་མར་འགྲོ་
དགོས་ཟེར།

485 A son has no place where he may die : and a daughter no home. (A man has to travel to earn his living, so cannot be certain where he will die ; and a daughter, when she gets married, cannot remain in her mother's home.)

༤༨༦ བུན་གཡོག་ལ་མི་མི་ཤི། རྡོ་གཡོག་ལ་འབུ་མི་ཤི། བུ་ལོན་ལྷེ་ཡང་རིམ་གྱིས་འཁོར་ཡོང་
ཟེར།

486 A man does not die under a load of debt, nor a worm under the weight of a stone.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༨༧ བུན་པ་ཡུལ་ན། ལག་མི་རི་ན། བུན་པ་བས་ལག་མིར་སྡོད་པ་ལ་འདེད་པའི་ཕྱིར་བར་དོ་ཆེ་
བ་འབྱུང་ཟེར།

487 The debtor in the city, and his surety in the mountains.

༤༨༨ བུལ་དང་ལག་པ་འཁྲུ་ཅེས། ནོར་ལྷ་བུ་སྐྱོར་ན་ཟེར།

488 To wash one's hands with soda. (When a man loses his wealth or position at his own free will.)

༤༨༩ བེར་ཀར་བེར་ལན་མ་གཏང་ན། བེར་ཀ་མང་དུ་འཐོག། ཟས་ལ་ཟས་ལན་མ་གཏང་ན།
ཟས་ཁ་ཉུང་དུ་ཆ། གཞན་ལ་ཟ་ཅེས་མ་བཏང་རྗེ་ཕྱུག་པོར་མི་འགྱུར་ཟེར།

489 If you don't repay sticks with sticks, the stick will hurt you the more; and if you don't return food for food, you will have so much less to eat.

༤༩༠ བོ་མོའི་གྲོད་པ་དང་མཛོ་མོའི་གྲོད་པ། བུད་མེད་ཀྱིས་ཟ་མང་པོ་འབྱུང་ཟེར།

490 A woman's belly is like that of a cow. (Thought that a woman has a larger appetite.)

༤༩༡ བོ་མོའི་ཀྱུ་ལབ་དང་། རྟ་ཕོའི་ཉིན་ལམ། བུད་མེད་གཉིས་དཔེ་ར་གཏང་འཚེར་འཚེར་ལ།
རྟས་ཉིན་ལམ་གཅིག་གཅད་ཟེར།

491 The conversation of a woman is as long as a day's march on horseback.

༤༩༢ བོང་བུ་ཁལ་མེད་ཅིག་རང་འཐག་གི་སྒོ་ལ། ལས་ལ་དགོས་དུས་སུ་མི་ཞིག་སླེབ་ཆ་ན་ཟེར།

492 A donkey without a load at the door of a flour mill.

༤༩༣ བོང་བུ་ག་རུ་བཏགས་ཏེ་ཡོངས་པེན། ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁར་འགོར་ཏེ་ཕྱིའི་མི་ཞིག་སླེབ་ན་ཟེར།

493 Having tied up your donkey where have you come from? (When a stranger comes after the meal is over.)

༤༩༤ བོང་བུ་དང་རྐྱག་པ་ཁ་ཐུག་ཆ་ཅེས། མི་ངན་པ་ཞིག་དང་ཐུད་དེ་གཏོད་པ་འབྱུང་ན་ཟེར།

494 To meet a donkey with dung.

༤༩༥ བོང་ཞོན་ལག་ཆག། རྟ་ཞོན་མགོ་ཆག། བོང་བུར་ཞོན་པ་ལག་པ་དང་རྟར་ཞོན་པ་འགྲིལ་
ན་དེ་འདྲ་འབྱུང་ཟེར།

495 He breaks his arm who rides upon an ass, and his head who rides upon a horse. (Of a man when he falls from a donkey or a horse.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༤༩༦ བོང་བུ་ལ་དམ་ཆོས། ཧ་མི་གོ་བའི་མི་ལ་བསླབ་བྱ་གཏང་ན་ཟེར།

496 Scriptural advice to an ass.

༤༩༧ བོང་བུ་ལ་ཞོན་ཏེ་བོང་བུ་བཙལ་ཅེས། དངོས་པོ་ཞིག་རང་གི་ལག་གམ་མདུན་དུ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བར་བཙལ་ན་ཟེར།

497 He looked for the donkey on which he was mounted.

༤༩༨ བོད་ཀྱི་ཤིང་བཤག་ས་ལ་མ་འདུག ཤིང་ཕར་ཏེ་འཕོག་སྲིད་ཟེར།

498 Do not stay where Tibetans are chopping wood. (The splinters might hit you.)

༤༩༩ དབང་པོ་ཆེའི་ཐབ་པོ་གྱེན་ལ། དབང་ཅན་གྱི་དབང་ཆོས་ལ་ཟེར།

499 A strong man can roll a stone uphill.

༥༠༠ དབུས་གཙང་ལ་པང་སྒ། ནོ་ཁ་ལ་ནོ་འཚོང་དུ་འཁྱེར་བ་ལྟ་བུའི་འཚོང་བྱེད་པ་ལ། ཡང་ན་རིན་མེད་ཀྱི་ནོར་འཚོང་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་འགྲོ་ན་ཟེར།

500 To take a wooden saddle to Tibet. (Like taking coal to Newcastle.)

༥༠༡ འབུ་ཚོག་ལ་ཤིང་བཙུག་ཅེས། མི་དབུལ་པོ་ལ་འཚོག་པ་སྡིག་པའམ་གནོད་སྐྱེལ་ན་ཟེར།

501 To pierce a worm with a stick. (Injuring a harmless person.)

༥༠༢ འབུ་ལམ་ནོར་ཞིག་གྲོ་མོག་གི་ཚངས་ལ། ཉེན་ཆེ་བའི་ནང་ལ་སླེབ་ན་ཟེར།

502 The worm, which lost its way, arrived at the ant's nest. (To be visited by calamity suddenly.)

༥༠༣ བོད་ཀྱི་ལག་པ་ལ་ཚོན་ཤི། བོད་ཀྱི་ལག་ཏུ་དངོས་པོ་ཚང་མ་ཉོགས་སོ་ཟེར།

503 The colour was destroyed in the hands of Tibetans.

༥༠༤ འབུ་འགུལ་བ་ཉི་མའི་བཀའ་དྲིན། ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་དྲིན་མེད་དེ་གཞན་གྱི་དྲིན་ནོ་ཟེར།

504 The worm wriggles because of the goodness of the sun.

༥༠༥ འབེ་ད་གཅིག་གླུ། མི་གཅིག་འབའ་ཞིག་གིས་གླུ་ལེན་ན་ཟེར།

505 One musician singing a solo. (When there is only one musician instead of many.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༠༦ བྱ་རྒས་པ་ཚང་དྲན། མི་རྒས་པ་རང་ཡུལ་དྲན།

506 An aged bird remembers his nest; and an old man his home.

༥༠༧ བྱ་གཉིད་ཏུམ་ཏུམ། སྒོ་གཉིད་འཁམས་པ། གཉིད་ཡང་ལྷེ་ལོག་ཏུ་ཟེར།

507 To sleep for a short time like a bird; and to sleep soundly for one's pleasure.

༥༠༨ བྱ་ཕོ་ཡོང་མེད་ཡིན་ན། རྡོ་བ་ཕོ་ཡོང་ཆུས་ཁྱེར་པ། མི་ཚོལ་ཆུང་གི་དུས་གཏམ་ལ་ཟེར།

508 If the rock-bird had not been there, the water would have carried away the rock.

༥༠༩ བྱ་གནམ་ལ་འཕུར་ནའང་གྲིབ་མ་ས་ལ། རྒྱང་རིང་དུ་ལས་བྱེད་ཀྱང་དེའི་སྐད་ཆ་བཟང་ངན་ཐོས་པ་ལ་ཟེར།

509 Though a bird flies in the sky, his shadow falls on the ground (e.g. news from afar).

༥༡༠ བྱ་ཕོས་འབོད་དེ་མ་ནི། བྱ་མོས་འབོད་དེ་ནམ་མི་ལངས། སྐྱེས་པའི་ལས་ཀྱིས་མ་གཏོགས་བུད་མེད་ཀྱིས་ཚོ་མི་ཕྱིད་ཟེར།

510 Until the cock crows, the hen does not stir herself at dawn.

༥༡༡ བྱ་དགོངས་ཤིག་འདུག་ནའང་ཚང་ཞིག་དགོས། དགོངས་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་ལ་བྲང་ས་དགོས་ཟེར།

511 A bird needs a nest if it is only for a night.

༥༡༢ བྱ་སྤུ་གནམ་ལ། བྱ་ཁྲག་ས་ལ། ཁྲི་གཏོར་ལ་ཆ་ན་ཟེར།

512 The bird's feathers are in the sky and its blood upon the ground. (When families or persons are scattered.)

༥༡༣ བྱ་ཡང་མ་འཁྲུགས་ས། སྒོ་ང་ཡང་མ་འཁྲུགས་ས། ཕན་ཚུན་གཉིས་པོ་མ་འཁྲུགས་པར་འགྲིག་བཅུག་པ་ལ་ཟེར།

513 Without disturbing the bird or the egg. (Making up quarrels between two parties peaceably.)

༥༡༤ བྱི་བ་འདུག་གི་གནས་མི་འདུག། སྐྱུ་དྲུད་དེ་གར་ཆེན། འདུག་པའི་གནས་མེད་དེ་གནས་སྐྱོ་བ་ལ་ཟེར།

514 The mouse has nowhere to live. So where will he go when he has dragged off the ladle?

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༡༥ བྱ་འཕུར་བའི་ཁར་རྔ་མན། ཁྲོས་པའི་མིར་ལྷག་པར་སྐྲོ་དཀུག་ན་ཟེར།

515 To beat the drums when the bird is on the wing. (To provoke a man who has lost his temper.)

༥༡༦ བྱེ་མ་བཙིར་ཏེ་མར་མི་འཐོན། དབུལ་པོ་ལ་རྫམ་བཞག་གཏང་ན་ཡང་ཕག་ཤུག་མི་ཐོབ་ཟེར།

516 You cannot produce butter by pressing sand. (Same as 'you can't get blood out of a stone'.)

༥༡༧ བྱམས་ན་གནམ་གྱི་བྱ་ཡང་འཁོར། རྩིང་ན་པང་གི་བུ་ཡང་ཤོར། ཡ་ཤ་དང་རྩུབ་པོ་བྱེད་པའི་ཁྱད་ལ་ཟེར།

517 Birds will gather round him who loves them, and a son will escape from the bosom of him who is severe towards him.

༥༡༨ བྲ་ཟན་ལ་ཀྱ་རི། བྲ་བོའི་ཟན་གྱི་ཁར་ཀྱ་རི་མི་མཛེས་པ་ལྟར། མི་ཐོབས་པའི་ཁ་ཟས་ལ་ཟེར།

518 To dress buckwheat cake with a piece of meat (i.e. preparing an unsuitable meal).

༥༡༩ བྲག་བར་ལ་ས། མི་བར་ལ་གཏམ། བྲག་སྦུབས་ནང་ས་ཞུགས་ན་བྲག་འགྱེ་བ་ལྟར། མི་བར་ལ་གཏམ་གྱིས་དཀྲུག་ན་སྙོ་འགྱེ་བའི་དོན་ནོ།

519 Earth between rock, and a go-between amongst men. (Earth in the crevice of a rock tends to split it. A go-between tends to make agreement impossible.)

༥༢༠ བྲག་རྣ་ཆུས་མི་སྒྱུར། ཡུལ་ཁྲིམས་མིས་མི་སྒྱུར། ཡུལ་སྲོལ་འཇིག་པར་མི་བྱེད་ཟེར་རོ།

520 Water cannot move the spur of a rock, and men will not change the customs of their country.

༥༢༡ བྲག་དང་ཙ་རག། དབང་ཅན་དང་ཁ་དམན་འཐབ་ན་ཟེར།

521 A rock and an earthen pot. (When a strong man and a weak one compete.)

༥༢༢ བྲེ་གང་ནང་ལ་མེད་པ། ཕྱི་ལ་ཁལ་ཅིག། ནང་ན་ཅོར་མེད་པར་ཕྱི་རུ་ཡོད་ཁུངས་སྟོན་པ་ལ་ཟེར།

522 In his house he had not a measureful of flour. Yet he pretended to offer a bushel to an outsider.

༥༢༣ འབྲོག་པ་བརྒྱ་ཤི་སྟོང་ལང་། བརྒྱུད་ཚ་མང་པོ་ཡོད་ཟེར།

523 If a hundred Dards die, a thousand sons will rise up. (Of one who foreruns a long lineage.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༢༣ འབྲོག་པ་གྲལ་ལ་མ་བོར། སྟ་རི་ཕུར་ལ་མ་བོར། འབྲོག་པ་ལ་སྟི་སྟང་བྱེད་ན་ཚུར་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་ཟེར།

524 Don't put a Dard in the row and don't hang up your axe. (Used derisively when speaking of Dards.)

༥༢༥ འབྲོག་པ་མི་མིན། ཨས་ཀུ་ཏ་ཤིང་མིན། འབྲོག་པ་ལ་སྨད་སྨྲ་ཡིན།

525 Dards are not men, the Askuta is not wood.

༥༢༦ བླ་མས་སྒོ་ང་བཅག་ཆོག་ན། སློབ་མས་བྱ་ཧྲེ་གསད་ཆོག། སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་དམ་པོར་མི་སྲུང་བ་ལ་ཟེར།

526 If a priest may break an egg, his disciple may kill the hens.

༥༢༧ བླ་མའི་ནོར་དང་གོང་ཀའི་ཐལ་བ། གོང་ཀའི་ཐལ་བ་རླུང་གིས་འཁྱེར་ལྟར་བླ་མའི་ནོར་ཐོབ་ན་ཡང་མགྱོགས་པ་ཟད་ཟེར།

527 The wealth of a priest is like the dust on the top of a hill. As the dust is swept by wind so the wealth of a lama disappears.

༥༢༨ སྦལ་ཏི་ལ་ཚྭ་ཐོབ་པ་ཙོགས། ཙི་ཞིག་ཐོབ་ནས་མང་དུ་འཐད་ན་ཟེར།

528 Like a Balti who has got some salt. (Salt is rare in Baltistan. A Balti will eat salt as if it were sugar.)

༥༢༩ སྦལ་ཏི་སྙིང་ཅན་ཉིས་བློ་བཀོལ་བཀོལ་ལ། བོད་སྙིང་མེད་དེ་སྙིང་པོ་བརྐུས། སེམས་བཏད་དེ་བློ་རྐུ་ན་ཟེར།

529 The reserved Balti pretended to be honest, and the heart of the frank Tibetan was stolen.

༥༣༠ སྦུར་པའི་མཐོང་བཟོ་ལ། རྩི་མིག་གཞལ་ཡས་ཁང་། རང་ནོར་དང་རང་ཁང་ལ་ཏ་ལས་པ་ལ་ཟེར།

530 To a beetle the crack in the wall seems like a mansion.

༥༣༡ སྦུར་པའི་མགོ་ལ་ཕེ་བཏབ་རྒྱུ་མེད་མཁན། བོད་པས་དཔྱིད་ལ་སྦུར་པ་ཐོག་མར་འཐོན་དུས་སུ་དེའི་མགོ་ལ་ཕྱེ་གཏོར་བའི་སྲོལ་ཡོད་པས། ཟ་རྒྱུ་ཙིའང་མེད་པ་ལ་སྨད་དེ་ཟེར།

531 He has not enough flour even to put on the head of a beetle. (When Tibetans see a beetle for the first time in spring they put flour on the head of the beetle.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༣༢ སྦལ་ཏི་ངོ་ལོག། རིས་ཚུར་གྱི་ཕྱོགས་དང་རིས་ཕ་རོལ་པའི་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

532 The Balti is rebellious.

༥༣༣ དབྱར་དགུན་གྱི་དཔང་པོ་འབྲུག། དཔྱིད་ཀ་ཐོག་མར་འབྲུག་ལྡིར་ན་ཟེར།

533 Thunder is the witness of summer and winter. (With the first peal of thunder in spring, summer begins.)

༥༣༤ དབྱར་གྱི་གཡའ་ཕྱུགས་ལ་ཙག་ཙག། དགུན་གྱི་རྫ་མ་ལ་ཙག་ཙག། དུས་དུས་སུ་ཆ་དག་བྱེད་དགོས་ཟེར།

534 In summer be careful of your metal pots. And in winter of your earthen ones. (Rust will corrode metal in summer, and the freezing of water in earthen pots will crack them—i.e. take due care according to the season.)

༥༣༥ བླ་མས་དཀོར་མ་ཟ་བར་མི་འགྲིག། སྤྱང་ཀུས་ལུ་གུ་མ་ཟ་བར་མི་འགྲིག། སྤྱང་ཀུའི་ཟ་སྐལ་ལུག་ཡིན་པ་ལྟར། བླ་མའི་ཟ་སྐལ་ཡང་ཤི་དཀོར་དང་གསོན་དཀོར་ཡིན་ཟེར།

535 A lama cannot help taking his fee and a wolf cannot help eating a lamb. (A kor is given to lamas for performing ceremonies.)

༥༣༦ བླ་མ་འོན་པ། ཉེ་གནས་ལྐུགས་པ།

536 The priest is deaf, and his disciple is dumb. (When both teacher and pupil are stupid.)

༥༣༧ བེས་སི་ལྷ་བཟང་པོ། བྱེས་སུ་འགྲོ་ན་ཁམས་བཟང་ལུས་པའི་དོན་ནོ།

537 The god of travel is kind hearted.

༥༣༨ བོང་བུ་ལ་གནམ་རིབ་པའི་འཇིགས་པ། མཚན་མོར་བོང་བུ་མགྱོགས་པར་འགྲུལ་བ་ནི་གནམ་རིབ་པའི་འཇིགས་པ་ཡིན་སེམས།

538 At night the donkey fears lest the sky drops upon him. (A donkey walks more briskly at night and Ladakh people think this is because the donkey is afraid of the sky falling upon him.)

མ

༥༣༩ མ་སྨུན་ས་ལ་བབས་ན། གནམ་གྱི་ལྡོང་ནས་ཐང་། ན་བུན་ས་ལ་འབབ་དུས་སུ་ཟེར།

539 When a fog settles on the ground, the dome of the sky will be clear.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༤༠ མ་བུ་གྲབས་མཐུན་ཆ་ན། འཚལ་མགོ་ཚོད་མས་ཚོད། མ་སྨད་ཁ་མཐུན་ན། ཚོད་མ་འཚལ་མ་ལ་ཐོས་ཏེ་འགྲིག་ཟེར།

540 If mother and son agree, the vegetables will be sufficient for breakfast.

༥༤༡ མ་ཉན་ན་སྦྲང་བུ་མེ་ལྡིབ་མེ་ལ་ལྡིབ་ལྡིབ་ལྡིབ་སྟེ་ཡང་མི་ཉན། ཕ་མས་བྱམས་པའི་ཐབས་མང་པོས་ཕྲུ་གུ་བཙུན་ཏེ་མ་རུན་ན་ཟེར།

541 If he is disobedient, he will not become obedient through embracing him as a moth hovering over a fire.

༥༤༢ མ་སྙིང་བུ་དང་བུ་སྙིང་རྡོ། མས་བུ་ལ་བྱམས་ཀྱང་། བུས་མ་ལ་མི་ཆགས་ཟེར།

542 A mother's heart on her child; a child's heart on a stone. (Of a child who is incapable of expressing his feelings.)

༥༤༣ མ་མཐོང་བའི་ཡུལ་པོ་སྐྱིད་པོ་ཅན། གཞན་ཡུལ་སྐྱིད་རྡོ་སེམས་ཞེང་དེར་ཕྱིན་འདོད་པ་ལ་ཟེར།

543 The country you have not seen is a pleasant one.

༥༤༤ མ་རབས་དང་འགྲོགས་ན་མནའ་རེ་དང་ཟླ་རེ། ཡ་རབས་དང་འགྲོགས་ན་དཔེ་རེ་དང་རྟེན་རེ། མི་བཟང་ངན་དང་འགྲོགས་པའི་ཕན་གནོད་སྟོན་ན་ཟེར།

544 If he keeps company with low-bred people, he takes false oaths, and when he associates with cultured folks, he learns good manners.

༥༤༥ མ་གཉེན་པོ་གོག་སྦུགས་ལ། ཕ་གཉེན་པོ་སྒོ་རྒྱབ་ལ། ནང་བདག་མོ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་རང་གི་གཉེན་ལ་ཐོ་ཐོ་འབྱུང་འབྱུང་མང་པོ་ཟེར་བ་དང་། ཁྱོའི་གཉེན་ལ་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་ན་ཟེར།

545 Mother's relations are at the head of the hearth. Father's are behind the door.

༥༤༦ མག་པའི་མགོ་ལ་ཐག་པ། བག་མའི་མགོ་ལ་སོག་ཀྲིར། བག་ཕོའི་བལ་ཐོད་དང་བག་མའི་བག་ཏིབ་ལ་བཞད་དགད་དུ་ཟེར།

546 A rope on the head of the bridegroom and a straw ring on the head of the bride. (A skit on the wooden turban of the bridegroom and the peculiar hat of the bride.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༤༧ མག་པ་མགྱོགས་ས་བག་མ་མགྱོགས། བག་སྟོན་དུས་སུ་དེ་གཉིས་སྡེར་མ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འབྲས་སྤྱིན་པའི་ཚེ། མིག་རྩ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་བར་གང་དེས་ལག་པ་སྔོན་དུ་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

547 Who is quicker, the bridegroom or the bride? (When both have to eat rice from the same plate.)

༥༤༨ མན་ལ་སྨན་མེད། མན་རང་ཟེར་ཞིང་མགོ་རིལ་བ་དེ་ཉན་དུ་འཇུག་མི་ནུས་ཟེར།

548 No remedy for those who refuse. (An offer.)

༥༤༩ མར་གྱི་ཁྲོད་ལ་རལ། དངོས་པོ་ལེགས་པའི་ཁྲོད་ན་སྡུ་བ་རེ་ཡང་འབྱུང་ན་ཟེར།

549 To find hairs in the butter. (When a bad article is found amongst good ones.)

༥༥༠ མང་ཟོས་མང་གནོད། ཉུང་ཟོས་ཉུང་གནོད། རང་ལས་ཕན་མང་དུ་ཐོགས་པས་གནོད་པ་ཡང་མང་པོ་སྐྱེལ་བོ་ཟེར།

550 He suffered more who overate, and he who ate little suffered less. (When a friend repays good with evil.)

༥༥༡ མལ་ཐུལ་ལ་དཔེས་ཏེ་རྐང་པ་རྐྱོང་། ཡོང་སྒོ་བཞིན་དུ་འབུད་སྒོ་འགྲོར་ཆུག་ཟེར།

551 Stretch your feet according to the length of your blanket. (Same as: cut your coat according to your cloth; spend your money according to your income.)

༥༥༢ མང་ད་རི་ལ་རྩ་ལོ་མང་། གཅད་ན་ཟོར་ཆུང་གཅིག་གིས་བཅད། དགྲ་བོ་ལང་ལོང་མང་ཡང་དེ་དག་གཅིག་གིས་འཇོམ་ནུས་ཟེར།

552 True, there are many polygona on the mountain, but you can cut them down with a small sickle (i.e. many enemies can be subdued by one strong man).

༥༥༣ མར་དུག་འཚོག་ན་དཀར། དཀར་དུག་འཚོག་ན་མར། མར་གནོད་པ་ལ་ཞོ་དར་བ་དང༌། ཞོ་དར་བ་ཚོག་པ་ལ་མར་ཕན་ཟེར།

553 If butter is poison to you, use curds, and if curds are a poison to you, then take butter.

༥༥༤ མར་ཤུལ་ལ་ཆུ་བླུག་མཁན། ལེགས་པའི་ཚབ་ལ་སྡུ་བ་སྐྱེར་བ་ལ་ཟེར།

554 He poured water into the pot of butter.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༥༥ མི་གཅིག་གི་ཀྲང་ཀྲང་དང༌། རྟ་གཅིག་གི་ཀྲིར་ཀྲིར། མི་ལག་དགོས་པའི་ལས་དེ་མི་གཅིག་གིས་སྒྲུབ་ཏུ་བརྩོན་ན་ཟེར།

555 The talk of one man, and a pony at a stand-still. (When a man attempts to do the work of many people.)

༥༥༦ མི་གཅིག་གི་ངོ་ལ་མི་བརྒྱ་ལ་བཟན། མི་གཅིག་གི་ངོ་ལ་བལྟས་ཏེ་དེའི་འགྲོ་པ་ཀུན་ལ་ཁ་ཟས་སྟེར་ན་ཟེར།

556 Out of regard for one man, he feeds a hundred.

༥༥༧ མི་ངན་ཚོགས་གསེབ་ལ་ཆ་ན། ཤིང་ངན་ཏ་ཀུ་དང་ཐུག ། མི་སྡིང་ངན་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཕྱིན་ཀྱང་ཤིང་དྲང་པོ་མ་ཁྱོངས་ཟེར།

557 If an evil man goes to the forest, he will find crooked sticks (like hockey sticks).

༥༥༨ མི་ངོ་རེ་དང་གསེར་ཕྲང་རེ། མི་རྒྱུགས་ཅན་གྱི་ངོ་ལ་ལས་སྣ་མོར་འགྲུབ་པའམ་འཚོང་ཁྲི་མོར་ཐོབ་ན་ཟེར།

558 Out of regard for one man, he welcomed a religious musical band.

༥༥༩ མི་རྒས་པ་ཤིག་གིས་ཚོད་བཅད། རྒས་པར་ཤུས་ཀྱང་ཚོད་གཅད་དོ་ཟེར།

559 Even a louse oppresses a man when he is old.

༥༦༠ མི་ཆེན་ཕྱག་ལ་འཁང༌། མི་ཆུང་ཟན་ལ་འཁང༌། མི་ཆེན་དང་མི་ཆུང་གི་འཁངས་ཀ་སྨོན་པའོ།

560 The high-born long for salutations, and the insignificant man yearns for food.

༥༦༡ མི་རྒས་པ་གོང་དུ། ཐང་སྐུ་རྒས་པ་འོག་ཏུ།

561 A man rises to dignity as he grows old; and an old painting gets a lower place.

༥༦༢ མི་དོན་ལ་རང་སྲོག ། གཞན་དོན་གྱི་ཕྱིར་འཛིང་འཐབ་བྱེད་ན་ཟེར།

562 One's life for another (i.e. defending another man's cause and suffering for it).

༥༦༣ མི་དྲིན་ཞིག་གི་སང་རང་དྲིན་རྒྱལ། གཞན་མིའི་དྲིན་འཁུར་བ་བས་རང་གི་མིའི་དྲིན་འཁུར་བ་རྒྱལ་ཟེར་རོ།

563 Better to seek the gratitude of your own folk than that of another.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༦༤ མི་ནོར་ལ་ཧམ་པ། རང་ནོར་ལ་སེར་སྣ། གཞན་ནོར་ཐོབ་པ་འདོད་མཁན་ལ་ཟེར།

564 To covet another man's goods, and to be miserly with one's own.

༥༦༥ མི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བོང་བུ་ཕྱིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། མི་ནི་བོང་བུ་མིན་ཏེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཟེར།

565 Man is the king of resourcefulness, and a donkey the king of the wind.

༥༦༦ མི་བདེའི་རྡོ་ཡོང་། ནང་ཚང་གི་མི་ཞིག་ལ་མ་དགའ་ན། དེས་རང་ལ་ལྷས་ཏེ་ཟེར།

566 The miserable boulder. (When a man is hated by every one.)

༥༦༧ མི་ངན་འབུག་ས་ལ། མི་ཞིག་གི་སྐོར་ལ་གཏམ་བྱེད་ཙ་ན་མི་དེ་རང་སླེབ་ཆ་ན་ཟེར།

567 The evil-doer arrives when others are slandering him (i.e. talk about the devil and he is sure to appear).

༥༦༨ མི་ངན་ལ་དབང་ཐོབ་ན། ཆུ་ལ་བྲེ་བཏབ། དཀགས་པོ་སྟོན་པ་ལ་ཟེར།

568 If an evil-doer obtains power, he bales out water with a measure. (A wood measure like a pail.)

༥༦༩ མི་མགོའི་སང་ཁྱི་མགོ་མཐོ་བ། མི་ཆེ་གྲུས་ལས་ཆུང་གྲུས་གྲལ་མགོ་ལ་འགྲོ་ན་ཟེར།

569 The head of the dog is higher than that of a man. (When a man of low birth takes precedence over one of higher rank or birth.)

༥༧༠ མི་ངན་ལ་ཁ་གང་ཟེར་བ་སང་། ཞོ་གང་བཅལ་ན་རྒྱལ། མི་ངན་པ་དང་ནོར་གྱི་ཕྱིར་འཐབ་པ་བས། དེ་ལ་ཆེན་དུ་ནོར་སྦྱིན་ན་ལེགས་ཟེར།

570 Better to pay one 'zho' than to utter one mouthful of talk. (1 'zho' is worth $4\frac{4}{5}$ of a rupee.)

༥༧༡ མི་གསུམ་གྲོས་འཆམས་ན། བྲམ་ཟེའི་ར་མ་ཁྱི་ལ་འཁྱུམ། ར་མ་ཁྲིད་ནས་འགྲོ་བའི་བྲམ་ཟེ་ལ། ཀུན་མ་ལྔ་འགག་སོ་སོར་བསྡད་དེ་སྨྲས་པ། བྲམ་ཟེ་ཁྱི་འཁྲིད་པ། དེས་རྣམ་རྟོག་ཟོས་ནས་ར་མ་ཕུད་བཏང་བས་ཀུན་པོས་ཟོས་སྐད། དེ་ལྟར་དུ་ཁ་འཆམ་ན་ཅི་ཡང་བྱེད་ནུས་པའི་དཔེའོ།

571 If three men are agreed, the Brahmin's goat will become a dog. (Once a Brahmin was about to sacrifice a goat to his god, when five thieves gathered to hold a consultation. Each of them exclaimed, 'the Brahmin is going to sacrifice a dog to his god', whereupon the Brahmin handed the goat to the thieves who at once ate it; i.e. unity is strength.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༧༢ མི་གཏམ་དང་སོ་ནམ་འབད་ན། ཕ་རོ་གདང་ལ་བཀལ། མི་གཏམ་ལ་མ་ཉན་པར་རང་ཚོད་ཀྱིས་རང་ལས་ཐོས་ཟེར།

572 If you cultivate your fields according to the advice of other people, they will say 'Place your father's corpse on a rack" (i.e. don't take notice of other folks' talk but arrive at a decisive theory according to your own observation).

༥༧༣ མི་རྟ་ཁྱི་གསུམ་འཚོ་བ་ལ། ཕ་མཐོང་ཚོམས་ཅན་གྱི་བུ་མོ་དགོས། ཞིང་མཁན་བཙན་འདས་ཟེར་བའི་མནའ་མས་ཕྱེ་བཙག་པའི་བཙག་རོ་རྟ་ཆག་ཏུ་བཏང་། ཕྱེ་ལ་བཟན་གཡོས་ཏེ་མི་ལ་བཏང་། བཟན་ཤུལ་བཀྲུས་ཏེ་ཁྱི་ལ་བཏང་། ཕྱེ་སྣ་གཅིག་ལས་མི་རྟ་ཁྱི་གསུམ་ལ་སྐྱོ་ཏིན་པ་ལྟར། འདི་འདྲ་མཁས་པ་ཅོས་ཅེས་བུད་མེད་ལ་ཁ་བཟེར་ཟེར།

573 You need a resourceful father's daughter to look after the men, the horse, and the dog. (This hangs on the following story: 'The daughter-in-law of Tsandas sifted flour and cooked porridge, with the fine flour and the husks she prepared food for the horse. The porridge she gave to the men and with part of the flour she scoured the pot and gave it to the dog. Thus she fed three species of animals with one kind of flour.)

༥༧༤ མི་མང་གི་རོ་མང་འདུས་པ། མི་མང་ཡང་ལས་བྱེད་པ་ཅུང་ཏུ་ཡོད་ན་ཟེར།

574 If there are many men, there would be many corpses. (The more workers there are, the more food will be needed.)

༥༧༥ མི་ནོར་ལ་གར་རྩེ་ཅེས། གཞན་གྱི་ནོར་སྐྱུག་ན་ཡང་ན་ཟ་ན་ཟེར།

575 To dance upon the wealth of others.

༥༧༦ མི་ཚེ་ཡུན་རིང་ན། བྱ་སྒྲོས་སྡོང་པོ་ཆོད། ཤིང་གི་ཁར་འཁད་པའི་བྱ་རོ་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པས། དེའི་སོག་པས་གདར་ཏེ་རིམ་པར་ཤིང་སྡོང་ཆོད་པའི་ལོབ་ལོ་ལྟར། སུ་ཞིག་གིས་ཆད་མེད་བརྩོན་འགྲུས་བྱེད་ན་བྱ་བ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་ནུས་ཟེར།

576 If life is long, you can cut the trunk of the tree with a feather. (According to a Tibetan tale, the corpse of a dead bird got caught on the branches of a tree. When the wind blew, it caused the feathers of the bird to cut through the trunk of the tree. Thus, if one tries hard enough and long enough, one can achieve almost anything.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༧༧ མི་ཞིག་ཀྱད་ན་རྩ་ཡང་། རྟ་ཞིག་རྒྱགས་ན་རྩ་ཡང་། འདི་ལྟར་འབྱུང་ངོ་།

577 A thin man shows his veins, as also does a fat horse.

༥༧༨ མི་བཟན་ཟ་བ་ལ་ལྕགས་ཀྱི་འགྲམ་པ་དགོས། མི་ཞིག་གི་གཡོག་རྒྱག་ཏུ་བཙོད་སྣན་ཆེ་བ་དགོས་ཟེར།

578 To eat another man's food one would need iron jaws. (Of a servant who has a hard taskmaster.)

༥༧༩ མི་བསོད་བདེ་མེད་ཅིག་བླ་མའི་ཇ་ཟ་ས་ལ། ཁ་ཟས་ཞིམ་པ་ཟ་དུས་སུ་མི་ཞིག་སླེབ་ན་ཟེར།

579 The unfortunate man arrived when the lama was eating food. (An ironic expression.)

༥༨༠ མི་ཚེ་སང་གཏམ་ཚེ་རིང་། ཤི་རྗེ་ཡང་གཏམ་ངན་ལུས་ཡིན་ཟེར།

580 One's reputation outlives one's lifetime.

༥༨༡ མི་མཁས་པས་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ཉེ། ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ཉེ་ན་གདོང་མི་སྡིག་པ་ལྟར་མི་མཁས་པའི་བྱེད་ལུགས་ལ་ལྟོས་ཟེར།

581 The wise man warms his back by the sun.

༥༨༢ མི་མེད་དེ་ཡུལ་ལ་སྲེག་པའི་ལོངས་སྤྱོད། འཛོར་དེ་མེད་པའི་ཁྲོད་དུ་མི་སྡིག་པ་འདྲ་བ་ལ་གང་དགའ་བྱེད་པའི་སྐབས་རྙེད་ན་ཟེར།

582 In a sterile country the partridges enjoy luxury.

༥༨༣ མི་མ་ཤི་བར་ཁྲབ། རྟ་མ་ཤི་བར་རྔོག། མ་ཤི་བའི་སྔོན་དུ་འཕྲོག་ན་ཟེར།

583 Before the man died he divested him of his armour, and before the horse died he clipped his mane.

༥༨༤ མི་མང་གི་ལག་པ་ལ་གསེར། མི་མང་མཐུན་ཏེ་ལས་བྱེད་ན་བྱིན་རླབས་ཆེ་ཟེང།

584 There is gold in the hands of a group of men (i.e. much blessing comes through co-operators).

༥༨༥ མི་ཞིག་ཆུ་ལ་བཀལ་ན། རང་ཡང་རྐེད་པ་ཆུག་པ་ཆུབ་དགོས། གཞན་ལ་གནོད་སྐྱེལ་ན་རང་ལའང་གནོད་པ་འབྱུང་ཟེར།

585 Throw a man into the river, and you yourself will sink up to the waist in it.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༨༦ མི་ཞིག་མགོ་ནས་ཟད། རྟ་ཞིག་རྐང་ནས་ཟད། མི་རྒུད་ན་གདོང་དང་སྒྲ་ཟད། རྟ་རྒུད་ན་ར་སྒྲོ་དང་རྨིག་མ་ཟད་ཟེར།

586 An old man grows weak from his head downwards, a horse from his feet upwards. (A man's failing strength is first seen in his face, and a horse in the loss of his tail and hoofs.)

༥༨༧ མི་རེ་ཞོད་རེ། མི་རེ་ལ་ལོབས་ངན་རེ་ཡོད་ཟེར།

587 Each man possesses a bad habit.

༥༨༨ མི་ལས་ལ་ཁྲམ་པ། རང་ལས་ལ་ཧྲེད་པ། གཞན་གྱི་རྟར་ལས་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་ལས་མི་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

588 He is assiduous for others and careless of his own interests.

༥༨༩ མི་ལ་སྐྱིད་མི་ཐག། ར་ལ་ཚིལ་མི་ཐག། མ་ཤེས་པར་སྐྱིད་པོའི་དུས་སྲང་ན་ཟེར།

589 A man does not tolerate happiness, nor does a goat carry fat. (When a man does not know when he is well off, e.g. the prodigal son.)

༥༩༠ མི་ཤི་འགྲོ། གད་པ་རྡིབ་འགྲོ། མི་ཤི་དང་མཉམ་དུ་དེའི་ནོར་ལ་ཡང་རྡུ་རྡུགས་འབྱུང་ན་ཟེར།

590 With the death of a man, the cliff also falls on him. (As a falling cliff disintegrates, so does everything belonging to a man when he dies.)

༥༩༡ མི་ཤི་བའི་གདེང་པ་སུ་ལ་འང་མེད། ཤི་བ་དང་མི་རྟག་པའི་སྐོར་དུ་ཟེར།

591 No one can believe that there is no death.

༥༩༢ མི་སྙིང་ལ་གཏམ་དང་། གཡག་སྙིང་ལ་རྡོ་བ། གཡག་ལ་རྡོ་བ་འཕོག་ན་སྙིང་དུ་འཁྲུར་བ་ལྟར། མིའི་སྙིང་ལ་གཏམ་འཕོག་ཟེར།

592 Speech hurts a man's heart as a stone hurts the heart of a yak.

༥༩༣ མི་ལ་འཚེར་ཆད་མེད། ཁྱི་ལ་ལྟོགས་ཆད་མེད།

593 Man is always in trouble, and a dog is always hungry.

༥༩༤ མི་ཤ་སྟོང་གཅིག། མི་ཤ་དངུལ་སྟོང་ཡིན་ཟེར།

594 For manslaughter a fine of 1,000 pieces of silver.

༥༩༥ མི་ཟའི་རྒྱུལ་དང་རྡུལ་ཟ། ཕག་མོའི་འོག་ན་ཕག་ཆུ་འཐུང་མཁན། ལས་ངན་པ་མི་བྱེད་པའི་ཁུངས་ཀྱིས་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ཟས་དང་ཕག་ཕྱུག་མི་ཟ་ཟེར་ཀྱིན་ཟ་མཁན་ལ་ཟེར།

595 Feigning not to eat, he eats offal, and drinks the water under his knee.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༥༩༦ མི་འཁྱམ་ཡོངས་པ་ཡུལ་ལ་གནོད། ཁྱི་འཁྱམ་ཡོངས་པ་སྲང་ལ་གནོད། མི་འཁྱམ་པོས་གནོད་སྐྱེལ་ན་ཟེར།

596 A vagrant ruins a country, a pariah dog contaminates a street.

༥༩༧ མི་ཡུལ་ཁྲ་མ་ཁྲོ། འཇིག་རྟེན་ན་འགྲོ་མི་གཅིག་པ་མང་སྟེ། སུས་ཀྱི་ངན་བྱེད། སུས་དཀའ་སྡོན་བྱེད། སུ་ན། སུ་ཁམས་བདེ། སུ་སྡུག སུ་དབུལ་བ་ལ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཁྲ་བོ་ཡིན་ཟེར།

597 The world has different colours.

༥༩༨ མིག་མལ་ལ་མིག།

598 An eye instead of an eye. (When a mother bears another son in place of one that has died.)

༥༩༩ མིག་གཡས་གཡོན་ལ་ཁྱད་མེད། རང་ཕྲུག་ཀུན་ལ་ཁྱད་མི་བྱེད་ཟེར།

599 There is no difference between the right and the left eyes. (When a man loves his children equally.)

༦༠༠ མིག་རྩ་ལ་ལྟས་ཏེ། རྩུས་རྩ་ལ་ཁྲག། མི་ཚོད་བླངས་ནས་གནོད་པ་སྐྱེལ་ན་ཟེར།

600 When testing his courage, he drew his blood.

༦༠༡ མིག་འཚག་ལ་དུ་བས་སྡང་། མིག་ན་བ་དང་དབུལ་པོ་ལ་དགྲ་བྱེད་པ་འབྱུང་ན་ཟེར།

601 Smoke is an enemy to the secretions of the eyes.

༦༠༢ མིག་བསོད་བདེ་ཅན་ནི་མཐོང་སྟེ། ཁ་བསོད་བདེ་མེད་ལ་མི་མྱང་། མིག་གིས་མཐོང་ཚོད་ཁ་ལ་མི་ཐེབ་ཟེར།

602 That which he saw with his lucky eyes his unlucky mouth could not taste.

༦༠༣ མིའི་ཁྲེལ་བ། རང་གི་འཕུང་བ། Or མི་ཁྲེལ་རང་འཕུང་། ཁྲེལ་བ་དང་གནོད་པ་འབྱུང་དུས་ཟེར།

603 Defamation from men and ruin to oneself.

༦༠༤ མིའི་ཏོ་གོར་ཆེན་མོ་མཐོང་ཙམ། མི་གཞན་ལ་ཐོབ་པ་དེ་རང་ལ་ཐོབ་པ་བས་ཆེ་བ་མཐོང་བ།

604 To regard another man's portion of food bigger than that of one's own.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༠༥ མིའི་མགོའི་ཁ་བྱ། རང་ངི་མགོའི་ཁ་རི། བར་རྡོའམ་ཁ་བཀྱི་བ་གཞན་ལ་ཡང་མོ་དང་རང་ལ་ལྗིན་ཏེ་ཆོར་ན་ཟེར།

605 As a bird on another's head and as a mountain on one's own head (i.e. one who regards other people's troubles lightly and one's own troubles seriously).

༦༠༦ མིའི་རྒྱུ་ལ་ཙམ་པའི་ཐྲུན། མི་གསོན་དུ་ཙམ་པ་དགོས་ཟེར།

606 Bread is the warp and weft of man.

༦༠༧ མིའི་ལད་མོ་ལ་ཁྱི་ཀྲོང་ཀྲོང་། མི་ཆེན་གྱི་ལད་མོ་མི་ཆུང་གིས་བྱེད་ན་ཟེར།

607 The dog imitates man by standing erect.

༦༠༨ མིས་བསགས་པའི་ནོར་དང་། སྦྲང་མས་བསགས་པའི་སྦྲང་རྩི་འདྲ། ནོར་བསྡུ་བ་ནི་གཞན་དོན་ལ་བསྡུ་བ་འདྲ་ཟེར།

608 Wealth accumulated by man is like honey collected by bees (i.e. it is collected only for someone else to use).

༦༠༩ མིས་ཅི་ཟེར་ལ་མ་ཉན། ཅི་བྱེད་ལ་ལྟོས། དོན་དེ་ན་ཡིན།

609 Don't listen to what a man says, but observe what he does.

༦༡༠ མེ་འབར་རི་ཁ་ཤིང་སྣོན་མ། མི་ཞིག་ལ་ཞེབ་སྒོ་ཡོང་བཙུག་ན་ཟེར།

610 To pile on wood to a burning fire.

༦༡༡ མེ་འབུ་སར་ས་འཚིག། མགྲོན་ཞིག་གཏང་ན་འབུད་སྒྲོ་འབྱུང་ཟེར།

611 The earth burns where the fire is alight. (When giving a feast, no expense is spared.)

༦༡༢ མེད་དེ་རྐུ། ཡོད་དེ་བ་ཤལ།

612 Not possessing anything he stole, but on possessing he had to pay a fine.

༦༡༣ མེད་པའི་སྒོ་ལ་ཁྱི་མི་འཁད། དབུལ་པོའི་རྫར་ཁྱི་ཡང་མི་ལུས་ཟེར།

613 A dog is not caught in a house without a door (i.e. in the house of the poor even a dog will not be seen).

༦༡༤ མེ་དམར་རི་ནང་ལ་ལག་དམར། ཉེན་ཆེ་བའི་ནང་ལ་མི་འཛིས་པའི་དོན་ནོ།

614 To thrust a red hand into a red-hot fire.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༡༥ མོ་གྲོས་ཐལ་བ། བུད་མེད་ཀྱི་གྲོས་ཐལ་བ་འདྲ་ཟེར།

615 The advice of a woman is as dust.

༦༡༦ མིག་ཕུན་ན། རྨ་ཕུན་ཕན། མིག་ཕུན་ན་མིག་ན་བ་དང༌། ཤུ་བ་དང་རྨ་ཁ་ཕུན་ན་ཕན་པའི་
རྟགས་ཡིན་ཟེར།

616 If the sore itches, this means a cure, and if the eye smarts it means pain.

༦༡༧ མི་རྒན་གྱི་ཁ་ལ་མ་ཉན་ན། བྱ་རུས་སྦལ་གྱི་ཁ་ནས་རྒྱུན་ཞིག་ལང༌། རྒན་པོའི་ཁ་ལ་མ་ཉན་ན་
གནོད་པ་འབྱུང་ཟེར།

617 If you do not listen to the advice of an old man, the bird-tortoise will suffer harm.

༦༡༨ མིག་གི་ནང་རྡུལ་མི་ཤོང༌། ཆོས་སེ་ནང་ལ་རྫུན་མི་ཤོང༌། དོན་དེ་ན་ཡིན།

618 There is no room for dust in the eyes, and no room for fallacy in religion.

༦༡༩ མེ་ཤུལ་ཆུའི་སང་གྲང༌། ཆུ་ཤུལ་མེའི་སང་དྲོ། མེ་ལྡེས་ནོག་གྲང་བ་དང་ཆུར་ཁྲུགས་ནོག་
དྲོད་ཟེར།

619 Colder than water after leaving the fire: warmer than fire after leaving the water. (When leaving a fire one feels colder and after a cold bath one feels warmer.)

༦༢༠ མོན་མིག་ལ་ཐལ་བ། མོན་ལ་མགོ་བསྐོར་སླ་མོ་ཟེར།

620 Dust in the eyes of a Mon. (Lahoulis say it is easy to deceive a man from Kulu in a trading transaction.)

༦༢༡ མོས་ན་ཁྱི་སོ་ལ་འོད་འབར། དད་པ་བྱེད་ན་ཁྱི་སོ་ནས་འོད་འགྲོ་བ་མཐོང་ཟེར།

621 If you trust the teeth of a dog then it will shine. The Buddhists think that trust is more important than the object of one's trust.

༦༢༢ དམག་རྒྱལ་པོ། དམག་ཅིག་ལོག་ན་མཁར་ཞིག་བཞིག། ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་གཅིག་བྱེད་ན་
མཁར་ཡང་གཅོག་རྒྱུས་ཟེར།

622 The public is the king. If the people revolt, the fort will be destroyed.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༢༣ དམག་ཆ་ས་ལ་བུ། ཉེན་ཙན་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་འགྲོ་སར་རང་གི་བུ་ཡང་གཏོང་དགོས་ཟེར།

623 Where the people go, there my son must also go.

༦༢༤ རྨ་བྱ་ལ་རང་མཐོང་སྐྱེ་ཅེས། གོས་ལྷ་བུའི་ཕྱིར་ཚོ་སོ་བྱེད་ན་ཟེར།

624 The peacock grows proud through viewing his own beauty.

༦༢༥ སྨན་པ་ཙི་ག་ཙོ་གེ། ནད་པའི་གཤེད་པ། ཨམ་ཆི་ཀྲབ་ཀྲོབ་ཀྱིས་ནད་པ་གསོད་དོ་ཟེར།

625 The ignorant physician is the executioner of his patients.

༦༢༦ མ་སྤྲད་པ་བྱུས་དོན་ཆེན་གྲུབ་ན། ངང་ཆེན་སྲིང་། ལས་དོན་འགྲུབ་རྒྱུ་ཡོད་ན་སྲིང་དགོས་ཟེར།

626 If you can fulfil your purpose without cost, then pause a while.

༦༢༧ མར་ཟ་བ་སང་། ཤ་མཐོང་ང་རྒྱལ། མར་ལས་ཤ་གཟུགས་པོར་ཕན་ཟེར།

627 Better to look at the meat than eat the butter. (Meat is more nutritious than butter.)

༦༢༨ མ་སྡོང་དགུ་སྡོང་སྡོང་ཅེས།

628 To collect whatever there is to be gathered together. (A man afflicted with several diseases at once.)

ཙ

༦༢༩ ཙན་དན་ཤི་རྒྱབ་ནས་བཞོག་རྫེ་མདུན་ལ། དཔོན་པོ་སོགས་ལས་ནོར་ཕྱིར་ནས་དེ་ལས་དཔོན་པོ་ལ་མགྲོན་གཏོང་ན་ཟེར།

629 To hew sandalwood from behind and to place the chips in front of it. (When a servant gives a feast to his master from a present he has already secured from him.)

༦༣༠ ཙན་དན་ལ་ལྡུ་མག་གི་སྐོར་ར། ཙན་དན་ལ་འཛག་མ་སྐོར་བ་ལྟར། མི་ཆེན་གྱི་གཏམ་གྱི་ཁར་ཆུང་བས་སྣན་མ་ཞུ་དུས་སུ་ཟེར།

630 To surround a sandal tree with blades of grass. (Used when a servant adds his advice to what his master has already stated.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༣༡ བཙུགས་པའི་ཤིང་དང་། བསྐོས་པའི་མི། ཤིང་སྲུངས་པ་ལྟར་ལས་སྐྱེར་བསྐོས་པ་ལ་སྟི་སྟང་ཚོས་ཟེར།

631 A tree planted, and a man appointed to a position (i.e. a man thus appointed must be obeyed).

༦༣༢ བཙེམ་པའི་ཁབ་དང་། གཅད་པའི་གྲི། མཐུན་འཇུག་མཁན་ཁབ་དང་འཛིང་མོ་སློང་མཁན་གྲི་དང་འདྲ་ཟེར།

632 A needle with which to stitch, and a knife to cut (i.e. an arbitrator is like a needle to sew a rent in cloth; a man who causes strife among friends is like a knife which cuts).

༦༣༣ བཙོས་པའི་ཤ་ལ་རྗེན་ལོག་ཅེས། གཏམ་ཐག་བཅད་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་གཏམ་དེ་ལ་སྐོར་རེ་ལོག་གཏང་ན་ཟེར།

633 To turn cooked meat into raw (meat). (When a man opens up a disputed subject which has already been closed.)

༦༣༤ ཚི་ཀུ་མངར་མོའི་འཚོར་ངེས་ཞག་བདུན། འཚོར་ངེས་ཅན་གྱི་འཚོར་ངེས་སྐུར་པོར་འབུད་ཟེར།

634 The enjoyment of a sweet kernel lasts seven days. (Like 'a new broom sweeps clean'.)

༦༣༥ ཚིག་རུལ་སློང་ན་ཕུག་རུལ། མི་ངན་པའི་ཁ་སློང་ན། ལྷག་པར་གཏམ་ངན་པ་མིན་པ་བཟང་པོ་མི་འཐོན་ཟེར།

635 Search through a rotten wall, and you will find rotten straw. (Moral: Don't go into the details of the causes of a quarrel, but try to reconcile the disgruntled parties.)

༦༣༦ ཙན་དན་ནི་མེ་གཡོག་དང་། གོས་ཆེན་ནི་ཐབ་ཕྱིས། བཀོལ་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་བཀོལ་ན་ཟེར།

636 To use sandalwood as a fire iron and to wipe the hearth with one's silk clothes.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༣༧ རྩམ་པའི་ཁག་ཐེག་བུལ་གྱིས་བྱས་ལྷགས་པས་འཕྱིར་ན་འཕྱིར་མཉམ། དབུལ་པོ་ཞིག་གི་འགན་དབུལ་པོ་གཞན་གྱིས་འཁུར་ན་དེ་ལྟར་འོང་ཟེར།

637 If soda is used as a guarantee for roasted barley flour, the wind carries them both away. A bad man cannot give aid to another poor person.

ཚ

༦༣༨ ཚྭ་མེད་བྲོ་མེད་ཟ་བ་སང་། གར་མེད་ཡང་མེད་ཤོར་བ་རྒྱལ། ཁ་ཟས་བྲོད་མེད་ཟ་བ་སང་མ་ཟ་ན་ལེགས་ཟེར།

638 Better to run away than to eat food which is without salt and taste.

༦༣༩ ཚ་ན་མེད་པའི་རོ་འཕྱིར་ཅེས། ཚ་ན་མེད་པས་རོ་ལ་ཡ་ཞ་མི་བྱེད་པ་ལྟར་ལས་རབ་རོབ་བྱེད་ན་ཟེར།

639 To carry off a corpse without sympathy. (When a servant does careless work.)

༦༤༠ ཚིལ་མཐོང་སྐྱེ་ཁ་གས་ཅེས། གཞན་གྱི་ནོར་མཐོང་ནས་སྙིང་འཁམ་འཁམ་ཆ་ཅེས་ལ་ཟེར།

640 His lips cracked on seeing the fat. (Used of a covetous person.)

༦༤༡ ཚུགས་ས་ལ་རྒྱུན་དུ་ཅེས། མི་འཚོགས་སར་བྱེད་མི་འོས་པའི་ལས་བྱེད་ན་ཟེར།

641 To slice ones skin to make string in a public place. (When a person does something unseemly in a public place.)

༦༤༢ ཚར་གཅིག་ལ་དྭགས་གོང་ཀ་ལ་མཚན་སོང་ཟེར་ཏེ། ཉག་དང་མི་ཆ། ཚར་གཅིག་དཀའ་བ་སྡུང་བ་ལྟར་རྒྱུན་དུ་མི་འོང་ཟེར།

642 If it gets dark at Ladaksgonga once, it will not always be dark.

༦༤༣ ཚར་གཅིག་འདུག་མ་ཤེས་ན། ཚར་བརྒྱ་ལང་དགོས། ཅི་ཞིག་བསམ་པ་མ་བཏང་བར་བྱེད་ན། ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་སོ་ཟེར།

643 If you do not know how to sit down, you will have to rise up a hundred times (i.e. if a person does his work thoughtlessly, he must do it over again many times).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༤༤ ཚོང་པ་དྲེད་མ་ཅུག། རྐུན་མ་རྒོམས་མ་ཅུག། ཚོང་པ་དང་ཉེ་མོ་དང་རྐུན་མ་དང་ཐག་རིང་བྱས་ཟེར།

644 Don't let traders become weary, and don't let a thief become inured to theft (i.e. be friendly towards traders and avoid a thief).

༦༤༥ འཆོང་པོ་འཆོང་། ངོ་པོ་ངོ། མི་ངོར་མ་ལྟ་བར་འཆོང་བྱས། ངོ་ལ་ལྟ་ན་རིན་མེད་པར་སོང་ཟེར།

645 A bargain is a bargain, and concession is a concession. (When drawing a bargain you need not consider the bargainer's feelings.)

༦༤༦ མཚན་གཅིག་ལ་མཚན་བརྒྱ་མཐོང་ཙམ། མཚན་མོར་གཉིད་མི་འོང་བའི་བར་དོར་ཟེར།

646 One night seemed like a hundred.

༦༤༧ མཚན་འགྲུལ་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད། མཚན་ལ་འགྲུལ་མཁན་ལ་མགྱོགས་འགོར་མེད།

647 For him who travels during the night, it is neither early nor late.

ཛ

༦༤༨ འཛིང་བ་ལྷ་ཡུལ་ལ་ཡང་། སྡུམ་པ་སྲིན་ཡུལ་ལ་ཡང་། བཟང་འགྲིག་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

648 Fighting goes on even in Paradise, and arbitration even in the land of the cannibals. (When compromising a dispute.)

༦༤༩ འཛུམ་འཛུམ་བྱེད་པའི་ལི་ཀྱིར་རི་ལྷ་སྐུ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ལྟོའི་རྒྱུས་པོ་ང་ལ་ཡོད། སྦྲན་ཀྱུ་འཁྱིལ་དུ་སྦྱིན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ཞིག་བཞེང་དུས་སུ་སྦལ་ཏི་ཞིག་བསྙིབ་ནས། ས་དང་འཛིམ་པ་ལས་སྐུ་འདྲ་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་བྱང་ཐང་དུ་སོང་ནས་ལོག་དུས་སུ་སྐུ་དེ་ཆོན་ཅིས་མཚར་པོ་བྱས་ཏེ་རབ་གནས་བྱེད་པ་དང་ཁ་ཤུག་སོང་བས། དེས་གོང་འདུ་སྨྲས་པ་དེ་གཏམ་དཔེར་ལུས། རྒྱུས་ཡོད་པ་ལ་ཚོ་སོ་བྱེད་ན་ཟེར།

649 Oh you grinning idol of Likir, I am acquainted with the inside of your belly. (A Balti saw an artist in Likir making a clay idol. When the Balti returned from Changtang to Likir, he saw a crowd gathered for the dedication of the idol when he quoted this saying.—Now the saying is used when a man makes a boast before someone who knows him too well.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༥༠ མཛའ་བོའི་ཁོག་པ་རྟ་སྣོང་དང་གཡག་སྣོང་། ཚུབ་ཚེ་གཏང་ན་ཁབ་དང་སྐུད་པ། ཉེ་དུས་སུ་མཛའ་བོས་རྟ་གཡག་ཀྱང་སྦྱིན་ནུས་ཀྱི། མ་མཐུན་ན་ཁབ་དང་སྐུད་པ་ཙམ་ལའང་རྩིས་བྱེད་ཟེར།

650 In the mind of a friend he will make provision for a horse and a yak, but when doing business he calculates even to a needle and thread (i.e. when a man is friendly he is generous, but when his friendship ceases, he calculates even to a needle and thread.)

༦༥༡ མཛའ་བོ་ཉེ་ན་ཡང་། རྒྱག་སྒྲིག་ལ་ཁ་རྟེག། ཉེ་མོ་ཡོད་ནའང་རང་ནོར་ལ་ཉར་བྱེད་དགོས་ཟེར།

651 Though you should have an intimate friend, you should lock up your bag of provisions.

༦༥༢ མཛའ་བོ་བརྒྱ་ཡང་ཉུང་། དགྲ་བོ་གཅིག་ཀྱང་མང་། དགྲ་བོ་གཅིག་ཡོད་ན་དེ་ཡང་མཛའ་བོ་བཟོས་ཟེར།

652 A hundred friends are too few, and one enemy is too many. (It means, one should make friends with an enemy, for even a hundred friends could not prevent him from killing you.)

༦༥༣ མཛའ་བོ་ཅི་ལ་འཁོན། ནོར་རེ་ཐེ་ལ་འཁོན། ནོར་གྱིས་མཛའ་བོ་ཡང་དགྲ་བོ་བྱེད་ཟེར།

653 Why do friends bear you malice? Because they count your wealth.

༦༥༤ མཛའ་བོས་ནི་གྲི་མི་རྐུ། ཁྱིས་ནི་གྲི་མི་ཟ། མི་གཉིས་ཁྱིས་སུ་ཡོད་སྐབས་སུ་གྲི་སྟོར་བས་དེ་ལྟར་སྨྲས་པ་ཡིན།

654 A friend will not steal my knife and a dog will not eat it. (Once upon a time a man, his friend and a dog went on a journey, and on the way he lost his knife. The friend then made this remark.)

༦༥༥ མཛུབ་གུ་མ་ནེ་དྲུ་མོ་འཛོང་ཁའི་ནང་ལ་མི་སླེབ། དགོས་དུས་སུ་རང་གི་གཉེན་མིན་པ་གཞན་མི་ཕན་ཟེར།

655 It is not one's elbow, but one's finger which can reach one's mouth. (When in trouble it is only one's relatives, and not others who will help you.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༥༦ མཛུག་གུ་གཅད་ན་ཁྲག་མི་ཤིགས། སེར་སྣ་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཟེར།

656 Even if he cuts his finger, he will not waste the blood (of a miserly person).

༦༥༧ མཛོ་མོ་བྱང་ཐང་འཁོར་ན་ཡང། སྣ་ཐོ་བུ་ཚའི་ལག་ལ། ཆུང་མ་འཐོན་ནས་གང་དུ་ཕྱིན་
ཀྱང་ངའི་དབང་དུ་ཡོད་ཟེར།

657 Though the dzomo* should wander to Changtang, her tether remains in the lad's hand. (A married man still has authority over the wife who has abandoned him.)

༦༥༨ མཛོ་ལ་དྲིས་ཏེ་ཞིང་རྨོ་མཁན། གཡོག་པོ་ལྷ་བུར་དྲིས་ནས་ལས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

658 He who ploughs after consulting with his ox.

༦༥༩ རྫ་མ་ལ་རྫ་ཐུག། མཉམ་དུ་སྡོད་པའི་ནང་དུ་རེས་འཛིང་འཐབ་ཡོང་ཟེར།

659 The earthen pot came in contact with the clay. ('Familiarity breeds contempt.')

༦༦༠ རྫུན་ཁར་ལེན་ན། ཇེས་ཆུང་། རྫུན་མཐོལ་ན། དེའི་སྐྱོན་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཟེར།

660 To confess a fault lessens its severity.

ཝ

༦༦༡ ཝ་ཁ་པ་དང་འགྲན་ན་རྐེད་པ་འཐོག། མི་སྟོབས་ཅན་དང་ང་འགྲན་མི་ནུས་ཟེར། སྟོན་དུས་
སུ་ཝ་ཁ་པ་ཀྱད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན།

661 To compete with the man from Wakha, one's spine would be dislocated.

༦༦༢ ཝ་མོ་འགྱུལ་འདྲེའི་འགྲམ་ལྷག། བོད་པས་མཚན་མོར་ཝ་ལ་ལྷ་འདྲེ་ཞོན་ནས་འདེད་དོ་སེམས་
པས། མི་དབང་མེད་ཞིག་གིས་གཡོག་མི་བྱེད་ཁ་མེད་ཡིན་ཟེར།

662 The ghost slapped the face of the fox who was then obliged to go on. (Tibetans have the story of a ghost riding upon the back of a fox. Used of a man who must perform a task whether he likes it or not.)

---

* A dzomo is a hybrid between a yak and a cow.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༦༣ ཝ་འགྲོ་འགྲོ་མང་ན། ཝ་ལྤགས་དང་འབྲལ། བྱ་འགྲོ་འགྲོ་མང་ན་བྱ་རྐང་ཆག། Or
རྐུན་འདྲ་གང་ན་ཐུབ། ལན་མང་རྐུ་བ་འམ་ངན་པ་བྱེད་ན་ཞག་ཅིག་འཁད་ཟེར།

663 If the fox runs too much, his hide will fall off him; if a bird hops too much he will break his leg. (If a thief or evil-doer persists in his evil deeds, he will be caught one day.)

ཞ

༦༦༤ ཞག་ངན་ལ་འཛིང་ན། ཞག་བཟང་ལ་མཐུན། སྨམ་དུས་ལ་ཟེར།

664 If you quarrel on an unlucky day, be reconciled on a lucky one.

༦༦༥ ཞག་ཤིག་འབེ་དའང་ཇ་སྐོལ་ཙམ་ཞིག་འཚོར་ཡིན། ཞག་ཅིག་ང་ལའང་ཁ་ཟས་ཞིམ་པོ་ཐོབ་
ཡིན་ཟེར།

665 The musicians also will obtain one day the wherewithal to make some tea.

༦༦༦ ཞག་གསུམ་གྱི་མགྲོན་པོ། མགྲོན་པོ་ལྷར་མགྱོགས་པ་འབྲལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

666 The guest of three days. (Of those who cannot stay for long, i.e. ‘ A bird of passage ’.)

༦༦༧ ཞར་ར་ཁང་བཤིག། ཞ་བོ་ཡུལ་བཤིག། ཞར་བ་དང་ཞ་བོས་གཏམ་མང་འབད་ཅིང་འཁྲུག་
སྐྱལ་བྱེད་ཟེར།

667 The blind man ruins his home, and the lame man destroys his village.

༦༦༨ ཞིང་རྒྱ་ཆེ་ན་འཕུང་རྒྱ་ཆེ། ཞིང་མང་ན་བདག་རྐྱེན་མི་འགྲོངས་ཏེ་མང་ཆེར་འཕུང་ཟེར།

668 If the field is too large, the damage will be great. (Of a man who has too many fields to cultivate.)

༦༦༩ ཞིང་མེད་ལ་ཡུར་མ་མང་པོ། རང་ལས་མེད་པས་མིས་བཀོལ་བ་ལ་ཟེར།

669 He who possesses no fields has to do much weeding.

༦༧༠ ཞིང་མེད་[illegible]་ཁང་མེད་ཐུ། རང་ཁང་མེད་པ་ལ་བར་དོ་ཡོང་ཟེར།

670 A man without a house is worse off than one without fields.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༧༡ ཞིམ་པོ་མི་ལ། ལག་མོ་རང་ལ། གཞན་ལ་ཟས་ཞིམ་པོ་དང་རང་གིས་གོས་ལག་མོ་གོན་ཟེར།

671 Delicious flavour for others, fine clothes for oneself.

༦༧༢ གཞིས་མད་མ་ལག་མཁན། ཁྱོ་དང་ཆུང་མ་རྒྱུན་དུ་མ་ལག་མཁན་ལྟར་འཁྲབ་ཀྱིན་སྤྱོད་པ་ལ་ཟེར།

672 Husband and wife behaving like a quarrelsome clown.

༦༧༣ གཞིས་མད་གཡོག་བུས་ཀྱི་མགོ་མདོ་ལ་འཛིང་། ཁྱོ་ཤུག་གཉིས་དོན་མེད་པར་འཛིང་ཟེར།

673 The married couple disputed for the top and the bottom end of the hearth stick.

༦༧༤ གཞོབ་སྲེག་ན་ཞོབ་དྲི་མི་བྲོ། འཛོར་དེ་མེད་པ་ལ་ཟེར།

674 If it is burned in the fire, there will be no smell of burning.

ཟ

༦༧༥ ཟ་ས་སྤང་བུ་དང་ཉལ་ས་བྲག་བུ། རང་གི་འདུག་ས་ལང་སའི་གྲུལ་འགྲིག་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

675 The meadow for grazing, and the rock for resting.

༦༧༦ ཟ་བ་ཁ་ཏས་ཟོས། སྐྱུང་ཀའི་ཁ་དམར་པོ། སྐྱོན་ཡོད་པ་བུད་དེ་སྐྱོན་མེད་ལ་སྐྱད་འཁོག་ན་ཟེར།

676 The meat was eaten by the crow, but the jackdaw's beak was red.

༦༧༧ ཟ་ཚས་ཀྱི་ལྷག་མ་སུས་ཀྱང་ཟ་ཡིན། ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་སུས་ཟ་ཡིན། ལས་ཐེ་རེལ་དུ་མ་བོར་ཟེར།

677 Everyone will eat the remains of food, but who will complete the unfinished task?

༦༧༨ ཟ་ཚ་ན་ཞིམ་པོ། བ-ཤལ་ཚ་ན་དཀགས་པོ། བུ་ལོན་བཟུང་བ་སླ་ཡང་འཇལ་བ་དཀགས་པོ་ཡིན་ཟེར།

678 To eat food is pleasant, but to pay for it, is difficult.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༧༩ ཟ་མཁན་ལ་སླ་མོ། རེག་མཁན་ལ་དཀགས་པོ། དཀའ་ལས་ཚང་མ་ནང་གི་དོ་དམ་པ་ལ་
འབབ་རེད།

679 Easy for those who eat, but difficult for him who provides it.

༦༨༠ ཟས་ཤེབ་ཟ་ན་ལྟོགས་ཤེབ། གོས་ཤེབ་གོན་ན་འཁྱགས་ཤེབ། མང་དུ་ཟ་བ་དང་གོན་པ་ལ་མང་
དུ་དགོས་སོ་རེད།

680 The more you eat the hungrier you will be; the more clothes you put on the colder you will be.

༦༨༡ ཟས་ཕྱེད་ཚོད་མ། གོས་ཕྱེད་ལྷན་པ། ཚོད་མ་ཟ་བ་དང་ལྷན་པ་བཏབ་པ་གོན་རེད།

681 Half of one's food vegetables, and half of one's clothes patches.

༦༨༢ ཟི་ལིམ་མི་མིག་ནས་སྣུམ་བུ་ཁྲིད། སེམས་ཆ་ན་བུད་མེད་མི་སྡུག་པ་ཡང་མཛེས་མོ་མཐོང་
རེད།

682 Through the eyes of Zilim he sees Snum-bu-trid. (If a man loves a woman, her looks do not matter.)

༦༨༣ ཟེར་མཁན་པོ་ཡང་བླ་མ། བཙོ་མཁན་པོ་ཡང་བླ་མ། བླ་མས་མ་བྱེད་ཟེར་གྱིན་ལས་དེ་ཀ་བླ་
མས་བྱེད་ན་རེད།

683 The priest was the speaker as well as the doer. (When a man commits the offence about which he warns others.)

༦༨༤ ཟོར་བ་བོར་ཏེ་ལག་རྔས། ཤེས་མཁན་ལ་བྱེད་མ་བཅུག་པར་མི་ཤེས་པས་བྱེད་ན་རེད།

684 Laying aside his sickle he reaped with his hand. (Of one who replaces a good workman with a bad one.)

༦༨༥ ཟོས་ཟོས་པའི་ཁབ་ཚུད་དང་། རྡུང་བརྡུངས་པའི་རྡིད་པ། ཁ་ཆུད་པ་དང་རྡིད་པའི་སྐོར་དུ་
རེད།

685 Through continually eating he acquired the habit of eating, and by continually being beaten he got his lesson.

༦༨༦ ཟོས་པ་རྒྱུད་རེ། འཁུར་པ་འབུད་རེ། རང་གི་རྒྱགས་ཀྱི་ཁུར་ལས་ཟ་ན་ཁུ་རུ་ཡང་དུ་འགྲོ་
རེད།

686 He eats food to repletion, and that which he eats from his load diminished in quantity. (A man's ration for the journey diminishes as he uses up his food.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༨༧ ཟོས་པ་རང་ནོར། འཁུར་པ་མི་ནོར། ཁ་ཟས་ཡོད་དུ་བཙུག་ནས་ཟོ་ཟེར།

687 What you eat is your own, what you carry is someone else's property.

༦༨༨ ཟོས་ཟོས་པའི་སྤྱང་ཀུ་ཁ་དམར། རྒྱུན་དུ་ཟ་ལོབས་སོང་སྟེ་ཡོད་པས་ཁ་གདང་ངོ་ཟེར།

688 The wolf's mouth is bloody through much eating. (Used in reference to a man who is always wanting something which he formerly enjoyed.)

༦༨༩ ཟ་མི་འཐད་མཁན་སྨྱོན་པ་ཡིན་ན། ནོར་ལེན་མི་འཐད་མཁན་སྨྱོན་པ་ཡིན་ནམ་ཟེར།

689 Is he mad who does not care to devour (other people's property)?

༦༩༠ གཟུགས་ཀྱི་མཐིལ་གདན་ཆེ་ན་རྒྱལ། རྐང་པ་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཟེར།

690 Better to have the base of one's body larger (i.e. better to have larger feet).

༦༩༡ བཟང་ཁ་འཐལ། ཚོད་ལས་འཐལ་བའི་བཟང་པོ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

691 To overdo charity.

༦༩༢ བཟན་གྱི་ཁར་འཛོང་། ལས་སེ་ཁར་ཐེད། ཟ་བ་ལ་འོང་བ་དང་ལས་ལ་ཤོར་ཟེར།

692 To be present at a meal, and to flee from work.

༦༩༣ བཟན་མི་ཞིམ། སྐྱོག་ཞིམ། ཁ་ཟས་ཞིམ་པ་ལས་གྲལ་བདེ་བ་ཞིམ་པ་ཡིན་ཟེར།

693 Not the food, but the goblet has a good flavour. (Of a person who provides good table service.)

༦༩༤ བཟན་བྲོ་སྔོན་ལ། མི་བྲོ་རྟིང་ནས། བཟན་བྲོད་ཟ་དུས་དང་མིའི་བྲོད་རྟིང་ནས་ཚོར་ཟེར།

694 The flavour of food in anticipation, the character of a man in retrospect (i.e. a good man's worth not recognised until he is dead).

༦༩༥ བཟན་རློན་གྱིས་ལྕེ་གཅོད། ཁ་ཟས་ཀྱི་ངོ་སྲུང་དགོས་འབྱུང་ངོ་ཟེར།

695 The moist food cut his tongue. (When a man feeds another man, so that he cannot speak ill of his benefactor.)

༦༩༦ བཟན་དང་མཉམ་པོ་སྡེར། བཟན་མཉམ་དུ་སྡེར་མ་ཡང་འཁྱེར་འདྲའི་ལས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

696 The plate as well as the food. (When a man behaves as one who steals the plate on which he received his food.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༦༩༧ བཟན་ཛོ་ཁྲིམས་མི་ཡོག། བཟན་ཛོ་མི་སྲུང་བ་ལ་ཟེར།

697 A dog shows no gratitude for his food. (An ungrateful man.)

༦༩༨ བཟན་ཟོས་ཏེ་ཁ་ཕྱི་མི་ཤེས་མཁན། ཟློ་གྲོས་མེད་པ་ལ་ཟེར།

698 He does not know to wipe his mouth after food.

༦༩༩ བཟོ་ཤེ་རིལ་མི་ལ་མ་སྟོན། ལས་ཤེ་རིལ་མིས་མཐོང་ན་དེས་འཛེག་ཉེན་ཡོད་ཟེར།

699 Don't display your unfinished work.

༧༠༠ ཟླ་བ་དྲུག་པ་ཁ་ལ་རང་དུ་འཁོར་དུས། ཇི་གོན་བུད་དེ་ཇི་ཟའི་དུས། དབྱར་དཀྱིལ་ཟ་རྒྱུ་དཀོན་པས་སོ།

700 July is the time when flies collect round your mouth. It is the time to say, 'what shall I eat ?', and not 'what shall I wear ?'. (Food scarce in summer, and no need to put on many clothes.)

༧༠༡ ཟླ་ཁྲིམ་འཁོར་ན་ཟླ་གཅིག་འཁོར། ཉི་ཁྲིམ་འཁོར་ན་ཉིན་གཅིག་འཁོར། དེ་བཞིན་འབྱུང་དུས་ཟེར།

701 If the moon has a halo, it will be cloudy for a month; and if the sun has a halo, it will be cloudy for one day.

༧༠༢ ཟླ་གཅིག་ཕང་འཁྱེར་བ་སང་། ཞག་གཅིག་ཁབ་འཁྱེར་ན་རྒྱལ། ཁབ་འཁྱེར་བའི་ཕན་པ་ཆེ་ཟེར།

702 Better to use a needle for one day than a spindle for one month. (Equivalent to: 'A stitch in time saves nine'.)

ཞ

༧༠༣ ཞན་ཐུག་ལ་ཐུག་པ། གཡེངས་པའི་ཞོབ་ནང་ཞན་ལ་ཐུག་མཁན་ལ་ཟེར།

703 Give soup to him who is exhausted. (Used to aggravate a man who has already lost his temper.)

༧༠༤ འོ་མ་དང་ཆུ་ཕྱེ་མཁན། གཤགས་དྲང་པོ་གཅོད་པ་ལ་ཟེར།

704 He who separates water from milk. (Of a just judge.)

༧༠༥ འོ་རྒྱགས་ཀྱི་ལུ་གུ། གཅེས་ཕྲུག་དྭགས་མེད་ལ་ཟེར།

705 The lamb well nourished with milk. (Of a child who is well nourished by his parents.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༠༦ ཨོབ་ཆེན་གསེར་གྱི་ཡོད་ནའང་། ཀང་པའི་གཡོག་ལ། མ་རབས་ལ་ནོར་ཡོད་ཀྱང་མ་རབས་སུ་ལུས་ཟེར།

706 Though the stirrup is made of gold, yet it is under one's foot (i.e. though a man of low birth becomes rich, yet he remains ill-bred).

༧༠༧ འུག་པའི་ཁ་ནས་འུག་གཅིག། གཏམ་ལ་འགྱུར་འགྱུར་མེད་པར། ཇི་ཟེར་བ་ལ་གནས་དགོས་ཟེར།

707 From an owl can come only an owl, and there is no adding to what has already been spoken (i.e. stand by what you say).

ཡ

༧༠༨ ཡ་རབས་མ་རབས་སྤྱོད་པས་ཤེས། ངོན་དེ་ན་ཡིན།

708 You know a well-bred or ill-bred man by his character.

༧༠༩ ཡང་ཡང་སྐྱེ་བའི་བ་ཤོན་སུ་ལའང་མེད། ཡང་སྐྱར་སྐྱེ་བའི་དབང་མེད་ཟེར།

709 No one has any power to be born again and again.

༧༡༠ ཡང་སོ་བལ་བཀལ་ནའང་། ལྕིན་ཏེ་ཚྭ་བཀལ་ནའང་། ཙི་འཚོག་ནའང་ཚོག་ཟེར།

710 It does not matter whether you load me with light wool or heavy salt (i.e. impose on me whatever way you wish).

༧༡༡ ཡི་གེ་ཀྱབ་ཀྱོབ་བསྟན་པའི་དགྲ། ཞག་གསུམ་སོང་བ་རང་ལ་མི་ཀློད། ཡི་གེ་ཅུང་ཟད་ཤེས་ན་རང་ལ་གནོད་ཟེར།

711 Badly written letters are the enemy of religion; when he studied them after three days, he could not read them (i.e. the half-educated person is more dangerous than an illiterate man).

༧༡༢ ཡུ་རུ་པ་གནམ་ཆུ་ལ་ཁ་གདང་མཁན། རང་གིས་ལས་མ་བྱེད་པར་མིའི་ཁ་ཟས་ལ་རེ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར།

712 The people of Yuru wait for the rain. (Of those who will not work, but rely on others to feed them.)

༧༡༣ ཡུལ་མཐོང་གྱི་མ་ལ་རྫ་མ་ལ་དགོད་ཤོར། དགོས་པའི་སར་སྙིབ་ཀྱིན་ཆང་རྫ་ཆག་པ་ལྟར་འབྱུང་ན་ཟེར།

713 The earthen pot laughed on seeing the village. (When a thing cannot be found when it is most needed.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༡༤ ཡུལ་གྱི་ནས་ལ་ཡུལ་གྱི་ཕབ། ཡུལ་གཅིག་པའི་མག་པ་མནའ་མ་ལེན་ཟེར།

714 A local hop for local barley (i.e. a man or woman must marry someone in the locality).

༧༡༥ ཡོང་ཙ་ན་སྒོ་དཀར་ཁུང་ཚང་མ་ནས་ཡོང་འདུག། ཆ་ཙ་ན་སྒོ་དཀར་ཁུང་ཚང་མ་ནས་ཆ་རྡུག། ནོར་འབྱོར་བ་དང་ཆར་བའི་དཔེ་ཡིན།

715 When anything comes, it comes through every door and window; when anything goes, it goes through every door and window. (Apropos prosperity and loss of wealth.)

༧༡༦ ཡོད་དེ་མི་དྲན། མེད་དེ་དྲན། ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མི་ཡོད་དུས་མི་དྲན་མེད་དུས་དྲན་ཟེར།

716 Ungrateful when he is with you, and when he is absent you remember him.

༧༡༧ ཡོད་ན་ཡུལ་བཤིག། མེད་ན་ཡུལ་སྟོང་། མི་འཁྲུག་སྐུལ་ཡོད་ན་གནོད། མེད་ན་སྟོང་པ་ཆོར་ཟེར།

717 When he was present, he disturbed the village, and when he was absent the village was empty. (Of a crafty man who disturbs the peace of a village.)

༧༡༨ ཡོད་པའི་ཇོ་མོ། མེད་པའི་སྐྱ་མོ། ཕན་ཅན་ཞིག་བཤིག་ནས་ཕན་མེད་པར་བྱེད་ན་ཟེར།

718 A useful nun became a useless lay woman. (When a person destroys a useful article.)

༧༡༩ ཡོན་ཏན་པ་དང་གསེར་འཚོང་པ། གསེར་འཚོང་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་པ་ལ་གར་ཡང་རིན་ཐང་ཟེར།

719 An educated man is like a trader in gold.

༧༢༠ ཡོན་བདག་འདོད་ན་རན་ཐག་རྡོ་རོག (ཆོན་ལ)། བདག་པོ་འདོད་ན་ཆོན་ལ་འཐག་འཇུག་ཟེར།

720 If the owner so desires, he can make you grind flour for nothing.

༧༢༡ ཡོད་པ་བརྒྱ། མེད་པ་སྟོང་། ནོར་མེད་མང་པོ་ཡོད་ཟེར།

721 A hundred who have possessions, and a thousand who have none.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༢༢ གཡག་བཤུས་ཏེ་ཛ་མ་ལ་འཁད། ལས་ཙུང་ཟད་ཅིག་མ་ཚར་བར་འཐོར་ན་ཟེར།

722 When skinning the yak, the hide got caught at the tail (i.e. breaking off work just as it is being completed).

༧༢༣ གཡོག་ངན་པས་དཔོན་འདྲུད། གཡོག་པོ་ངན་པས་དཔོན་པོ་ལ་ཁྲེལ་བ་འཁྱོང་ཛོ་ཟེར།

723 The wicked servant dragged his master down. (When a servant brought disgrace upon his master.)

༧༢༤ ཡུལ་དགུ་འགྲིམ་སྟེ། ཆུ་དགུ་འཐུང་མཁན། ཡུལ་མང་མཐོང་བའི་མི་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་ལ་ཟེར།

724 He wandered in nine countries and drank in nine rivers. (Of a man who through travel becomes cunning and crafty.)

༧༢༥ ཡོས་ཟ་ཕྱེ་འགམ་འཚོལ་བ་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་ཆལ་འཛེར་མི་ཆོད་ཟེར།

725 It is useless to eat parched grain or flour. (Advice to exercise economy.)

༧༢༦ ཡར་ལ་བྲ་མར་ལ་སོ་ག། ཕན་ཚུན་གཉིས་ལ་འཛིང་ན་ཟེར།

726 He kicks on the right side and bites on the left. (Of the person who is always and everywhere quarrelling with people.)

ར

༧༢༧ ར་མ་བརྒྱ་ཟོས་པའི་ར་སུལ་ཁན། དབང་གིས་ར་བརྒྱ་ཟོས་པའི་མི་ཡིན་ཟེར།

727 Rasulkhan who ate a hundred goats. (Of a man who robs others by force.)

༧༢༨ ར་ཤ་ཟོས་ཏེ་ར་ཁུ་མ་འཐུང་། ར་ཤའི་ཁུ་བ་ནང་ཞག་མང་བས་མ་འཐུང་ཟེར།

728 Don't drink broth from a goat after you have eaten its flesh (i.e. the fat and the flesh of a goat eaten together are too rich for one).

༧༢༩ ར་མ་ནག་པོའི་ཤི་སྐལ། འབེ་ད་ནག་པོའི་ཟ་སྐལ། གཅིག་ལ་གཞན་གྱི་ནོར་ཚོན་ལ་ཐོབ་ན་ཟེར།

729 It is the lot of the black goat to die, and musicians to eat it.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༣༠ ར་རེས་ལ་བ་རེས། ར་རེས་དང་བ་རེས་འཁོར་གྱིན་སྐྱོབ་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རེས་ཡང་སྐྱོབ་རོང་ཟེར།

730 Turn by turn the goats and the cows must be grazed (i.e. 'misery comes in due course to each of us, so don't rebuke me').

༧༣༡ ར་སྐྱེས་ལ་རེ་གུའི་སྐྱུག་ལྟད། ཆེ་མི་ལ་ཆུང་བས་ཁ་ཏ་གཏང་ན་ཟེར།

731 The kid taught the he-goat to chew the cud. (When a child or ignorant person attempts to correct his elders.)

༧༣༢ རང་འཁུར་རང་ལང་། ཡ་རོ་མེད་པར་གཅིག་པོས་ལས་ཚང་མ་བྱེད་ན་ཟེར།

732 To rise up and carry oneself. (When a man has to do work unaided.)

༧༣༣ རང་ཟོས་ཏེ་རང་ཤི་མཁན། མི་དྲིན་པོ་གཞན་ལ་ཁ་ཟས་མི་སྟེར་བ་ལ་ཟེར།

733 To eat one's own food, and die alone. (A miserly man.)

༧༣༤ རང་སྟོད་མ་གཏང་ན་སངས་མི་རྒྱས། རང་གིས་ལས་བཟང་བྱས་པ་བཤད་ན་ཟེར།

734 Unless you praise yourself, you cannot attain Buddhahood.

༧༣༥ རང་གི་མགོའི་ཐལ་རྩུབ་པོ་སྤྲུག། གཞན་ལ་བསྙབ་བྱ་མ་བཏང་བར་རང་སྐྱོན་དེ་རྒྱལ་བ་ཙོས་ཟེར།

735 Shake off the dust from your own head.

༧༣༦ རང་གི་སྐྲ་རང་གིས་འབྲེག་མི་ཐན། རང་ཐོག་ལྡུང་དུས་སུ་ཞིས་མཁན་ལའང་བར་དོ་འབྱུང་མཁན་སེལ་མི་ཐུས་ཟེར།

736 You cannot shave the hair from your own head (i.e. you need others to help you when you are in trouble).

༧༣༧ རང་ཐོག་ལ་ལྡུང་ཙ་ན་སུམ་ཀྱང་མི་ཤེས། རང་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུས་མཁས་པའང་མི་ཤེས་མཁན་དུ་འགྱུར་རོ།

737 When troubles fall upon your head then you become as one who knows nothing.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༣༨ རང་སྐྱོན་ཕད་གང་བོར་ཏེ། མི་སྐྱོན་སྐྱེ་གང་ལ་ཁྲིལ་ཅེས། རང་སྐྱོན་མང་བས་ཆུང་བ་ལ་ཁྲིལ་ན་ཟེར།

738 To expose a bagful of faults in another, whilst having a sackful of one's own faults.

༧༣༩ རང་བེར་རང་ལ་གནོད། རང་གི་བེར་ཀ་གཞན་གྱིས་ཐོགས་ནས་བདག་པོ་རང་ལ་རྒྱབ་ན་ཟེར།

739 One's own stick injures one. (When a man is beaten by others with his own stick.)

༧༤༠ རང་གདོང་མ་མཐོང་ང་། མི་གདོང་ལ་ལྟད་མོ། རང་གདོང་བརྗེད་དེ་གཞན་གདོང་ལ་ཁྲིལ་ན་ཟེར།

740 To make another a laughing stock, whilst not seeing one's own face.

༧༤༡ རང་དོན་འགྲུབ་ན་ཆ་ལུགས་ངན་ནའང་ངན། རང་དོན་འགྲུབ་ན་མིས་ཅི་ཟེར་ནའང་འགྲིག་ཟེར།

741 So long as one fulfils one's purpose, it matters not whether the method is a bad one.

༧༤༢ རང་ཕྲུག་ལ་ལོག་པར་བཙོ་མཁན་སུ་ཡོང་ཡིན། ངས་ཁྱོད་ལ་ལོག་པར་མི་བྱ་ཟེར་བའི་ཚེ་ཟེར།

742 Who will deal treacherously with his own child? (When a man expresses friendship with another.)

༧༤༣ རང་ཟ་ན་བྲང་འཚིག། མི་ཟ་ན་སྙིང་འཚིག། རང་ཡང་མི་ཟ་གཞན་ལ་ཡང་ཟ་འཇུག་མི་ཐོད་ཟེར།

743 If he eats alone his chest burns, if another man eats he gets heartburn. (Equivalent of 'a dog in the manger' attitude.)

༧༤༤ རང་འཐག་པ་ལ་ཕྱེ་སྣ་དགུ། ཁོ་ལ་གླ་ཕྱེ་སྣ་མང་པོ་ཐོབ་པས་ཟེར།

744 The miller has nine varieties of flour. (In Tibet wages for grinding flour are paid in kind.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༤༥ རང་མ་འབྱུང་ན། རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་མ་ལ་མ་ཞིང་སྐམ། རང་ནོར་མེད་ཆ་ན་གཉེན་དྲུང་གིས་
མི་ཕན་ཟེར།

745 If one should fail, the fertile field by the bank of the river will dry up (i.e. if one should fail in business, etc., friends and relatives cannot help him).

༧༤༦ རང་ཡུལ་ལ་ཇོ་ཕྲུག། མི་ཡུལ་ལ་སྤྲང་ཕྲུག། རང་ཡུལ་དུ་ཆེན་མོ་ཡིན་ནའང་། གཞན་
ཡུལ་ལ་སྤྲང་མཁན་འདྲ་བ་འགྱུར་རོ་ཟེར།

746 A son of a lord in one's own country, and a beggar in a foreign land.

༧༤༧ རང་འགལ་ཉེ་མེད་ན། གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཅི་ལ་འཇིགས་ཡིན། གནོངས་མེད་ན་
དམྱལ་བའི་དབང་ཡོད་མཁན་ལ་མི་འཇིགས་ཟེར།

747 If you are innocent, why then fear the judge of the dead?

༧༤༨ རང་ཤ་རང་གིས་མི་ཟ། གཅན་གཟན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིགས་ཀྱི་ཤ་མི་ཟ་ཟེར།

748 Do not eat the flesh of your own class. (It is said that even carnivorous animals do not eat the flesh of their own kind. This means 'do not quarrel or go to law against your own family'.)

༧༤༩ རང་སེམས་མདའ་ལྟར་མ་སྲང་ན། མི་སེམས་གཞུ་ལྟར་མི་བཀུག། རང་སེམས་མ་སྲང་
བར་མི་སེམས་འགུག་མི་ནུས་ཟེར།

749 If you do not straighten your own mind as an arrow, you will not be able to bend other people's minds as you would a bow.

༧༥༠ རང་རང་ངེ་ཟུར་མོ་རང་རང་ང་ཡོད་དགོས། རང་གི་ལས་ཀྱི་ཚོར་ཀ་རང་ལ་ཡོང་དགོས་
ཟེར།

750 One must feel one's own pain.

༧༥༡ རང་སྐལ་རུས་པ་ཡིན་ནའང་རྔོད། རང་སྐལ་ལ་རིན་ཙི་དགོས་ཟེར།

751 Scrape the bone if such be your lot.

༧༥༢ རང་སྐལ་རྡོ་བ་ཡིན་ནའང་མིད། རྡོན་གོང་ལྟར།

752 Swallow the stone if such be your lot.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༥༣ རང་སེམས་མཐེ་བོ་ཙམ་བོ་མནན་མ་ཐུབ་ན། བྲག་སྲིན་མོའི་དགྲར་ལངས། རྣམ་རྟོག་བྱེད་ན་
རང་ལ་གནོད་པ་འབྱུང་ངོ་ཟེར།

753 If you cannot subdue your thumb-sized heart, it will rise against you as a she-demon.

༧༥༤ རི་རྡོ་ཀླུངས་ལ། ཀླུངས་རྡོ་རི་ལ། དཀའ་ལས་ཆེན་མོ་ཞིག་བྱེད་ན་ཟེར།

754 To carry stones from the mountain to the fields, and to transport stones from the fields to the mountain. (Of one who performs a prodigious task.)

༧༥༥ རི་ལ་ཤི་ན་བྱ་རོ། ཀླུངས་ལ་ཤི་ན་ཉ་རོ། ངའི་རོ་ལ་ཉ་ར་བྱེད་མཁན་མེད་ནའང་མེད་ཟེར།

755 To die in the hills and become like a dead bird; to die in the fields and become like a dead fish. (When a man is in despair concerning the future bestowal of his corpse.)

༧༥༦ རིག་གི་བེར་ཀ་ས་ལ་རྒྱབས་པ་སྣ་ལ་འཕོག།

756 Through striking the ground with his stick, it hit his nose.

༧༥༧ རིག་པ་ནང་མོ་འཆི་ཡང་སློབ། ཡོན་ཏན་ཤི་ཙམ་ཡོད་ན་ཡང་སློབ་ཟེར།

757 Learn wisdom though you should die tomorrow. (This is also to be found in the Saskya-Legs-bshad. Buddhists think that the more you learn in this life, the better it will be in your next birth.)

༧༥༨ རིགས་ངན་ཁ་ཏའི་བུ། ཟེར་བ་ཟུགས་སེ་ཕུར་ལ། གཞོག་ག་ཟུགས་སེ་རོམ་དུ། ཙམ་བསླབ་
བྱ་གཏང་ན་ཕྱུ་བར་འགྱུར་བའི་བུ་ལ་ཟེར།

758 The son of the ignoble crow became worse the more he was lectured, and the more his body was chopped the larger it became. (Of a disobedient child who grows worse the more he is lectured.)

༧༥༩ རུམ་རྡོ་གཅིག་མི་ཡུལ་རྡོ་གཅིག། བོད་པས་རུམ་ཆེན་མོ་ཡིན་བསམས་ཏེ་དེ་ལ་འགྲན་མི་ནུས་
ཟེར།

759 The Rum family is one weight, and the world is another (i.e. the family of Rum is prolific).

༧༦༠ རུལ་ཞི་ཁ་སྦལ་ཏོ་ཁག་གནོན། (སྦྲུལ་གྱི་ཁར་སྦལ་ཏོ་ཁ་གནོན) གཅིག་གི་ཁར་གཅིག་
དབང་ཙན་ཡིན་ཟེར།

760 The mongoose overpowered the snake. (Of a strong man who faces up to a stronger one than he.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༦༡ རེ་ཕོད་ན་སྟེར་ཕོད། སློང་ཕོད་པར་སྟེར་ཡང་ཕོད་དགོས་ཟེར།

761 If I have the courage to beg, you also must have the courage to bestow.

༧༦༢ རེ་བ་ཚ་རེ། ཁ་པག་གེ། ཐོབ་ཏུ་རེ་བ་བྱས་ཏེ་མ་ཐོབ་པས་ཁ་སྐྱེངས་ན་ཟེར།

762 Through the intensity of his hope he grew ashamed.

༧༦༣ རམ་པའི་ལས་པོ་སླ་སླ་རེག། གྲོད་མོ་ཆེའི་ཟས་པོ་ཞིམ་ཞིམ་རེག། རམ་པའི་ལས་བྱེད་ལུགས་དང་གྲོད་པོ་ཆེའི་ཟ་ལུགས་ལ་ཟེར།

763 The work of a strong man looks easy, and the food of a glutton looks appetizing.

༧༦༤ རོ་ཡོད་སར་མ་ངུ་བ། རོ་མེད་སར་ངུ་ཅེས། ཟེར་དགོས་སར་མ་ཟེར་བར། ཟེར་མི་དགོས་པའི་སར་ཚ་དོད་གཏང་ན་ཟེར།

764 To weep where there is no corpse, and not to weep where there is one. (Of the person who complains about a man to someone unconcerned in the matter.)

༧༦༥ རི་བོང་ཁ་ཤུང་ཤོར་ར། གསང་གཏམ་དང་རང་ལ་གནོད་པའི་གཏམ་གཞན་ལ་བ་ཤད་མཁན་ལ་ཟེར།

765 The hare hurt himself through cracking his lips. (When a person tells a secret or says something which afterwards recoils upon himself.)

༧༦༦ རོའི་མདུན་ལ་ཁ་མ་དལ། འོངས་ཀྱི་མདུན་ལ་ལག་མ་དལ། རོའི་རྩར་མ་ཎི་འདོན་པ་དང་འོངས་ཀྱི་རྩར་ལས་རྩོམ་ཟེར།

766 Don't let your mouth be idle when in front of a corpse, and don't let your hands be idle when you stand in front of the threshing floor (i.e. pray when before a corpse, and work at your threshing floor).

༧༦༧ རལ་འགུལ་ལ་མ་ཤེས་ནའང་། ཐག་པ་འགུལ་ལ་སུས་མི་ཤེས། ཚིག་ཟབ་མོ་ངས་མ་གོ་ནའང་། ཚིག་གསལ་པོ་ཅི་ལ་མི་གོ་ཟེར། མིའི་བྱ་བ་ནས་གནོད་སྐྱེལ་འབྱུང་ན་ཟེར།

767 Though one may not be aware of the moving of a hair, who is there who does not notice the moving of a rope? (i.e. it may not be easy to understand that which is profound, but anyone can understand plain speech).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༦༨ སྦྲུ་ཐོག་གཅིག་ལ་གཡོ་ཐོག་གཉིས། སྦྲུ་བའི་རྩམ་པ་མི་གཅིག་འགྲང་བ་ལས་ཟན་གཡོ་ན་མི་གཉིས་འགྲང་ངོ་ཟེར།

768 One's kneading of dough is sufficient for one person, but if baked it suffices for two.

༧༦༩ རང་བཙུགས་པའི་ཟམ་པར་རང་ཐར་དགོས། རང་གིས་སྨྲས་པའམ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་རང་ཐར་དགོས་ཟེར།

769 You must cross the bridge which you yourself have built (i.e. you must abide by the words which you have uttered).

༧༧༠ རི་རྙིང་པ་ལ་བུག་པ་སོ་མ། སྔར་ཁྲིམས་བཞག་ནས་སོ་མ་ཞིག་བྱེད་ན་ཟེར།

770 A new tunnel in an old hill. (When a man breaks an old custom and introduces a new one.)

༧༧༡ རང་ལུས་ལ་དཔེ་བླངས་ནས་མི་ལ་བསླབ་བྱ། རང་དཔེར་བླངས་ནས་གཞན་ལ་ཕྱོས་ཟེར།

771 To give others advice whilst acting independently oneself.

༧༧༢ རང་ཧུས་ལ་རང་མཁས་པ། མི་ཧུས་ལ་དཔོན་མཁས་པ། དཔོན་གྱིས་གཞན་གྱི་མཆོད་ཁང་ལྷ་བུ་རི་མོས་རྒྱན་པ་ལྟར་རང་ལས་ཀྱི་ཧུས་ལ་རང་འདྲ་མི་འོང་ཟེར།

772 One is wise enough to achieve one's own purpose, and an artist is wise in achieving the purpose of others.

ལ

༧༧༣ ལ་སྔོན་བདེ་མོ་ལུས་ན། ཛུ་ཤག་མ་ཡིན། ལུས་ཁམས་བཟང་ལུས་ན་དངུལ་འཐད་འཐད་ཐོབ་ཡིན་ཟེར།

773 If the Sngon pass is safe, farthings are as plentiful as pebbles (i.e. if my health remains good, I shall be able to earn as much money as I want).

༧༧༤ ལ་ཨ་བས་བརྒྱབ་པ། ལ་དུགས་ཨ་མ་ལ་ཐོག། གནོད་དགོས་པ་ལ་མ་གནོད་པར་གནོད་མི་དགོས་པར་གནོད་ན་ཟེར།

774 Father crossed the pass, and mother got mountain sickness. (When a quarrel affects the wrong person.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༧༥ ལ་ཕུག་ཟོ་བ་ལ་ཕྱིན་ཏེ། སྨན་པའི་བུ་ལའང་མི་འཇུ། ལ་ཕུག་འཇུ་བར་དཀའ་ཟེར།

775 The radish being indigestible, even the son of the physician could not digest it.

༧༧༦ ལག་པ་ཉར། སྡིག་པ་ནར། ཐོང་ཟེར་ཏེ་ལག་པ་བརྐྱང་ནས་མ་གཏང་ན་ཟེར།

776 Stretching out one's hand and extenuating the evil. (When a person does not get the thing he has asked for.)

༧༧༧ ལག་པས་བཏང་སྟེ། རྐང་པ་དང་བདའ་ཅེས། བུ་ལོན་རྫོད་དུ་འགྲོ་དགོས་ན་ཟེར།

777 He who gave with his hands had to chase with his feet. (Of a creditor who pursues a debtor.)

༧༧༨ ལག་པས་བཙོས་ཏེ། རྐང་པ་དང་བཤིག་ཅེས། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་རང་གིས་བཤིག་ན་ཟེར།

778 To achieve a thing with one's hands and destroy it with one's feet.

༧༧༩ ལག་རྩེས་དགྲ། ཁ་རྩེས་ཉེན། ལག་དང་ཁ་གཉིས་བསམས་ཏེ་མ་བཀོལ་ན་དགྲ་འཇལ་བ་དང་ཉེན་ཆེ་བའི་ནང་སློབ་པོ་ཟེར།

779 Harmful to play with one's hands and dangerous to crack a joke (i.e. be careful when you play or joke with others).

༧༨༠ ལག་རྡུམ་བྲག་ལ། མི་འཕྲུད་མེད་ཞིག་གིས་དམ་པའི་ལས་བྱེད་ན་ཟེར།

780 To climb a rock with maimed hands. (Of an incompetent person desiring an honourable post or position.)

༧༨༡ ལག་ཤེས་ཀུན་གྱི་གཡོག་པོ། གཏམ་ཤེས་ཀུན་གྱི་དཔོན་པོ། ལག་ཤེས་ལས་གཏམ་ཤེས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཟེར།

781 A craftsman is the servant of all and an eloquent person is the master of all.

༧༨༢ ལག་པ་མི་འཚིག་པའི་སྐམ་པ། བཀོལ་ལེ་ཡང་རྩེ་བྱེད་པའི་མི་ལ་ཟེར།

782 Pincers which prevent one's hands from being burnt. (Of children and incompetent people capable only of performing ordinary and trifling domestic tasks.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༨༣ ལ་མགོ་ལ་བསླེབས་ཧ་མདོར་མ་དྲན་ཅེས། ཏོག་འཛོམ་པའི་ཁར་དྲན་ན་ཟེར།

783 To remember one's trousers on reaching the top of a pass.

༧༨༤ ལམ་ནོར་ན་ལོག་ཉན། དཔེ་ར་ནོར་ན་ལོག་མི་ཉན། གཏམ་བྱེད་པ་ནོར་མ་འཛུག་ཟེར།

784 Lose your way and you can return; say the wrong thing and you cannot revoke it.

༧༨༥ ལས་དང་རྐུན་མའི་རྗེས། རྐུན་མའི་རྐང་རྗེས་ལྟར་ལས་ངན་པའང་རྗེས་ལུས་སོ་ཟེར།

785 The signs of one's labour and the imprint of a thief.

༧༨༦ ལས་ཀྱིས་ལས་སྟོན། ལས་ཀྱི་གོམས་ཚུད་རིམ་གྱིས་ལྷག་པར་ལེགས་པ་བྱེད་ནུས་ཟེར།

786 One's work demonstrates one's efforts.

༧༨༧ ལགས་བརྒྱ་ཐམ་པ་བས། བདེན་གཅིག་དགའ། ལེ་ལེ་བརྒྱ་ལས་བདེན་ཚིག་གཅིག་ལེགས་ཟེར།

787 One word of truth is better than a hundred affirmations.

༧༨༨ ལམ་སྟོན་མཁན་མང་པོ། རྒྱགས་ཚུ་སྒྲིག་མཁན་དཀོན་མོ། དཔེ་ར་བསྟབ་མཁན་མང་ཡང་རོགས་བྱེད་མཁན་ཉུང་ངུ་ཟེར།

788 Many to show you the road, but few to provide you with food for the journey.

༧༨༩ ལི་ཀྱིར་རི་སྐུ་འདྲ་པད་མའི་མེན་ཏོག། ཟ་བ་ལ་རེམ་པ། ལས་ལ་འཇོངས་པ། བྱད་ལེགས་གྲོད་པ་ཆེ་བ་ལས་མི་ནུས་པའི་བུད་མེད་ལ་ཟེར།

789 The idol at Likir is like a lotus flower, a powerful eater, and a lazy worker. (Of good-looking women who eat much and work little.)

༧༩༠ ལུག་གི་ཁྲོད་ལ་བེ་ཡུ། ར་མའི་ཁྲོད་ལ་ཀྱུ། ཕན་ཚུན་གཉིས་པོ་འཐད་པའི་གཏམ་བྱེད་པའི་མི་སྐྱེ་པ་ལ་ཟེར།

790 One who bleats amongst the sheep and cries amongst the goats. (Of a person who talks plausibly to friend and foe.)

༧༩༡ ལུག་བརྒྱ་འཚོས་དང་གཅིག་འཚོས། ལུག་རྫི་དང་སློབ་དཔོན་དང་སྒྲིག་པོར་གྲངས་མང་ཉུང་གཅིག་པ་ཡིན་ཟེར།

791 It's the same whether one herds one sheep or a hundred.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༧༩༢ ལུག་ལ་འབྲག་རྒྱུ་ཡོད་ན། ར་ལ་གཤད་རྒྱུ་ཡོད། ལུག་ལ་བལ་དང་ར་ལ་ལེ་ན་ཡོད་པ་ལྟར། ཁྱོད་ལ་ཟེར་རྒྱུ་ཡོད་ན་ང་ལའང་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར།

792 If there is reason to shear the sheep, there is also reason to shear the goats (i.e. if you have reason to complain against me, I too have reason to complain against you).

༧༩༣ ལས་ཀྱི་མགོ། གཏམ་གྱི་མཇུག། ལས་ལ་མགོ་ཟུག་པ་གལ་ཆེ། གཏམ་སྨྲས་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་གལ་ཆེ་ཡིན་ཟེར།

793 The beginning of a task and the ending of a conversation (i.e. if it is important to begin a task, it is also important to keep one's promise).

༧༩༤ ལུས་གཡོང་ཆེ་ན། ཁ་གཡོང་ཆེ། ལས་ལ་བྲམ་པ་བྱེད་ན། ཁ་ལ་ཡང་ཟ་རྒྱུ་མང་པོ་འབྱུང་ངོ་ཟེར།

794 If your body is active, your mouth will be active too (i.e. more work, more income).

༧༩༥ ལུས་དང་གྲི་མག་ (གྲིབ་མ)། འབྲལ་མེད་གཏན་དུ་འགྲོགས་པ་ལ་ཟེར།

795 The body together with its shadow (i.e. these are inseparable).

༧༩༦ ལོ་བརྒྱ་བསགས་པའི་དགེ་བ་དེ། ཉིན་གཅིག་ཁོང་ཁྲོས་གཞོམ་པར་བྱ། ཟོན་མ་བྱེད་ན་ལོ་མང་བསགས་པ་དེ་ཉིན་གཅིག་ནང་སྟོར་ཡོང་ཟེར།

796 The anger of one day obliterates the virtues of a hundred years.

༧༩༧ ལོ་སྐོར་ལ་བུ་སྐོར། ལོ་༡༢ཆ་ན་བུ་དང་བུ་མོ་ཕ་མ་ལ་འགྱུར་ཟེང།

797 At the age of twelve, he will be surrounded by children. (Boys and girls in Tibet marry early and become parents at an early age.)

༧༩༨ ཡོག་ལམ་ཁྱིས་ཡང་ཞེས། དོན་དེ་ན་ཡིན།

798 Even a dog knows his way home.

༧༩༩ ལག་པ་ལ་ཚེར་མང་ཟུག་ན་བཏོན་ཐུབ། སྙིང་ལ་ཚེར་མང་ཟུག་ན་བཏོན་མི་ཐུབ།

799 If you have a thorn in your hand, you can extract it ; but if a thorn pierces your heart, you cannot take it out.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

ཤ

༨༠༠ ཤ་བོ་ཏ་ལལ། པགས་པ་ཏ་རམ། མི་ལ་མི་དགའ་བར་དེའི་ནོར་ལ་དགའ་ན་ཟེར།

800 The flesh is lawful to eat, but it is not lawful to use the skin. (When a person hates a man, but covets his wealth.)

༨༠༡ ཤ་བཙོང་པའི་ཤ་བཙོང་བཙོང་བཙོང་ཙེས། ⎫
ཤ་བཙོང་པའི་ཤ་འཕྱུར་འཕྱུར་འཕྱུར་ཙེས། ⎭ གཞན་མ་ལ་རང་གི་མིའི་སྐྱོན་བཤད་ན་ཟེར།

801 To sell one as a butcher sells meat. To hang one as a butcher hangs meat. (i.e. To expose the faults of one's friends and relations to strangers.)

༨༠༢ ཤ་དང་གྲི། མི་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མ་མཐུན་ན་ཟེར།

802 Like a piece of meat and a knife. (Of two people who hate each other intensely.)

༨༠༣ ཤ་མི་ན། རུས་ན། རང་གི་གཉེན་ལ་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་དུས་སུ་ཉེ་མོ་མེད་པའི་གཉེན་གྱིས་ཕྱོགས་བྱེད་ན་ཟེར།

803 No pain in the flesh, but pain in my bones. (Here 'bones' denotes one's relatives. So this means: I have no sympathy personally, but must stand up for my kith and kin.)

༨༠༤ ཤ་ཝ་ཐང་ཆད་པའི་ཉི་མ། དབྱར་གྱི་ཉི་མ་རིང་མོ་ལ་ཟེར།

804 A day on which even the deer gets tired (i.e. a long summer's day).

༨༠༥ ཤ་རྙིང་དུག། མར་རྙིང་སྨན། སྦལ་ཏི་དང་གར་ཞ་པས་མར་རྙིང་རྒྱུན་དུ་ཟ།

805 Stale meat is a poison and rancid butter a remedy. (Baltis and Lahaulis are particularly fond of very rancid butter.)

༨༠༦ ཤ་ཟ་རེས། པགས་པ་གོན་རེས། མི་མདའ་གཉིས་དྲག་ཏུ་རྩོལ་ན་ཟེར།

806 Their turn to eat each other's flesh and wear each other's skin. (When two people quarrel violently and sue each other in Court.)

༨༠༧ ཤ་ར་ལ་ཤ་རམ་ཅི་ཡོད། ཆོས་ཁྲིམས་བཞིན་ལབ་པའམ་བྱེད་པ་ལ་ངོ་ཚ་མེད་ཟེར།

807 What shame is there when acting according to law?

༨༠༨ ཤ་ལོག་ནས་གྲི་ལ། འབངས་ཀྱིས་ལོག་གི་བླ་བ་ལ་ཟེར།

808 The meat turned upon the knife. (Of a subject who rebels against his master.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༠༩ ཤཱཀྱ་མི་དཀོན་ཆ་ན། འབྲོང་ཕྲུག་མཁར་དཔོན་ལྡན། མ་རབས་དང་ཐ་མལ་པ་ཞིག་ལས་
སྣེར་སྐོ་ན་ཟེར།

809 If Sakya is short of men, the Drongprug becomes the governor. (When a man of low birth obtains a high position.)

༨༡༠ ཤི་ཁ་འབོད་ན། མི་ཁ་འབུད། ཤི་བའི་ལོ་རྒྱུག་ན་མི་དེའི་མི་ཁ་འབུད་ཟེར།

810 If others announce his death prematurely, talk which would harm him is dissipated.

༨༡༡ ཤིའི་ཁ་རོབ་ནོན། ཤི་བའི་མི་ལ་རྡུང་བ་ལྷར། སྡུག་བསྔལ་བ་ལ་འཚེ་ན་ཟེར།

811 To press down a man who is dying (i.e. aggravating a man who is already in trouble).

༨༡༢ ཤི་ཡིན་ཞིག་ཀྱང་འཐབ། སྲོག་དང་འབྲལ་ཏེ་ཡང་དཀར་གློལ་ཟེར།

812 Even whilst dying, he struggled.

༨༡༣ ཤིག་ལ་རྒྱུ་མ་རྒྱུང་མཁན། མི་ཉམས་ཅན་མི་དྲན་དཀུ་དྲན་ལ་ཟེར།

813 He who fills the guts of a louse. (Of an extremely deceitful or resourceful person.)

༨༡༤ ཤིང་དྲང་པོའི་རྩ་ནས། མི་དྲང་པོའི་མགོ་ནས། ཤིང་དྲང་པོ་རྩད་ནས་གཅོད། མི་དྲང་
པོ་ལ་མགོ་སྐུ་སླ་བའི་དོན་ནོ།

814 The straight tree is cut at its root and the upright man at his head (i.e. the simple man is easily deceived).

༨༡༥ ཤིག་མང་པོས་ཟ་བ་མི་ཚོར། བུ་ལོན་མང་པོ་རྫོད་པ་མི་ཚོར། ཤིག་དང་བུ་ལོན་མང་པོ་
ཡོད་པའི་མི་དྲེད་པ་ལ་ཟེར།

815 One does not feel the bites of many lice, nor does one take notice of the demands to pay many debts.

༨༡༦ ཤིང་མཁན་དལ་བུལ་ནའང་རང་འབོས། ཤིང་མཁན་ལག་དལ་བུལ་ཀྱང་རང་གི་ཟས་སློལ་འབོས་
ཀྱི་ཤིང་ཤོག་འཐོན་ཟེར།

816 The slow carpenter has sufficient fuel for his needs.

༨༡༧ ཤུལ་ལྷུ་དྲོས་ཏེ་མ་འགྲུལ། གྲོད་པ་འགྲངས་ཏེ་མ་འགྲུལ། ཐེམས་ལ་འགྲོ་ཙ་ན་གོས་དང་
རྒྱགས་ཤེབ་འཕྱུར་དགོས་ཟེར།

817 Don't go on a full stomach and don't walk when your body is warm (i.e. when going on a journey, take more food and clothes than you need when you set out).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༡༨ ཤུ་བའི་ཁ་ནས་ཆུ་སེར་འཇིབ་ཅེས། མི་དབུལ་པོའི་ནོར་འཕྲོག་ན་ཟེར།

818 He sucks the pus from other people's sores. (When a person deprives a poor man of something.)

༨༡༩ ཤེ་པའི་ཁ་མགྲོན། ཁ་མ་འཕངས་སུ་མགྲོན་ལ་འབོད་ན་ཟེར།

819 The Sheh man's feast of words. (When someone calls a man to a meal with no intention of carrying out his invitation.)

༨༢༠ ཤེ་ནས་སྨན་ལ། འཚེམ་པོ་རྒྱང་ཅན་གཏང་ན་ཟེར།

820 From Sheh to Smanla (i.e. to sew a garment in a haphazard fashion).

༨༢༡ ཤེས་སོ་རང་ལ་ཡོད་ན། དྲི་སོ་མི་ལ། རང་གིས་ཤེས་ཀྱང་གཞན་ལ་དྲིས་ཤིག་ཟེར།

821 Though you may have knowledge, you should take counsel from someone else.

༨༢༢ ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་གངས་ལ་ཉི་ཤར་འདྲ། བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ཞིག་ནགས་ལ་མེ་ཤོར་འདྲ། རིག་པ་ཅན་ལས་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་དྲག་པ་ཡིན་ཟེར།

822 A wise man is like a glistening glacier, and a painstaking man is like a forest on fire.

༨༢༣ ཤེས་པའི་ནང་ནས་མི་ཤེས་པ། མི་མཁས་པ་ཕྱུགས་ན་ཟེར།

823 He who is wise and behaves unwisely.

༨༢༤ ག་ཤང་པོའི་བཙོང་རན། གླེན་པའི་ཉོ་རན། གཅང་པོའི་ཁྲམ་གྱིས་གླེན་པར་ཚོང་བཀལ་ན་ཟེར།

824 The time for the smart man to sell and the dunce to buy. (When an astute person sells a thing to a fool.)

༨༢༥ ག་ཤགས་མིན་པོ་ཇོས་བས་སེ། འབོད་བ་སུ་ལ་གཏང། བླ་མ་དང་དཔོན་པོས་མི་རིགས་པ་བྱེད་ན་ཟེར།

825 When the prince pronounces an unjust verdict, to whom shall I cry ?

༨༢༦ ག་ཤང་པོ་ཕྱེ་འགམས་ཏེ། གླེན་པའི་མགོ་ལ་རྒྱལ་པ། རང་སྐྱོན་མི་གཞན་ལ་འགེལ་ན་ཟེར།

826 The smart man ate the flour and placed the bag on the stupid man's head. (Of one who deceives someone to vindicate himself.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༢༧ ཤང་སྤྱང་ལུག་སྤྱང་ལ་ཟ་མཁན། ཚོད་མ་འཛོམ་པར་ཟ་བ་ལ་ཟེར།

827 To eat with the appetite of a wolf and a sheep.

༨༢༨ གཤོལ་གྱི་རེད་དང་རམ་པ། ཞོར་དུ་གཞན་བྱ་བ་ཞིག་འབྱུང་ན་ཟེར།

828 Together with the plough there came up long grass roots.

༨༢༩ གཤང་པོའི་མདུན་བསུས། གླེན་པའི་རྒྱབ་བདས། གཙང་པོས་སྔོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གླེན་པས་ཕྱིས་ནས་བྱེད་ཟེར།

829 The smart man anticipates a thing, and the stupid man follows after it.

༨༣༠ ཤེས་གཡངས་པ། མ་ཤེས་དོན་དམ། གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་གཡེངས་པ་དང་། མ་མཐོང་ན་བརྐུས་འཁྱེར་བའི་ཐབས་ལ་ཟེར།

830 If he is found out, he pretends it is a joke; and if not, he actually commits the deed.

༨༣༡ ཤིང་གས་མཁན་གྱི་བར་ལ་ལག་པ། གནོད་པའི་ནང་ལ་འཛིངས་ན་ཟེར།

831 To have one's hand caught between the chink of wood (i.e. to be entangled in a quarrel, etc.).

༨༣༢ ཤར་གྱི་ཧ་རམ་ཟ་ད་དང་ནུབ་ཀྱི་ཧ་རམ་ཟ་ད། མགོ་བསྐོར་ཅན་གཉིས་ཐུག་ན་ཟེར།

832 The impostor of the East and that of the West. (When two impostors meet.)

༨༣༣ གཤང་ཁ་འཐལ། ཚོད་ལས་འཐལ་ན་གཙང་པོ་ཡང་གནོད་ཟེར།

833 To over-reach oneself in resourcefulness. (Of a cunning person who through his craftiness brings trouble and sorrow upon himself.)

༨༣༤ གཤིན་པོའི་ཁ་མ་སྣང་ན། གསོན་པོའི་ཚོ་མི་ཐེད། ཤི་བའི་དོན་དུ་ཆོ་ག་དང་དགེ་བ་མ་བཏང་ན། གསོན་པོ་ཡོད་པ་ལ་དེའི་ནོར་ཐོབ་པས་ཚོ་མི་ཕྱུད་ཟེར།

834 If you do not close the mouth of the dead, he who is alive will not get a livelihood (i.e. if one does not perform the necessary funeral ceremonies, one will not be able to subsist on the belongings and property of the deceased).

༨༣༥ ཤའི་ཁ་མར་རྩུག། དབུལ་པོ་ནས་ཕྱུག་པོ་ལ་ནོར་ཐོབ་ན་ཟེར།

835 To heap butter on the flesh. (When a rich man gets a poor man's property.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

ས

༨༣༦ ས་དང་སོ་ནམ་ནམ་ཟླས་མི་ཁྲེལ་བ་ཞིག། ཆོས་རང་སེམས་ཀྱིས་མི་ཁྲེལ་བ་ཞིག། ཞིང་ལས་དང་ཆོས་བྱེད་པའི་དཔེ་ཡིན།

836 Your agricultural efforts must be such that the season can't blame you, and your faith such that one's conscience does not blame you.

༨༣༧ ས་ངན་གྱི་གད་པ་རྡིབ་ན་རྒྱལ། མི་ཕན་པའི་ནད་པ་ཤི་ན་རྒྱལ། དོན་དེ་ན་ཡིན།

837 Better that the bad soil of the cliff should crumble, and better that the incurable patient should die.

༨༣༨ ས་མེ་བཏུག་མཁན། ཕག་ནས་གནོད་པ་སྐྱེལ་བ་ལ་ཟེར།

838 To light a fire beneath the earth. (In times of war men blow up their enemies with land mines or dynamite, etc. Thus this means 'to do someone an injury by stealth'.)

༨༣༩ ས་བི་ལིག་ཐར་ཆག་གི་ཁར་འགྲོན་ན་ཚོགས། ཕོ་སོ་བྱེད་ཀྱིན་ཀྱིད་ཀྱིད་ལ་འགྱུལ་བའི་མི་ལ་ཟེར།

839 Like a mouse mounting a broken tray. (Of a foolish man who boasts.)

༨༤༠ ས་བི་ལིག་གི་སྲོག་དང་ཆ་རྡུག། བི་ལ་གཡངས་པ་ཡོང་འདུག། གཅིག་ལ་བར་དོ་ཡོད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་འཚོག་པ་སློག་ན་ཟེར།

840 The mouse loses his life and the cat enjoys the fun. (When making fun of a man in trouble.)

༨༤༡ ས་འཇམ་གྱིས་ཆུ་བཀག། མི་འཇམ་གྱིས་མི་བཀོལ། ཁ་འཇམ་པོས་མི་བཀོལ་ཐུབ་པོ་ཟེར།

841 The fine earth blocks the water and a gentle person makes use of others. (Equivalent to: A gentle word turns away wrath.)

༨༤༢ ས་ལ་སྐྱ་རེ་སྔོ་རེ། མི་ལ་སྐྱིད་རེ་སྡུག་རེ། སྔོ་སྐྱ་སྤྲེལ་མ་ལྷར། སྐྱིད་སྡུག་ཀུང་།

842 The soil becomes gray and green by turns, and a man is happy and miserable by turns.

༨༤༣ ས་ལ་འདུག་ལོང་མེད་པ། གནམ་ལ་ཐལ་རྒྱབ། ལས་སྣེ་ཞིག་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཧྲི་ལིངས་བཏོན་པའི་མི་ཕོ་སོ་ཅན་ལ་ཟེར།

843 Hardly had he sat down before a cloud of dust rose in the sky. (Of a man who causes trouble to one who has only recently obtained a good post.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༤༤ ས་རུལ་ལུད། ལུད་རུལ་ས། རྡོན་དེ་ན་ཡིན།

844 Rotten soil becomes manure and rotten manure becomes earth.

༨༤༥ སངས་རྒྱས་ལ་དམྱལ་བ་དྲིན་ཅན། དམྱལ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་དྲིན་ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་དམྱལ་བ་མེད་པར་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་ཐབས་མེད་པ་ལྟར། དམྱལ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་མ་སྒོམ་པར་སངས་རྒྱས་ཐབས་མེད་ནོ་སེམས་པས། མི་ཆེན་ལ་མི་ཆུང་དྲིན་ཅན་ཡིན་ཟེར།

845 Hell is merciful to the Buddha and the Buddha is kind to hell. (Unless there were a hell, there would be nothing to which the Buddha could be gracious. Likewise those in hell have the Buddha to show them the way of escape. So this saying means that all beings, high or low, are dependent upon each other.)

༨༤༦ སིན་ཏིག་གི་ཚངས་སིན་ཏིག་གིས་སྦྱོང་འདུག། རང་གི་མིའི་སྐྱོན་འཐིང་ན་ཟེར།

846 Sintig the bird explores his own nest. (When a man finds fault with his own kith and kin.)

༨༤༧ སུ་ཁུས་བསགས་པ་སྨུ་ཁུའི་རྒྱན། བོད་དེས་བསགས་པ་བླ་མའི་རྒྱན། སྐྱ་བོའི་ནོར་བླ་མ་ལ་ཐོབ་པ་ལ་ཟེར།

847 That which Suku collected, was used by Muku; and what the laymen collected, the lamas received. (When lamas obtain food, etc. from laymen.)

༨༤༨ སུ་རྒྱལ་ལ། རང་རྒྱལ་ལ། རང་བཟང་པོ་ཡོད་ན་གཞན་མས་ཀྱང་བཟང་པོ་བྱེད་ཟེར།

848 Who is good? I myself am good (i.e. if a man is honest and good, others will also regard him as a good man).

༨༤༩ སེང་གེ་ནད་ཀྱིས་སྐྱུམ། སེང་གེ་སང་ནད་རིམ་པ་ཡིན། མི་རིམ་པ་ནད་ཀྱིས་སྐྱུམ་ཟེར།

849 The lion was reduced through disease.

༨༥༠ སེམས་བཏད་དེ། གློ་རྐུ་ཅེས། སྙིང་བཏད་མཁན་ལ་དྭང་པོ་མ་བྱེད་ན་ཟེར།

850 To steal the mind of him who trusts you.

༨༥༡ སེམས་ལ་འཁོར་ན་དུག། ཁ་ལ་ལེན་ན་སྨན། རང་སྐྱོན་གསང་བ་བས་བཤད་ན་ལེགས་ཟེར།

851 If you keep a thing in your heart, it is poison; but if you confess it, it is a remedy.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༥༢ སེམས་ངན་པོ་མགྱོགས། དུར་རྒྱུགས་པོ་འགོར། ཟ་ཅེས་གཏོང་དུ་འགོར་ནས་ཁྲེས་ན་ཟེར།

852 The evil spirit was in a hurry, and the food for the grave was late. (When a quarrel arises over the lateness of a meal.)

༨༥༣ སོ་ཁྲག་ནང་ལ་འཇིབས་ཏེ། སྐ་རགས་ཆག་བསྡམས་ཏེ་ནང་ཆེད་དགོས། ནང་ཆེད་དུ་སྡུགས་རི་སྒྲིམ་དགོས་ཟེར།

853 One must suck the blood from one's teeth and tighten up one's waistband to prepare a home (i.e. must work hard and suffer much to obtain a livelihood).

༨༥༤ སོ་བ་ནས་ཀྱི་འཇེ་པོ། དབུལ་བ་ཅན་མིའི་འཇེ་པོ། ཆོར་མེད་ལ་ནག་ནག་བྱེད་པ་འབྱུང་ཟེར།

854 The grain of shelled barley is ugly, and the poor are ugly in the sight of men. (When a man is despised because he is poor.)

༨༥༥ སོ་སོའི་ཡུལ་ལ་སོ་སོ་རིན་ཅན། མདའ་དང་ཧ་ནུ་ལ་འབྲོག་པ་རིན་ཅན།

855 One is respected in one's own country; in Da and Hanu villages, the Dards are respected.

༨༥༦ གསང་ཅེས་ལ་རང་མཁས་པ། བཤད་ཅེས་ལ་མི་མཁས་པ། གསང་གཏམ་གསངས་ཏེ་མི་ལུས་ཟེར།

856 Oneself is clever in concealing one's secret, whilst others are skilful in talking about them.

༨༥༧ གསེར་མགར་རི་བརྒྱ། མགར་རའི་གཅིག། གཞན་གྱི་གཏམ་མང་བ་དེ་ཚིག་གཅིག་གིས་བཅག་ན་ཟེར།

857 A hundred goldsmiths and one blacksmith (i.e. the hammering of one blacksmith is more effective than the hammering of a hundred goldsmiths) (i.e. the clinching of an argument by an apposite phrase).

༨༥༨ གསེར་བོ་ཨན། ཨན་པོ་ཐལ་བ། འཚོང་ལ་ཀ་ལོག་པ་ལ་ཟེར།

858 Gold into chalk and chalk into dust. (When a man goes bankrupt.)

༨༥༩ གསེར་ཚུར་ཏེ། གསེར་སྒྲོག་མ་ཚུར། ནོར་ཐོབ་ནས་སྡོད་མ་ཐོབ་ཟེར།

859 He obtained some gold, but had no purse to keep it in.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༦༠ གསོན་ན་ཁ་གཅིག། ཤི་ན་དུར་གཅིག། རིགས་གཅིག་པའམ་སྤུན་ཡིན་ཟེར།

860 They who are alive share one cup, and they who are dead share one cemetery.

༨༦༡ གསོལ་དཔོན་མར་ཁུའི་རྒྱ་མཚོ། ཤི་ན་དམྱལ་བའི་གཏིང་རྡོ། གསོལ་དཔོན་གྱིས་བརྐུས་ཏེ་
མང་པོ་ཟ་ཟེར།

861 The cook is in the sea of liquid butter; but if he dies, he will, like an anchor, go to the depths of hell. (Of a cook who steals.)

༨༦༢ བསགས་པའི་ནོར་ལ་སྣུར་ཐོབ་བར་ཆད། ཤི་དུས་དེའི་ནོར་ལ་སྣུར་ཐོབ་གཏང་ངོ་ཟེར།

862 The scramble to get hold of his pile of wealth.

༨༦༣ བསགས་པའི་ནོར་མེད་ནའང་། ཟོས་པའི་ཚིལ་ལུ་ཡོད། ནོར་མ་བསག་པར་ཞིམ་པོ་ཟོས་པ་
ཡིན་ཟེར།

863 Though I have not accumulated wealth, yet I have eaten fat (i.e. I am not wealthy, but possess physical strength).

༨༦༤ བསམ་ཉན་མེད་པའི་མི་རྒྱགས་པ། ཞོན་ཉན་མེད་པའི་རྟ་རྒྱགས་པ། བསམ་མེད་ཀྱི་མི་རྒྱགས་
པ་ལ་ཟེར།

864 He is fat who cannot think; the horse is fat upon which no one can ride.

༨༦༥ བསམ་པས་རི་བཀུག། གཡོག་སྐྱེ་པང་ཟད། ཆེན་པོ་ལ་དམ་ཞེང་ཟ་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར།

865 Through his imagination he brought the mountain to him, but meanwhile the place where he sat crumbled away (i.e. of one who is ambitious).

༨༦༦ བསམ་ངན་གྱི་ཆོས་བཤད་ཅེས་སང་། སེམས་བཟང་གི་གླུ་གཏང་ཅེས་རྒྱལ། དོན་དེ་ན་ཡིན།

866 Better to sing with a good heart than to preach religion with an evil mind.

༨༦༧ བསམ་པ་སྔོན་ལ་མ་གཏང་ན། འགྱོད་པ་རྗེང་ལ། དོན་དེ་ན་ཡིན།

867 If you do not think beforehand, you will regret it afterwards.

༨༦༨ བསོད་བདེ་དང་ཟ་ཕོར་ཆེ་ན་རྒྱལ། དོན་དེ་ན་ཡིན།

868 Better that one's fortune and one's cup should be large. (When a person uses a large cup to drink out of.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༦༩ བསོད་བདེ་ལ་མེད་ན། རྐྱལ་བུ་ལ་ཅི་རྐྱང་ཡིན། ནོར་མི་འཚོར་མཁན་ལ་ཟེར།

869 If there is nothing in my luck, then what shall I put in my bag?

༨༧༠ སྲང་གི་བལ་ལྷུད། ཆང་པར་འབྲང་བའི་བལ་ལྷུད་ལྟར་སྲང་ལ་མིའི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ལ་ཟེར།

870 The rotten wool in the street. (Of a loose person.)

༨༧༡ སྲང་ས་མགོ་ལ་གོན་མཁན། ཁྲེལ་བའི་ལས་བྱེད་མཁན་ལ་ཟེར།

871 He who places the dust of the street on his head. (Of a man who consciously brings disgrace upon himself.)

༨༧༢ སྲན་མ་མ་ཐུབ་པ་ཆག་ཅེ། དབང་ཅན་ལ་མ་ཟློ་བར་དབང་མེད་ལ་ཟློ་ན་ཟེར།

872 He could not contend with a pea, but only with the oats. (Of one who cannot contend with a stronger man, but fights with a weaker person.)

༨༧༣ སྲན་སྲན་པའི་སྲན་ཟན། མང་དུ་བསྲན་ནས་ཐོབ་པ་ལ་ཟེར།

873 This is the meal which I have endured for a long time. (When a man is fully recompensed for his deeds.)

༨༧༤ སྲག་པ་མ་ཐུབ་པ་སྣམ་སྲག། མ་ཐོབ་གོང་དུ་ཐོབ་པ་ལྟར་གྲལ་བྱེད་ན་ཟེར།

874 To make a pouch before catching the partridge.

༨༧༥ སྲག་པ་ལ་འཇིགས་ཏེ་ཕ་ཡུལ་འཕང་ཅེས། མི་ཅོལ་ཆུང་ལ་འཇིགས་ཏེ་འབྲོས་སྐབས་བྱེད་ན་ཟེར།

875 To abandon one's home for fear of a partridge. (Of a timid man who runs away from responsibility for no adequate reason.)

༨༧༦ སླང་ངའི་ནང་ནས་འཕར་ཏེ། ཚག་མའི་ནང་ནས་འཛག་མཁན། ཅིའང་མི་ཕན་པའི་མི་ལ་ཟེར།

876 To splash from a frying pan and be sifted through a sieve. (Of a good-for-nothing person.)

༨༧༧ སློང་ཁ་འཁྱེར། ཟས་ཞིམ་པ་ཐོབ་ཏུ་ཁང་པ་མང་པོ་ལ་འཁོར་བ་ལ་ཟེར།

877 Take away the mouth accustomed to beg. (Of a man who continually goes from house to house begging.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༧༨ སྣོད་ཚན་གྱི་ཁ་ནས་ཡོས་ཚན་འཕར་ཅེས། ངོན་མེད་དུ་འབར་ན་ཟེར།

878 The grain which jumps in the hot frying pan. (Of a man who gets abusive and finally consents to a proposal or plan.)

༨༧༩ བསླངས་པའི་དར་ར་ལ་ཁྱི་རྐུན་ཞུགས། གཉེར་ཁྱོངས་པ་དེ་ཡང་སྟོར་ན་ཟེར།

879 The dog stole the butter milk which was obtained through begging. (When a person loses a thing for which he begged.)

༨༨༠ སྤྲང་མཁན་རྒྱགས་པ་གཡང་ལ། མི་ནོར་མེད་ལ་ནོར་ཕྱིར་ནས་ཕོ་སོ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡལ་ན་ཟེར།

880 When the beggar grew fat, he fell down headlong.

༨༨༡ བསགས་པ་ལོ་དགུ། དགོས་པ་ཞག་གཅིག།

881 That which he collected in nine years, he required for one day.

ཧ

༨༨༢ ཧ་སོ་ར་ནས་བ། བ་ལ་བེའུ། བེའུ་ལ་ཁོལ་ཐག། ལས་ཅིག་མ་གྲུབ་པར་གྲུབ་མཁན་ལྟར་བྱེད་ན་ཟེར།

882 A cow from Hasora (Gilgit), a calf from the cow, and a collar for the calf. (Of one who contemplates a thing which he has not got.)

༨༨༣ ཧ་རི་ནམ་ཟླ་ལོག་ན། མགོའི་སང་པུག་མོ་མཐོ་བ། དུས་མགོ་ལོག་ཆ་ན། ཡ་རབས་ལས་མ་རབས་མཐོ་སར་སླེབ་པོ་ཟེར།

883 When times change, the knees will be higher than the head (i.e. when times change, the low-born will take precedence over people of noble birth).

༨༨༤ ཧ་མ་གོ་བར་མགོ་གུག་གུག། མ་གོ་ནའང་གོ་མདོག་བྱེད་ན་ཟེར།

884 Not understanding anything he bent his head (i.e. as if in assent).

༨༨༥ ཀུང་ཕད་མེད་མཁན། ཁ་ནས་སྐད་རྒྱུ་མེད་མཁན་ལ་ཟེར།

885 One who has nothing to say.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༨༦ ཧག་ཟེར་པ་ནུ། གཅིག་གིས་ཁ་ངན་ཟེར་ན། དེ་ལས་ནུ་བའི་ལན་འབྱུང་ངོ་ཟེར།

886 One made the noise of spitting and the other spat at him. (Of a couple of quarrelsome people.)

༨༨༧ ཧན་འདུང་ལྕང་མ་དགོད། དོན་མེད་ལ་དགོད་ན་ཟེར།

887 The idiot laughs at the willow tree. (Of one who laughs without understanding what he is laughing at.)

༨༨༨ ཧབ་པོ་ལ་ལྷ་ལྷ་རུབ་པོ་བུད། ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཧམ་ཅེས་ནས་ཆུང་བ་ཡང་མ་ཐོབ་ན་ཟེར།

888 In taking a mouthful he lost even a gulp.

༨༨༩ ཧལ་མ་འབེར། རྡོ་མེན་ཤིང་མེན། བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་ཟེར།

889 Neither one thing nor another, neither stone nor wood. (Of one who cannot discriminate between good or bad people or things.)

༨༩༠ ལྷ་མ་མགྱོགས་ས་འདྲེ་མགྱོགས། མི་ཆེ་བ་ལས་སྔོན་དུ་ཆུང་བས་ཁ་ཟས་འདུ་བ་ཟ་ན་ཟེར།

890 The devil was quicker than the gods. (When underlings eat their food before their superiors begin theirs.)

༨༩༡ ལྷ་སོ་མའི་སར་འདྲེ་རྙིང་པ་རྒྱལ། དཔོན་པོ་སོ་མའི་སར་རྙིང་པ་རྒྱལ་ཟེར།

891 An old devil is better than a new god. (An experienced official though bad is better than an inexperienced one.)

༨༩༢ ལྷ་ཞིག་མཚར་དགོས། མི་ཞིག་དྲང་དགོས། དྲང་པོ་ཡོད་དགོས་ཟེར།

892 A god must be glorious and a man must be honest.

༨༩༣ ལྷག་ན་ཆུ་ཚད་ན་གསེར། ལྷག་ན་སྣང་མེད་དང་། ཚད་ན་སྣང་ཅན་བྱེད་ན་ཟེར།

893 When there was ample food, it was treated like water, and when there was a scarcity, it was regarded like gold.

ཨ

༨༩༤ ཨ་ཀུས་ཆ་ན་མར་ལ་ཟློག། ཤིང་མེད་ན་སྐམ་ཤག་ཕུས། ཨ་ཀུས་ཆ་ན་འཚོགས་འདོད་ཕུས་པ་དེ་སྨུག་དགོས་འབྱུང་ཟེར།

894 If there is no one to help you, eat butter; and if there are no trees, burn dry wood. (If you are in great need, use the butter you have put by for the future and burn the wood which you have stored for burning your corpse.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༨༩༥ ཨ་ཇོ་ནས་ཡོང་ཟ་ན་ཚོང་པ། ཨི་ཇོ་ནས་ཆ་ཟ་ན་སྟོང་པ། ཚོང་པ་ཞིག་ལ་ནོར་ཚང་མ་ལ་
ཉགས་ལ་ཚར་ཏེ་ལོག་ཙ་ན་འདི་ཟེར།

895 From there he came as a trader and from here he went empty-handed. (Of a man who spends all his earnings and returns home empty-handed.)

༨༩༦ ཨ་པའི་རེས་དང་ཀྱལ་བུའི་རེས། ཀྱལ་བུ་ས་ལ་རྡབ་རེས་རེད། ཕར་ལན་སློར་དུས་ཟེར།
ཕྱི་ཡོད་དུས་ཀྱལ་པ་ཀྱབ་ཏུ་འཛོགས། དེའི་ནང་ཕྱི་མེད་པ་དང་ཕ་ཕོང་ལ་རྡབ།

896 It is now the turn of father and his leather bag. His turn to throw down the leather bag. (When a man expresses his desire for revenge.)

༨༩༧ ཨཾ་ཅེ་ཇོ་ཇོའི་འགྲུལ་བཟོ་ལ་ལྟ་ལྟ། བོ་མོ་ང་རང་གི་འགྲུལ་བཟོ་ཡང་བཞིག། ཉག་པ་ཞིག་
གི་དཔེ་བྱས་ནས་རང་གི་དེ་ཡང་རྗེད་པ་ལ་ཟེར།

897 Through watching the way in which the elderly lady walked, I myself forgot how to walk.

༨༩༨ ཨ་ནེ་གཉིས་ཀྱི་ཨ་སྒུ། རོམ་ཁང་གི་ཁ་ལེབ། ཕྱུན་ཆེན་ཙན་ཚུང་རྒྱུན་དུ་འཁྲབ་པའི་སྐོ་ནས་
ཨ་སྒུ་ཚོར་ཀས་ཞིར་ཟེར།

898 The husband of two wives is like the cover of a grave. (When a man marries two wives.)

༨༩༩ ཨ་བ་ལ་སྦྲུལ་གྱིས་འཐམས་པ། བུ་ཐག་པ་ཁྲ་བོ་ལ་འཇིགས། ཛོན་གྱི་དོན་པ་འཁྱུར་བ་ལ་
ཟེར།

899 Father was bitten by a snake, and his son was afraid at the mixed coloured rope. (Equivalent to 'once bitten, twice shy'.)

༩༠༠ ཨ་བ་ཅི་ཟ་དང་ཨ་མ་ཅི་གོན། ཕྲུ་གུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕ་མ་ལ་དེ་ལྟར་གཏང་དགོས་སོ་ཟེར།

900 Father, what shall I eat? Mother, what shall I wear? (Of parents who have many children.)

༩༠༡ ཨ་བ་ཞེ་ཡིན་བསམ་པ་ཡིན་ན། རྟ་རྒན་ཞིག་ལ་ཅི་ལ་མ་བཙོངས། ཛོན་ཛོན་ལ་མ་ཞེས་
པར་ཕྱིས་ཕྲུ་ཕྲུགས་འབྱུང་ན་ཟེར།

901 Why did I not sell father for an old horse?

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༠༢ ཨ་མ་ཤི་པས། ཀུ་རུག་པོ་བཀྲ་ཤུས་ཤུས། མགོ་རི་བྱེད་པ་ཤི་ནས་ཕྲུ་གུས་རང་འདོད་བྱེད་ཅིང་རྒྱུགས་ན་ཟེར།

902 After its mother died, the colt's coat became glossy (i.e. when their parents die, children think they can do whatever they like).

༩༠༣ ཨ་མ་མེད་ན་གཉེན་མེད། བྲ་བོ་མེད་ན་བཟན་མེད། ཨ་མ་ཤི་ནས་གཉེན་མི་འཁོར་བ་ལྟར། བྲ་བོ་མེད་ན་ཟན་མེད་ཟེར།

903 When mother dies, there are no relatives; when there is no buckwheat, there is no meal.

༩༠༤ ཨམ་འཐིད་དེ་ཕྱུ་ལ་བཙོས། བཟན་ཐིད་མེད་པ་ལྟར་གཞན་ནོར་ཟ་ན་ཟེར།

904 To perform the act of swallowing (i.e. making away with other people's wealth).

༩༠༥ ཨ་མའི་འོ་མ། ཐོབ་གཤའ་བའི་མི་ལ་ནོར་ཐོབ་ན་ཟེར།

905 Mother's milk. (When a man gets possessions which are rightly due to him.)

༩༠༦ ཨ་ཞང་འབྱུང་ན་ཚ་བོའི་དཔལ། ཚ་བོ་འབྱུང་ན་ཨ་ཞང་གི་དཔལ། གཉིས་ཀ་འབྱུང་ན་ཀུན་གྱི་དཔལ། རང་གི་ནང་ནས་མི་མགོ་ཆོད་ཅིག་འཐོན་ན་དེ་ལྟར་ཟེར།

906 If an uncle is exalted, it is his nephew's glory; if a nephew is raised to dignity, it is his uncle's glory, and if both are honoured, it is the glory of all.

༩༠༧ ཨ་པའི་དུས་ལ་བསག། བུ་ཚའི་དུས་ལ་དགོས། དོན་དེ་ན་ཡིན།

907 In father's time riches were accumulated, but in his son's time they were needed.

MISCELLANEOUS PROVERBS.

༩༠༨ ཁས་མཛིང་བཙོ་ཅེས། གྲོད་པའི་ཡི་ཆད། ཁ་ནས་མི་ཟ་ཟེར་ནས་ལྐོགས་རི་ལ་ལུས་ན་ཟེར།

908 If your mouth remains closed, your stomach will suffer disappointment.

༩༠༩ ཁྲོམ་མཇུག་འཐབ་མོས་སྡུད།

909 A fight occurred on the verge of the crowd.

༩༡༠ འཁྱགས་པ་གསང་ཡང་། མངོན་སྤུམ་འདར།

910 Though you conceal being cold, you are actually shivering.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༡༡ སྣག་ཅིག་རྒྱབས་པ། མཐོ་བ་རིག་སོང་། ཙང་ཟེད་མགོ་བསྐོར་ཐོག་པས། སྟེར་ལས་དྭག་པ་སོང་ཟེར།

911 If you stumble over an obstacle, the higher you go (i.e. though you may have been deceived, subsequently the more influential you will become).

༩༡༢ རྒན་མོ་འཁྱུན་ཏེ་འཚེར། ཕྲུག་གུ་ངུས་ཏེ་འཚེར།

912 An old woman dies groaning, and the child grows up crying.

༩༡༣ སྡ་མོའི་ཙབ་ཅེབ་སང་། ཐེ་ཐོག་གི་ལྟོ་རག་རྒྱལ།

913 Better the leavings of last night's supper than a very light breakfast.

༩༡༤ ངའི་ཨ་མ་ལ་འགོང་མོ་གདོན་ན་ཡོད་སྨུས་ཡང་མི་ཟེར།

914 No one will say, 'My mother is possessed of a devil'.

༩༡༥ ཉ་ཆུ་དང་བྲལ་མཁན་ཅོགས། སྐྱིད་པོ་སོགས་དང་འབྲལ་ན་ཟེར།

915 Like a fish out of the water. (Of a man who is separated from his friends.)

༩༡༦ རྣང་ཡང་མི་ཤེས། སྐྱུག་ཡང་མི་ཤེས། ཤེ་ཆོམ་ནང་དུ་ཅི་བྱེད་མི་ཤེས་ན་ཟེར།

916 I neither know how to go to stool nor how to vomit. (When a man is in doubt and cannot decide what to do.)

༩༡༧ མཐོ་དྲུག་ཀུན་ལ་མཛེས། པོ་གོས་ཀྱི་རིང་ཐུང་ལ་ཟེར།

917 A garment six spans long fits everyone. (Of the proper length of a man's garment.)

༩༡༨ སྤྲང་པོ་ལམ་ལ་མི་འཆམ། ཁྱི་ཁྱི་གཞོང་སྟོང་པ་ལ་མི་འཆམ།

918 Beggars will fight for the right of way, and dogs for an empty trough.

༩༡༩ སྲང་ཁྱི་ཐོག་ཁར་བཞག་ན། ནམ་མཁའི་སྐར་མ་ལ་ཡང་འཆང་།

919 If you put a street dog on your roof, he will paw at the stars of the sky.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༢༠ ཕོ་རྒོད་ཀྱང་རྒྱབ་ལ་དཔུང་ཞིག་དགོས། མོ་མཛེས་ཀྱང་པང་ལ་བུ་ཞིག་དགོས། དོན་དེ་ན་ཡིན།

920 Even a courageous man needs a supporter and a mother *needs a child to nurse.*

༩༢༡ པ་ཏ་ཨ་ལིའི་མཛོ་ཤི་པ། ཡུལ་གྱི་ནད་དག།

921 The dzo of Pata-Ali died and the disease in the village was cured.

༩༢༢ ཕྱུག་པོ་ནོར་གྱིས་མི་འགང་། རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ཡིས་མི་འགང་། མི་ཞིག་ནོར་ལ་མི་འཚོམ་པ་ལ་ཟེར

922 Riches do not satisfy the wealthy, nor does water fill the ocean. (Of riches which cannot completely satisfy a man's longing for wealth.)

༩༢༣ བྲག་ལ་འདུག་སྟེ། བྲག་ལ་རྐྱག་པ།

923 He who rested near the rock and then polluted it. (Of a man who defiles the thing or person which helps him.)

༩༢༤ བུད་མེད་ཀྱི་གྲོས་མགོ་ར་ཡི་ལམ་སྣ། ཐལ་བའི་ལྷ་རྫས། མར་གྱི་ཉི་འོད།

924 Asking advice of a woman is akin to the leading of a goat, and offering earth as a sacrificial thing to the deity, and putting an oil lamp in the sun.

༩༢༥ དབང་ཅན་དང་ཤེད་མ་འགྲན། གྲོད་མོ་ཆེ་དང་སྡེར་མ་གཅིག། དོན་གཉིས་ཀ་དེ་ན་ཡིན།

925 Don't match your strength with the mighty, nor share the same dish with a glutton.

༩༢༦ མི་ལ་ནོར་དང་ནོར་ལ་བདག་པོ་དགོས།

926 Man needs wealth and wealth needs an owner.

༩༢༧ མི་ངན་ཞིག་ལ་ཞུ་བ་སང་། བྲག་བཟང་ཞིག་ལ་འཐམ་ན་རྒྱལ། མི་ངན་ལ་ཞུ་བ་བས། དཀགས་པོ་ཞིག་སྐྱོད་ན་རྒྱལ་ཟེར།

927 It is much better to climb a steep rock than to entreat a bad man.

༩༢༨ མི་ལྟོགས་དང་གནམ་འཆམ། དབུལ་པོས་ཞིང་ལས་བྱེད་དུས་གནམ་འཁོར་འབྱུང་ན་ཟེར།

928 The hungry man and bad weather meet together. (When the poor plough their fields and the weather changes.)

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༢༩ མི་མཉམ་ཅིཙུ་ཁྲ་དང་འགྲན་ན། ནམ་མཁའ་བྱ་སྤུས་ཁེངས་པའི་ངན་ལྟས་ཡིན།

929 It is a bad omen to fill the sky with feathers when a sparrow matches his strength with a kite.

༩༣༠ མཛའ་པོས་མ་ནི་གཏང་མི་གཏང་། ཏ་རྒོད་མས་མ་ནི་འཕང་མི་འཕང་།

930 If I suffer injury, it will be through my friend; if I am thrown, it will be by my mare.

༩༣༡ ཛ་མ་དང་ཛ་མ་ཛ་ཐུག།

931 The earthen pots touched each other. (When intimate relations disagree.)

༩༣༢ ཞག་གསུམ་སྡོད་པའི་དབང་མེད་ཀྱང་། ལོ་གསུམ་སྡོད་པའི་གྲལ་སྒྲིག་དགོས།

932 Though you have no power to stay for three days, you ought to arrange to stay for three years.

༩༣༣ ཟླ་དཀར་བ་ཟླ་སྟོད། ཕ་མ་ཚང་བ་ཚེ་སྟོད།

933 The bright moon shines at the beginning of the month, and the living of parents happens at the age of youth.

༩༣༤ རང་ཡུལ་བཙོན་ཁང་ཡིན་ནའང་སྐྱིད།

934 Though one's own country is like a prison, one can enjoy oneself.

༩༣༥ རི་ཆེ་ས་ན་གཡང་ཆེ། ཁེ་ཆེ་ས་ན་ཉེན་ཆེ།

935 Where there is a high mountain there is a deep precipice—where there is great gain, there is risk of great loss.

༩༣༦ རོ་མགོ་མེད་ལ་གསོ་ཐབས་མེད།

936 You cannot bring to life a corpse without a head.

༩༣༧ མི་ལ་མིང་དང་མཚོན་ལ་ཡུ་བ།

937 As a weapon has a handle, so a man has a name.

༩༣༨ ཤིང་རྒྱལ་ལ་མར་སྐུ་ཙེས།

938 To smear butter on a noble tree (i.e. to waste good material to no purpose).

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༣༩ བསམ་པ་མེད་པའི་གཉིད་ལོག་ན། སྟོག་ཆུང་ཁྲོལ་ལེ་ལ་ཉི་མ་སྔས་མགོར་ཤར།

939 If you sleep without thinking, the sun shines on the pillow at Tokchung-khrole (Stok village).

༩༤༠ ཁྲོ་མི་ལ་ཡོད་ན། ཐལ་ལྕུག་རང་གི་བུ་ལ། གཞན་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཁྲོ་ཡོངས་ཏེ་རང་ཕྲུག་ལ་རྡུང་ན་ཟེར།

940 You, being angry with another, give a blow to your child.

༩༤༡ ཟངས་འགོག་རྒྱབ་ན། བེར་འགོག་འཐོག།

941 When you threw the copper pot you were hit by a big stick.

༩༤༢ ཧ་གོ་བའི་མི་ལ་ཟེར་བདེ། ཤིང་འཛེར་པ་ཅན་ལ་འཛེགས་བདེ། གོ་མཁན་གྱི་མི་ལ་ཟེར་ན་ཉན་ནོ་ཟེར།

942 It is easy to speak to a person of understanding and to climb up a tree having knobs or branches.

༩༤༣ ཨ་བ་ཚྭ་ཁ་ལ་ཆ་ན། ཨ་མ་ལ་ཚྭ་དགུས་ཅི་ཡོད།

943 If father goes to the salt mine, why should the mother worry for salt ?

༩༤༤ ཨོག་མའི་ནང་ལ་འཁད་པའི་རུས་ཟེལ་ཙོགས།

944 Like the bone which stuck in his throat.

༩༤༥ གཏམ་ངོས་ལ་སྐྲ་ལོ་རྒྱབ་ལ།

945 Speech must be conducted face to face, and the hair plaited down the back.

༩༤༦ བཟན་མ་ཕྱི་རུ་ཟོས་ནས། སྒོ་ང་ནང་དུ་གཏང་།

946 Grain is eaten outside and eggs are laid in the house.

༩༤༧ ཐབས་ལ་མཁས་ན་ཤེས་རབ་མེད་ཀྱང་མེད།

947 If one is wise in contrivance, it does not matter if one has no knowledge.

༩༤༨ རིག་པ་དྭངས་ན་ངོ་འཛུམ་ནག་ནའང་ནག།

948 To have an ugly face does not matter if he possesses clear wisdom.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༤༩ སྐྱིད་པོ་འབྱུང་ན་བསོད་བདེ་མེད་ཀྱང་མེད།

949 If happiness betides, fortune or luck is unnecessary.

༩༥༠ རྟ་ཤ་ཟོས་ཏེ་ཁ་མཆུ་ཡོག་ནའང་ཡོག།

950 Eating horseflesh, it does not much matter if the muzzle is turned inside out.

༩༥༡ རང་དོན་འགྲུབ་ན་ཆ་ལུགས་ངན་ཡང་ངན།

951 Though my methods are faulty, I have accomplished my purpose.

༩༥༢ གསེར་ས་འོག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང༌། མདངས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱབ།

952 Although gold is under the earth, its brightness covers the sky. (The meaning is that when a man is efficient, his quality becomes known.)

༩༥༣ བཀའ་དྲིན་ལ་བསམ་ཤེས་དང་དྲིན་ལན་ལ་ངང་འཇལ།

953 To remember kindness is to return good for it.

༩༥༤ སྟེང་རྡོ་མ་ཉོན་ན་འོག་རྡོ་འཕར།

954 If the upper millstone is not heavy enough, the lower stone moves. (The meaning is that if a man cannot control his wife, she becomes proud.)

༩༥༥ རང་ངོས་ལ་རྟ་རྒྱུག་པ་མི་མཐོང༌། མི་དངོས་ལ་ཤིག་རྒྱུག་པ་མཐོང༌།

955 The running of a horse in front of you is not seen, but the motion of a louse in front of another is seen.

༩༥༦ ཟ་ཟོས་ནས་མི་འཕུང་ཉལ་ན་འཕུང།

956 A man does not become ruined by eating, but by sleeping.

༩༥༧ ཡ་རབས་ཕྱག་དང་ཞེ་ས་མཁས། མ་རབས་གཉིད་དང་གྲོད་པ་ཆེ།

957 The courteous are wise in salutation and respect, and the uncouth are full of sleep and have a big belly.

༩༥༨ དམའ་ས་འཛིན་ན་མཐོ་ས་ཐོབ།

958 If a low place is chosen, a high place is acquired.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༥༩ གོ་བ་མེད་པའི་གླང་ཆེན་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལས་དབྱུག་པ་ཚན།

959 To a stupid elephant a club is more effective than the command of a king.

༩༦༠ ནང་བཀྲ་མ་ཤིས་ན་ཕྱིའི་དོན་མི་འགྲུབ།

960 When one's home is not blessed, one's external object is not fulfilled.

༩༦༡ བྱམས་པ་བྱེད་ན་དགྲ་ཡང་གཉེན་ལ་འགྲོ། རྩུབ་ཆོད་མ་ཟིན་བུ་ཡང་ཞེན་པ་ལོག།

961 If one does not discriminate when being harsh, even one's own son will be disgusted, but if you love your enemy, he will become your friend.

༩༦༢ མི་ངན་སྤུངས་སྡེབ་ན་བཟང་པོ་མཐའ་ལ་བུད།

962 If the wicked are collected in a body, the good have to make their escape.

༩༦༣ ཉེས་པ་ཅན་ལ་ཉེས་པ་མ་གཏང་ན། ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་ཉེས་པ་ཐོག།

963 If the guilty are not punished, the monarch of a country should be charged with crime.

༩༦༤ ལན་གཅིག་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་དེ་བདེན་པར་སྨྲ་ཡང་རྟོག་པ་སྐྱེ།

964 If a lie is once told, it is not believed even if it is true; or, if one has once told a lie, he is not believed even if he tells the truth.

༩༦༥ མི་མང་རུབ་ན་གཡག་ཆེན་སྒྱེལ།

965 If a number of men attack a large yak, it will fall.

༩༦༦ སྐྱེ་ལུགས་གཅིག་ལ་ཤི་ལུགས་བརྒྱ།

966 Birth is of one kind, but death comes in a hundred ways.

༩༦༧ སྐུ་ཡ་རབས་ལ་སྤྱོད་པ་མ་རབས།

967 He who was of high rank was a bad character.

༩༦༨ ཟ་རྒྱུ་འཐུང་རྒྱུ་མང་ན་དགའ། ལབ་རྒྱུ་གླིང་རྒྱུ་ཉུང་ན་དགའ།

968 It is well to have much food and drink and to talk less.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༦༩ མང་གྲགས་ན་རྒྱལ་པོའི་སྙན་སྙུང་། ཉུང་གྲགས་ན་བློན་པོའི་བརྡ་མ་ཁྲོལ།

969 Much talking is shocking to the ear of the king, and speaking a little is not sufficient for the comprehension of the minister of State.

༩༧༠ མཐོན་པོ་རྒུད་ན་དར་ལས་འཇམ།

970 If the powerful become weak or indigent, they become softer than silk.

༩༧༡ མི་ངན་རེངས་ན་ཤིང་ལས་གྱོང་།

971 If the wicked are proud, they are harder than wood.

༩༧༢ མཐོ་བ་མཐོ་ཚད་མ་འཛིན་ན། ཉི་ཟླ་གཟའ་ཡིས་འཛིན་ཡོང་།

972 If the exalted are not satisfied with their own position, they will be seized as the sun and moon, which are seized by rahula.

༩༧༣ དམའ་བ་དམའ་ཚོད་མ་ཟིན་ན། ཉ་མོ་ལྕགས་ཀྱུས་འཛིན་ཡོང་།

973 If the lowly are discontented with their position in life, they will be caught like fish in fishing hooks (i.e. there must be a limit to humility).

༩༧༤ གཏམ་ཆེ་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོང་ལ་ཕྱིན། མི་གནོངས་ཅན་ཞིག་གི་མགོ་ལ་འཐོག།

974 Foolish or nonsensical talk reaches the atmospheric spaces and strikes the head of a guilty man.

༩༧༥ ཐོ་བ་ལ་མཉེན་མེད་ན། ལྕགས་ལ་ཤུན་ལངས།

975 If the hammer lacks weight, the iron itself will rise. (Of those who cannot exert discipline or authority.)

༩༧༦ མི་རྐུ་བསམ་པའི་རྐུས་པའི་རྣམ་གྲངས་མེད།

976 There are instances that they, who are not believed to steal, commit theft.

༩༧༧ མཁས་པ་ཅི་ཙམ་ཐབས་བརྡུགས་ཀྱང་། གླེན་པོས་འདྲུག་པའི་ལམ་མི་འགྲོ།

977 Although the prudent be destitute of means or plans, they will not take the course showed by the ignorant.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༧༨ ཤེས་རབ་ལྡན་པ་མགོ་བསྐོར་ཀྱང་། བྱ་བའི་ཆ་ལ་རྨོངས་མི་འགྱུར།

978 Although the wise cheat, they will not be ignorant of acting.

༩༧༩ ཐབས་ལ་མཁས་ན་ཆེན་པོ་ཡང་། བྲན་དུ་བཀོལ་བ་ག་ལ་དཀའ།

979 If one is wise in devising, there is no difficulty in employing a noble as a servant.

༩༨༠ མ་བསྐུལ་གཞན་གྱིས་མ་སྨྲས་པར། བསམ་པ་ཤེས་ན་མཁས་པ་ཡིན།

980 He is wise who foresees a thing without admonition from another.

༩༨༡ སྨྲས་ཤིང་བསྐུལ་བར་གྱུར་པ་ན། དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གོ་བ་སྐྱེ།

981 If explanation and admonition are needed, even animals can understand.

༩༨༢ མཁས་པ་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཀྱང་། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆུང་ངུའང་ལེན།

982 The wise accept the little learning of others, though they themselves are extremely intellectual.

༩༨༣ སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྒུད་ན་ཡང་། སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ལྷག་པར་མཛེས།

983 Though the men of holiness decline, they are rendered glorious by their good actions.

༩༨༤ དམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྦས་གྱུར་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་གསལ།

984 Though virtuous action or doctrine is kept concealed, it lightens the whole world.

༩༨༥ སྤལ་མའི་མེ་ཏོག་ལེགས་བཀབ་ཀྱང་། དྲི་ཞིམ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར།

985 Even if fragrant flowers are covered, they diffuse sweet odour everywhere.

༩༨༦ རྒྱལ་པོ་རང་ཡུལ་ཆེ་བ་ཙམ། དམ་པ་གང་དུ་ཕྱིན་སར་བཀུར།

986 The virtuous are honoured wherever they go, but a king is great only in his country.

༩༨༧ དམ་པ་རྣམས་དང་ཕལ་པ་ལ། བྱས་པ་མཉམ་ཡང་དྲིན་མི་འདྲ།

987 Though the act done to both the virtuous and the vulgar is equal or alike, the return of kindness is different.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༨༨ དམ་པ་སྲོག་ལ་བབས་ན་ཡང་། རང་བཞིན་བཟང་པོ་ག་ལ་འདོར།

988 Even if the honest meet with death, they never abandon their own nature.

༩༨༩ རྟག་ཏུ་གཞན་དོན་མི་སེམས་པ། དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་ཕྱུགས་དང་མཚུངས།

989 The deeds of those who never think continually of the interest of others, resemble those of beasts.

༩༩༠ བཟའ་བཏུང་འབའ་ཞིག་དུད་འགྲོས་ཀྱང་། སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

990 Eating and drinking alone can be accomplished even by beasts.

༩༩༡ ལྟོ་འགྲངས་འབའ་ཞིག་དོན་གཉེར་བ། སྤུ་མེད་པ་ཡི་ཕག་པ་ཡིན།

991 To strive after food only, is like a pig with no hair.

༩༩༢ དམ་པ་ཁྲོས་ཀྱང་བཏུད་ན་ཞི། དམན་ལ་བཏུད་ན་ལྷག་པར་རེངས།

992 The virtuous, though angry, become calm when bowed to, but fools become more proud when honoured.

༩༩༣ སྐྱེས་མཆོག་རང་གི་སྐྱོན་ལ་རྟོག། སྐྱེ་བོ་ངན་པས་གཞན་སྐྱོན་འཚོལ།

993 The good are aware of their own faults, but the wicked seek out the faults of others.

༩༩༤ དམ་པ་དུལ་བས་རང་གཞན་སྐྱོང་། ངན་པ་རེངས་པས་རང་གཞན་སྡུག།

994 The virtuous are meek, so govern themselves and others well, but the wicked, being proud, hurt or trouble themselves and others.

༩༩༥ འབྱོར་བའི་དུས་ན་ཐམས་ཅད་གཉེན། གལ་ཏེ་རྒུད་ན་ཀུན་ཀྱང་དགྲ།

995 In prosperity all become friendly, but in poverty all become enemies.

༩༩༦ རིན་ཆེན་གླིང་དུ་རིང་ནས་འདུ། མཚོ་སྐམ་པ་ནི་སུ་ཡང་སྤོང་།

996 All gather at a precious continent from afar, and every one avoids a dried up lake.

༩༩༧ མཁས་པ་མཁས་པའི་ནང་ན་མཛེས། བླུན་པོས་མཁས་པ་ཇི་ལྟར་གོ།

997 The wise are sufficient unto themselves; how can fools understand the wise.

རིམ་གྲངས་
Serial
Number

༩༩༨ ཁྱི་རྒན་ཀུ་ཅོ་འདོན་པ་ན། ཁྱི་མཚན་མེད་པར་གཞན་དག་རྒྱུག།
998 When an old dog howls, other dogs run after him without knowing why.

༩༩༩ སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རིན་ཆེན་བཞིན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྱུར་ལྡོག་མེད།
999 The upright like a precious stone never change at all.

༡༠༠༠ ཉམས་ཆུང་གྱུར་ཀྱང་བོན་བྱེད་ན། ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་གནོམ་པར་དཀའ།
1000 If the humble are on their guard, it is difficult for the great to overcome them.

Paper received 15- 6-1939.
,, *published* 26-10-1942.